

Naam voorstel 15002201	Brief GS van 10 februari 2015 over nieuw subsidiestelsel natuur en landschap (SNL)	
Betreft vergadering	Commissie Ruimte, Ecologie en Water	27 februari 2015
Te verzenden aan	SIS: commissie REW	
Verzenddatum	16 februari 2015	
Commissiegriffiers	Alma van Wallenburg 0118 – 63 12 65 ac.v.wallenburg@zeeland.nl	
Statenadviseur	Simon de Visser 0118 – 63 15 94 s.de.visser@zeeland.nl	
Inhoudelijk ambtenaar	Piet van de Reest 0118 – 63 17 30 pj.vd.reest@zeeland.nl	
Verantwoordelijk bestuurder	C.M.M. Schönknecht-Vermeulen	

Inhoudelijk	
Aanleiding	Invoering nieuw uniform subsidiestelsel voor natuur- en landschapsbeheer per 1 mei 2015 (vaststelling en bekendmaking). Informatie over werkwijze en in voorbereiding zijnde stukken.
Bevoegdheid	GS
Wat wordt voorgesteld?	Kennismemen van de werkwijze en in voorbereiding zijnde stukken, t.w. ontwerp Natuurbeheerplan Zeeland 2016 en concept landelijk model Subsidieverordening Natuur en Landschap 2016 (99% versie). De wijzigingen in SNL2016 t.o.v. het huidige SNL hebben vooral betrekking op het agrarisch natuurbeheer. Doel is o.a. te komen tot een meer efficiënt en effectief agrarisch natuurbeheer.
Toelichting	In 2010 is tussen Rijk en provincies het Decentralisatieakkoord Natuur afgesloten. Daarin zijn afspraken gemaakt over de invoering van een subsidiestelsel voor Natuur- en Landschapsbeheer (SNL2010). Het stelsel 2010 heeft de afgelopen jaren naar behoren gefunctioneerd en blijft gelden voor de subsidies die doorlopen. I.v.m. het Decentralisatieakkoord Natuur en het nieuwe Europese Gemeenschappelijke Landbouwbeleid 2014-2020 wordt het oude SNL-stelsel integraal herzien en meer toegesneden op de provinciale kaders. Nu liggen wijzigingen voor van het beleidskader (Natuurbeheerplan Zeeland 2016) en het subsidiekader (Subsidieverordening Natuur en Landschapsbeheer 2016). Met de beoogde vaststelling van de stukken per 1 mei 2015 kan het agrarisch natuurbeheer starten per 1 januari 2016.
Kosten en dekking	De kosten van het natuurbeheer bedragen jaarlijks ca € 8 miljoen. Deze kosten betreffen een onderdeel van het Bestedingsplan Natuur en Vitaal Platteland 2016, dat eind van 2015 wordt vastgesteld.

Overige informatie	Binnen de kaders van het bestedingsplan Natuur en Vitaal Platteland hebben PS in december 2013 regelgevende bevoegdheden gedelegeerd aan GS. De nu voorliggende stukken passen binnen het door PS vastgestelde beleid voor Natuur en Vitaal Platteland en zullen t.z.t. o.b.v. het delegatiebesluit door GS worden vastgesteld. Na invoering van de nieuwe Natuurwet zullen GS een natuurvisie voorbereiden en voorleggen aan PS ter vaststelling. Dit is naar verwachting eind 2015.
--------------------	---

bericht op brief van:

de voorzitter van Provinciale Staten
p.a. Statengriffie

uw kenmerk:

ons kenmerk: 15001719

afdeling: Water, Bodem en Natuur

bijlage(n): 2

behandeld door: P.J. van de Reest

doorkiesnummer: 0118-631730

onderwerp: Nieuw subsidiestelsel natuur en landschap (SNL)

PROVINCIE ZEELAND	
AFD. <i>SG</i>	AMST.
AFD. TERMIJN	<i>Joosse</i>
DATUM	10 FEB. 2015
DOC.NR.	15002201
ZAAK NR.	
CLASS.	

10 FEB. 2015

verzonden:

Middelburg, 10 februari 2014

Geachte voorzitter,

In het Decentralisatieakkoord natuur hebben rijk en provincies afgesproken dat in 2016 door de provincies een nieuw, uniform subsidiestelsel voor het natuur- en landschapsbeheer zal worden ingevoerd. Aan de invoering is de afgelopen maanden hard gewerkt. Het is de bedoeling de besluitvorming in april af te ronden, zodat het stelsel feitelijk in mei 2015 in werking zal treden. Hierbij informeren wij u over de werkwijze en de in voorbereiding zijnde stukken.

Voorgeschiedenis

In 2010 hebben de provincies, in het kader van de investeringsimpuls landelijk gebied (ILG), een eigen Subsidiestelsel voor Natuur- en Landschapsbeheer ingevoerd (SNL2010). Dit stelsel is bedoeld voor het subsidiëren van natuurbeheer, agrarisch natuurbeheer, natuurontwikkeling, functieverandering en natuurherstel door terreinbeherende organisaties, particuliere natuurbeheerders en agrarische natuurbeheerders. Het stelsel heeft de afgelopen jaren naar behoren gefunctioneerd en zal blijven gelden voor subsidies die doorlopen. Het nieuwe subsidiestelsel betreft een integrale herziening van het oude stelsel in verband met het decentralisatieakkoord Natuur en het nieuwe Europese Gemeenschappelijke Landbouw Beleid 2014 – 2020. Met het decentralisatieakkoord is de provincie volledig verantwoordelijk geworden voor het uitvoeren van het natuurbeleid en zijn stappen gezet bij het inregelen van de subsidieverlening en bij de beleidsontwikkeling. Wij hebben u hierover geïnformeerd via de commissie REW en om goedkeuring gevraagd in het kader van het bestedingsplan natuur en platteland 2014 en 2015. Nu de verantwoordelijkheid van de provincie voor natuur is veranderd dienen aanpassingen te worden doorgevoerd die het stelsel effectiever en efficiënter maken en meer toegesneden op de provinciale kaders. Thans liggen wijzigingen voor van het beleidskader (Natuurbeheerplan Zeeland 2016) en het subsidiekader (Subsidieverordening Natuur en Landschapsbeheer 2016).

Nieuw subsidiestelsel

De wijzigingen in de SNL2016 ten opzichte van de SNL 2010, hebben met name betrekking op het agrarisch natuurbeheer. Het nieuwe stelsel moet ertoe leiden dat het agrarisch natuurbeheer effectiever en efficiënter zal worden ingezet. Met name de invoering van het "collectief agrarisch natuurbeheer" en de zogenaamde 'kerngebiedenbenadering' zijn belangrijke vernieuwingen. Daarnaast worden ook voor het particulier natuurbeheer van natuurgebieden nieuwe mogelijkheden voor collectief beheer mogelijk gemaakt, waardoor dit efficiënter kan worden uitgevoerd en uitvoeringskosten kunnen worden beperkt.

De invoering van het nieuwe subsidiestelsel omvat onder meer de volgende onderdelen:

- Nieuwe Subsidieverordening Natuur- en Landschapsbeheer 2016: de verordening is sterk vereenvoudigd en de nieuwe werkwijzen voor het collectief beheer zijn hierin verankerd.
- Een nieuw Natuurbeheerplan Zeeland 2016: Hierin wordt door de provincie bepaald voor welke gebieden en voor welke doelen binnen en buiten het Natuurnetwerk Zeeland subsidie beschikbaar kan worden gesteld.
- Index natuur en landschap: beschrijving van beheerdoelen in de vorm van natuurbeheertypen, agrarische leefgebieden en landschapstypen.
- Handreiking agrarische beheerpakketten: praktische uitwerking van maatregelen voor agrarische leefgebieden.
- Uitvoeringsregeling Stichting Certificering Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer.

Het Natuurbeheerplan Zeeland is op 16 december 2014 door ons in ontwerp vastgesteld en ter visie gelegd. Van de overige documenten is op dit moment slechts een concept landelijk model beschikbaar (99%versie). Vanuit het landelijke overleg moeten nog wijzigingen worden aangebracht in het model van de nieuwe subsidieverordening. Vervolgens moeten ook wij nog onze afweging maken met betrekking tot het concept. Omdat de stukken voor de commissievergadering voor PS van april op 27 februari a.s. nu moeten worden verzonden, is de concept modelverordening bijgevoegd. Wij zullen u op een later moment van de uitgewerkte versie in kennis stellen.

In april 2015 dienen het Natuurbeheerplan Zeeland 2016 en de Subsidieverordening Natuur en Landschapsbeheer Zeeland 2016 (SNL), te worden vastgesteld en bekendgemaakt. De voorbereiding (openstellen, aanvraag, beschikken, beheer voorbereiden) voor de uitvoering van de SNL 2016, dient in mei te starten, zodat het agrarisch beheer per 1 januari 2016 van start kan gaan.

Besluitvorming

Op 13 december 2013 hebben PS de regelgevende bevoegdheid inzake subsidieverordeningen voor Natuur en Vitaal Platteland gedelegeerd aan GS, binnen de kaders van het bestedingsplan Natuur en Vitaal Platteland. Op 12 december 2014 hebben PS, voor zover hier van belang, in het kader van het Bestedingsplan Natuur en Vitaal Platteland, ingestemd met de kaders en ambitie voor het natuurbeleid, waaronder de invoering van nieuw stelsel voor het agrarisch natuurbeheer in 2016. De bijgevoegde stukken passen binnen het door PS vastgestelde beleid en zullen op basis van het hiervoor genoemde delegatiebesluit, na afronding van de vaststellingsprocedure die bij de stukken hoort, door GS worden vastgesteld.

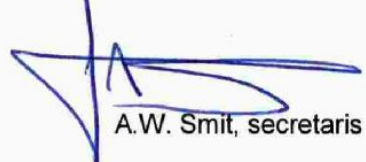
Bij het vaststellen van de stukken in het kader van het decentralisatieakkoord Natuur is aangegeven, dat later een natuurvisie aan PS zou worden voorgelegd. Deze is echter gebonden aan de nieuwe Natuurwet en om die reden vertraagd. De natuurvisie zal naar aanleiding van de nieuwe natuurwet worden ontwikkeld en later aan PS worden voorgelegd.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,

drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlagen

- ontwerp Natuurbeheerplan Zeeland 2016
- concept model Subsidieverordening Natuur en Landschap 2016 (99% versie)

Natuurbeheerplan Zeeland 2016

Ontwerp

Vastgesteld door Gedeputeerde Staten op 16 december 2014

Inhoud

	p.
1. Wat is het Natuurbeheerplan?	
1.1 Inleiding	4
1.2 Doel en status Natuurbeheerplan	4
1.3 Wijzigingen Natuurbeheerplan 2016	6
1.4 Leeswijzer	6
2. Beleidskader	
2.1 Europees kader natuur en landschap	8
2.2 Rijksbeleid natuur en landschap	8
2.3 Provinciaal omgevingsbeleid	9
2.3.1 Omgevingsbeleid algemeen	10
2.3.2 Beleid natuur en landschap	10
2.3.3 Natuurnetwerk Zeeland (NNZ)	10
2.3.4 Natura 2000	18
2.3.5 Poldernatuur	18
2.4 Overige beleidskaders	19
3. Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) 2016	
3.1 De onderdelen van het SNL2016	20
3.2 SVNL 2016	
3.2.1 SVNL natuur	21
3.2.2 SVNL agrarische natuur	21
3.2.3 Index natuur en landschap	21
3.2.4 Catalogus groen blauwe diensten	23
3.3 SKNL 2016	
3.3.1 Functieverandering	23
3.3.2 Investering nieuwe natuur	23
3.3.3 Investering bestaande natuur	24
3.3.4 Grondverwerving	24
3.4 Controle, certificering en monitoring	25
3.5 Digitale keten natuur	26
4. Natuur- en Landschapsdoelen	
4.1 Natuur- en landschapsdoelen – samenhang	27
4.2 Doelenkader natuurgebieden	27
4.2.1 Beheertypen natuurgebieden	27
4.2.2 Ambitie natuurgebieden	27
4.3 Doelenkader agrarische beheergebieden	28
4.4 Agrarische leefgebieden	29
4.5 Toetsingscriteria agrarische leefgebiedsplannen	36
5. Subsidieverlening natuur en landschapsbeheer	
5.1 Subsidieverlening SNL algemeen	38
5.2 Subsidie natuur- en landschapsbeheer SVNL	38
5.3 Subsidie agrarisch natuurbeheer SVNL	39
5.4 Subsidie functieverandering en investering SKNL	39
5.5 Organisatie en financiën	40
6 Meer informatie	
6.1 Nuttige adressen p.m.	42
6.2 GeoWeb	43
6.3 Portaal Natuur en Landschap	44

7	Bijlagen	
7.1	Beheertypen natuur en landschap voor Zeeland	45
7.2	Koppeltabel natuurbeheertypen – habitattypen	46
7.3	Handreiking agrarische beheerpakketten voor Zeeland	47
7.4	Werkwijze begrenzing agrarische leefgebieden	48
7.5	Zaadmengsels akkerranden	54
7.6	Akkerranden en slootonderhoud	55
8	Kaartbijlagen	56
8.1	Kaart begrenzing Natuurnetwerk Zeeland (ongewijzigd)	
8.2	Kaart natuurbeheertypen Natuurnetwerk Zeeland (ongewijzigd)	
8.3	Kaart ambitie natuurbeheertypen Natuurnetwerk Zeeland (ongewijzigd)	
8.4	Kaart Natura 2000 gebieden (ongewijzigd)	
8.5	Kaart agrarische leefgebieden Zeeland	
	8.5.1 Leefgebied open akker	
	8.5.2 Leefgebied open grasland	
	8.5.3 Droge dooradering	
	8.5.4 Natte dooradering	
8.6	Kaart werkgebied natuurbeheerders (ongewijzigd)	
8.7	Kaart werkgebied agrarische natuurverenigingen (ongewijzigd)	
8.8	Kaart indicatief onderzoeksgebied akkervogels	

1 Wat is het Natuurbeheerplan?

1.1 Inleiding

Voor u ligt het Natuurbeheerplan Zeeland 2016. Dit plan beschrijft de beleidsdoelen, de werkwijze en de subsidiemogelijkheden voor het ontwikkelen en het beheren van natuurgebieden, agrarische beheergebieden en landschapselementen in de Provincie Zeeland. De Provincie stelt de kaders voor de uitvoering van het natuur- en landschapsbeheer vast door middel van dit Natuurbeheerplan. Het Natuurbeheerplan geeft aan waar welke beheerwaardige en te ontwikkelen natuur is gelegen en welke kwaliteit wordt verwacht. Vervolgens subsidieert de Provincie een aanzienlijk deel van de kosten die beheerders moeten maken om de doelen te kunnen bereiken door middel van het Subsidiestelsel natuur en landschapsbeheer Zeeland. Het Natuurbeheerplan vormt het beleidskader voor het aanvragen van deze subsidies.

Het Natuurbeheerplan is geen statisch document. De Provincie kan de inhoud van de plantekst en de kaarten, indien nodig, jaarlijks aanpassen. Hoewel het Natuurbeheerplan de laatste tijd met een jaarlijkse frequentie is aangepast, kan het plan voor meerdere jaren gelden tot GS weer een nieuw Natuurbeheerplan vaststellen.

Op 6 november 2001 hebben Gedeputeerde Staten het Natuurgebiedsplan Zeeland 2001 vastgesteld. In dat Natuurgebiedsplan was de begrenzing van natuurgebieden en agrarische beheergebieden van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) voor het eerst voor de gehele provincie vastgelegd, waren de natuurdoelen per gebied beschreven en waren de subsidiemogelijkheden voor verwerving, inrichting en beheer via het toenmalige Programma Beheer al globaal aangeduid. In het tweede Natuurgebiedsplan (2005) is de begrenzing van de agrarische beheergebieden grondig herzien en is het nieuwe beleid voor particulier natuurbeheer en functieverandering vastgesteld. In 2009 is het Natuurbeheerplan integraal gewijzigd ten behoeve van de invoering van een nieuw subdiestelsel voor natuurbeheer, de SNL, met onder andere ook de invoering van de Index natuur en landschap en de opname van het provinciale beleid voor de natte ecologische verbindingzones. In de daaropvolgende jaren zijn partiële wijzigingen doorgevoerd, waaronder de herijking van de EHS in 2013 en de begrenzing van akkervogelkerngebieden in 2014. De hoofdlijnen van het provinciale natuurbeleid blijven ongewijzigd en komen in meer of minder gewijzigde vorm terug in dit Natuurbeheerplan.

1.2 Doel en status Natuurbeheerplan

Beleidskader

Het Natuurbeheerplan is het provinciale beleidskader om het Europese, rijks- en provinciale natuur- en landschapsbeleid te kunnen realiseren. Het gaat over beheer en herstel van bestaande natuurgebieden van het Natuurnetwerk Zeeland, de opvolger van de EHS, en Natura 2000, over de aanleg van nieuwe natuurgebieden en over het agrarisch natuurbeheer op landbouwgronden. Het Natuurbeheerplan beschrijft per gebied welke natuur- en landschapsdoelen nagestreefd worden. Het plan bevat in detail de begrenzing op kaart van de natuurgebieden en agrarische beheergebieden. Het plan is het beleidskader voor het provinciale natuurbeleid en ook voor de implementatie van artikel 28 van het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3). Het plan is verankerd in het Subdiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer (SNL) en daarmee kaderstellend voor de SNL-subsidies.

Begrenzing van natuur en landschap

In het Natuurbeheerplan zijn het Natuur Netwerk Zeeland, de Natura 2000-gebieden en de agrarische gebieden met natuurwaarden op kaart aangeduid ('begrensd'). De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en het Natuur Netwerk Nederland zijn vastgelegd op de begrenzingenkaart (kaartbijlage 8.1). De beheerdoelen en beheerpakketten staan vermeld op de beheertypenkaart (kaartbijlage 8.2). Door middel van deze begrenzingen is tevens vastgelegd waar en waartoe subsidies voor beheer, omvorming, ontwikkeling en herstel van natuurgebieden, agrarische beheergebieden en landschapselementen plaats kan vinden.

Het Natuur Netwerk Zeeland is, in planologisch opzicht, vastgesteld in Omgevingsplan Zeeland. Het Natuurbeheerplan is hiervan een nadere uitwerking. Het Natuurbeheerplan heeft geen directe planologische consequenties of consequenties voor bestemmingsplannen en heeft dus geen invloed op eigendomsrechten of bestaande gebruiksmogelijkheden. In het Natuurbeheerplan worden vooral de natuur- en beheerdoelen van het Natuurnetwerk Zeeland vastgelegd en geactualiseerd en het uitvoeringsproces wordt ermee aangestuurd. Het beheerplan heeft daarmee ook raakvlakken met ander provinciaal beleid, onder andere voor cultuurhistorie, landschap, water, milieu, ruimte, recreatie en beeldkwaliteit. Het Natuurbeheerplan is afgestemd op het groene beleid van de diverse andere overheden (Provincie, Rijk, Europese Gemeenschap) en met het integrale omgevingsbeleid voor water, milieu en ruimtelijke ordening. Indien nieuwe ontwikkelingen een aanpassing noodzakelijk maken, zal het plan gewijzigd worden. Elk jaar worden kleine planwijzigingen doorgevoerd

Het Natuurbeheerplan is een beleidsregel in de zin van de Algemene Wet Bestuursrecht. Aan dit plan kunnen geen rechten worden ontleend. Het plan heeft ook geen directe rechtsgevolgen en staat niet open voor bezwaar, wel voor beroep. Rechtsgevolgen kunnen wel verbonden zijn aan besluiten die op grond van dit plan worden genomen, zoals subsidiebeschikkingen. Deze subsidiebeschikkingen staan wel open voor bezwaar en beroep. Het Natuurbeheerplan bevat geen bindende regels of verplichtingen voor burgers. Opname van een terrein in het Natuurbeheerplan leidt dus niet vanzelfsprekend tot een positief besluit over subsidiëring van het beheer. Het zorgt er alleen voor dat natuurbeheerders en gecertificeerde agrarische collectieven van de gronden die zijn begrensd de mogelijkheid krijgen om subsidie aan te vragen voor het beheer van deze gronden.

Dit plan is vastgesteld door Gedeputeerde Staten van de Provincie Zeeland.

Bij het opstellen van dit plan is de procedure afdeling 3.4 van de Algemene Wet Bestuursrecht gevolgd.

Het Natuurbeheerplan wordt jaarlijks herzien. Verzoeken tot wijziging kunnen tot 1 april worden ingediend en worden meegenomen in de jaarlijkse herzieningsronde. In verband met de jaarlijks aanvraagperiode van de SNL-subsidie in november en december stellen GS het Natuurbeheerplan normaliter uiterlijk in september vast.

Dit Natuurbeheerplan treedt na vaststelling direct in werking en vervangt daarbij het Natuurbeheerplan Zeeland 2009 en de diverse kleine planwijzigingen die sindsdien zijn vastgesteld. Dat betekent dat men het plan kan gebruiken voor het aanvragen van subsidie SNL met ingang van het jaar 2016.

Het Natuurbeheerplan Zeeland 2009 blijft van toepassing voor doorlopende subsidiebeschikkingen PSN/PSAN en SNL en voor subsidieverlening in 2015.

De in dit Natuurbeheerplan genoemde subsidiebepalingen en subsidiebedragen zijn aan verandering onderhevig. Voor actuele gegevens kan men de provinciale website en het Portaal Natuur en Landschap raadplegen.

1.3 Wijzigingen Natuurbeheerplan 2016

Dit Natuurbeheerplan 2016 is op een aantal punten gewijzigd ten opzichte van het vorige Natuurbeheerplan.

- De tekst van het Natuurbeheerplan is geactualiseerd en aangepast aan recente beleidsontwikkelingen, waaronder het Decentralisatieakkoord Natuur en het nieuwe subsidiestelsel SNL2016.
- De meest actuele begrenzings van het Natuur Netwerk Zeeland en de ecologische verbindingzones zijn er in opgenomen
- De belangrijkste wijzigingen hebben echter betrekking op de vernieuwing van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer in 2016 (ANLb2016). Dit treedt in werking vanaf 1 januari 2016. De kern van het vernieuwde subsidiestelsel is dat er meer focus en samenwerking komt in het agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Dit moet leiden tot een hogere effectiviteit en efficiëntie van de maatregelen. Dit gebeurt door intensiever in te zetten op de meest kansrijke gebieden (kerngebieden) en door een meer samenhangend, collectief beheer. Vanaf 2016 kunnen alleen gecertificeerde agrarische collectieven subsidie voor agrarisch natuurbeheer ontvangen. In Zeeland worden alle negen agrarische natuurverenigingen verenigd in één collectief. De agrarische natuurverenigingen zijn samen met andere gebiedspartners nauw betrokken bij de voorbereiding van het Natuurbeheerplan. Het Natuurbeheerplan is opgesteld in overleg met de streek, de (toenmalige) waterschappen, de natuurbeheerders én de agrarische natuurverenigingen. Zo zijn de leefgebiedkaarten verder aangepast en zijn ook de beschrijvingen van de leefgebieden en de subsidiecriteria verder uitgewerkt.
- In het natuurbeheer worden ook enkele veranderingen doorgevoerd, waaronder de mogelijkheid tot het afsluiten van lump sum overeenkomsten door 'kleine beheerders' (beheerders met minder dan 75 hectare natuurgrond) waarbij afspraken kunnen worden gemaakt over zowel beheer als inrichting. Ook voor de natuurbeheerders geldt dat zij via het gebiedsproces betrokken zijn bij de totstandkoming van het Natuurbeheerplan.

1.4 Leeswijzer

In dit Natuurbeheerplan wordt achtereenvolgens beschreven:

Hoofdstuk 2: het beleidskader voor natuur, de algemene uitgangspunten van het provinciale natuurbeleid

Hoofdstuk 3: het Subsidiestelsel Natuur en Landschap 2016 met de subsidiebepalingen die gelden voor beheer, omvorming en investeringen

Hoofdstuk 4: de nadere uitwerking van provinciale doelen voor natuur, landschap en agrarisch natuurbeheer, waarbij de leefgebiedenbenadering nader wordt uitgewerkt.

Hoofdstuk 5: de subsidieverlening voor omvorming, investering en beheer van natuurgebieden en agrarische beheergebieden.

Het Natuurbeheerplan bevat onderdelen die gewijzigd zijn en onderdelen die ongewijzigd blijven. Het onderscheid is met tekstkleuren aangeduid:

zwart = bestaand beleid te continueren

blauw = nieuwe modeltekst landelijk uniform

rood = nieuw beleid of teksten sterk gewijzigd

De kaartbijlagen zijn om praktische redenen op een laag schaalniveau in dit plan opgenomen en bieden niet alle informatie. De kaarten zijn in detail te bekijken via het provinciale Geoweb op de provinciale website op:
<http://zldims.zeeland.nl/geoweb/Map.aspx?hoofdgroep=Natuurgebiedsplan>

2. Beleidskader

2.1 Europees kader natuur en landschap

Het Natuurbeheerplan Zeeland is een vertaling van het vastgestelde beleid voor natuur, water, milieu en ruimtelijke ordening van de Europese Unie en van het Rijk voor de Provincie Zeeland. In dit hoofdstuk worden de beleidskaders kort belicht. De lidstaten van de EU hebben gezamenlijk specifieke wetten en beleidsdoelen vastgesteld voor het in stand houden van bepaalde planten- en diersoorten en natuurlijke habitats van internationale betekenis via de Vogel- en Habitatrichtlijn (VR/HR) en Natura 2000, voor de instandhouding van gezonde watersystemen (Kaderrichtlijn water) en voor een schoon milieu (Nitratrichtlijn). De Europese Commissie (EC) ziet er op toe dat de lidstaten deze afspraken nakomen.

Voor het platteland zijn door de EC beleidsdoelen en regels vastgesteld met betrekking tot de verduurzaming en vergroening van de landbouw. Dit wordt concreet geëffectueerd in de vorm van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) 2014-2020 waarin verdergaande regels en subsidies zijn opgenomen voor duurzame landbouw, vergroening en agrarisch natuurbeheer.

De bijdrage die de lidstaat Nederland levert aan het agromilieu- en klimaatbeleid is vastgelegd in het POP3 fiche (art. 28), waarin de ambitie van Nederland is geformuleerd. Het agrarisch natuurbeheer en het ecologisch waterbeheer zijn gekoppeld aan het ANLb2016 en worden mede gefinancierd met Brussels geld. Daarmee moet de uitvoering van het agrarisch natuurbeheer inclusief natuurgerelateerde waterdoelen voldoen aan het POP3+ fiche. In het POP3+ fiche (fiche voor goedkeuring van het ANLb2016 in Brussel) zijn vier leefgebieden (open grasland, open akkerland, droge en natte dooradering) aangemeld en is ook de categorie water opgenomen.

2.2 Rijksbeleid natuur en landschap

Het Rijk stelt in het kader van de internationale verplichtingen op hoofdlijnen de ambities voor de natuur- en agromilieu- en klimaatdiensten vast en geeft de kaders aan waarbinnen die ambities gerealiseerd kunnen worden.

In 2014 is de Rijksnatuurvisie 2014 verschenen ("Natuurlijk verder", Rijksnatuurvisie 2014. Ministerie van Economische Zaken, 2014). Het Rijk zet zich in om de natuur te versterken mét de samenleving. Hiermee wil het Rijk een effectieve invulling bereiken van de natuurdoelen die Nederland internationaal heeft afgesproken. Instandhouding van planten- en diersoorten en natuurlijke habitats en van gezonde watersystemen en een schoon milieu zijn daarbij het uitgangspunt. Het Rijk wil de instandhoudingsdoelen bereiken door middel van regelgeving (Boswet, Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998, WABO, Waterwet, Wet ammoniak en veehouderij) en door middel van een stimuleringsbeleid gericht op het Natuur Netwerk Nederland (NNN), op Natura 2000 en op Vitaal Platteland. Het rijk legt hierover verantwoording af aan de EC.

De uitvoering van het plattelandsbeleid van de EU 2014-2020 (GLB pijler 2) krijgt gestalte via het Plattelandsontwikkelingsprogramma POP 3 2014-2020 dat landsdelig zal worden uitgevoerd. Het programma wordt gecofinancierd door provincies, waterschappen en Rijk (in volgorde van financiële bijdrage). Binnen dit programma ziet artikel 28 POP toe op subsidiëring van agro milieu- en klimaatdiensten. Dit vormt daarmee het financiële kader voor deze diensten binnen het agrarisch natuur- en landschapsbeheer.

Het kabinet heeft in 2014 haar keuze gemaakt ten aanzien van de Nederlandse invulling van de vergroening in pijler 1 van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid 2014-2020 (GLB). Voor de volgende GLB-periode van 2021-2027 moet de verdere vergroening leiden tot een effectieve, duurzame, omgevingsgerichte bedrijfsvoering. De invoering van de vergroening voor de eerste GLB-periode 2014-2020 is van invloed op de stelselherziening van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer 2016. Duidelijk is inmiddels dat de vergroening uit pijler 1 van het GLB en het agrarisch natuur- en landschapsbeheer uit pijler 2 van het GLB naast elkaar kunnen worden ingezet en elkaar kunnen versterken. Ook is het mogelijk om ze beiden in te zetten mits zogenaamde double funding voorkomen wordt (dit betekent dat voor hetzelfde perceel niet twee keer subsidie mag worden verleend voor dezelfde beheeractiviteit). De provincies kunnen in de gebiedsprocessen de synergie tussen pijler 1 en 2 versterken door bijvoorbeeld in gesprek te gaan over de ligging van de ecologische aandachtsgebieden.

De uitvoering van het stimuleringsbeleid voor natuur en platteland is met ingang van 2014 gedecentraliseerd naar de provincies en vastgelegd in een Decentralisatieakkoord Natuur 2014-2027 en een Natuurpact van overheden en maatschappelijke organisaties. Dit is op 18 september 2013 door staatssecretaris Dijkema aangeboden aan de Tweede kamer. In dit Natuurpact zijn de ambities vastgelegd met betrekking tot ontwikkeling en beheer van natuur in Nederland voor de periode tot en met 2027. Het Rijk draagt bij aan de realisatie van deze ambities door jaarlijks extra te investeren in natuur. De onderdelen van deze ambities zijn:

- Ontwikkeling Robuust Natuurnetwerk Nederland (RNN) inclusief Natura 2000-gebieden. Het RNN moet een robuuste ruggengraat van de natuur in Nederland zijn. Dat gaat gebeuren door hem te vergroten, te verbeteren en belangrijke natuurlijke verbindingen te realiseren tussen natuurgebieden onderling en tussen natuurgebieden en hun omgeving.
- Soortenbescherming; bescherming van afzonderlijke plant- en diersoorten is nodig vanwege Europese verplichtingen en afspraken waaraan Nederland zich in internationaal verband heeft gecommitteerd (VR/HR). Soortenbescherming vindt plaats binnen en buiten het RNN door het nemen van juridische en/of fysieke maatregelen die vestiging of uitbreiding van een soortenpopulatie stimuleren.
- Natuur buiten het RNN; er zal een extra impuls gegeven worden aan het beheer van natuur buiten het RNN. Het is belangrijk dat er meer samenhang komt tussen de natuur in het RNN en daarbuiten.
- Agrarisch natuurbeheer; er komt een vernieuwd stelsel voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb2016) dat buiten en binnen het RNN kan worden toegepast. De uitvoering van het agrarisch natuurbeheer moet eenvoudiger en met minder kosten, en zal een duidelijkere meerwaarde voor natuur, landschap en agrarisch ondernemerschap moeten opleveren. Agrarisch natuur- en landschapsbeheer moet vooral worden ingezet voor het beschermen en verbeteren van internationale soorten.
- Natuur en water; er zijn diverse mogelijkheden om de ontwikkeling van de natuur, de vergroting van het Natuurnetwerk Nederland en de aanpak van de Natura 2000-gebieden optimaal te laten samengaan met het verbeteren van de condities van de kwantiteit en de kwaliteit van het oppervlaktewater. Er wordt daarbij maximale synergie gezocht met maatregelen om te voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Nitraatrichtlijn.

2.3 Provinciaal omgevingsbeleid

De provincies zijn – op grond van het decentralisatieakkoord natuur – volledig verantwoordelijk voor de uitvoering van het natuurbeleid. De doelen en middelen worden door de provincies vastgelegd in onder andere dit Natuurbeheerplan.

Het beschermen van dieren en planten is belangrijk voor mens en natuur. Deze bescherming vindt plaats om ecologische, economische en ethische redenen. De diversiteit van dieren en

planten verhoogt de spankracht van de natuur (ecologie). Daarnaast is de biodiversiteit een belangrijke productiefactor (economie). Ten slotte worden dieren en planten vanwege hun intrinsieke waarde beschermd (ethiek). De Provincie hecht veel belang aan het behoud van natuur en landschap in Zeeland.

2.3.1 Omgevingsbeleid algemeen

Dit Natuurbeheerplan is een nadere uitwerking van het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018 voor het onderdeel natuur en landschap en hangt nauw samen met een aantal bredere provinciale beleidsdoelen voor het landelijke gebied.

De Provincie Zeeland zet zich in voor behoud van een vitaal en duurzaam platteland. Naast infrastructuur, leefbaarheid, waterbeheer en recreatieontwikkeling zijn ook natuur en landschap belangrijke doelstellingen. Het integrale beleid voor het platteland komt onder andere tot uiting in het bestedingsplan Natuur en Vitaal platteland, waarin de provinciale investeringen zijn samengebracht.

In het kader van het Europese plattelandsbeleid (POP) investeert ook de Provincie Zeeland in projecten die bijdragen aan de Europese beleidsdoelen voor het platteland. Speerpunten daarbij zijn duurzaamheid, agrarisch natuurbeheer, innovatie in de landbouw.

Het provinciale natuurbeleid is nauw verweven met het recreatiebeleid. Dit komt tot uiting in het provinciale beleid voor openstelling van natuurgebieden, ontwikkeling van recreatieroutes en investeringen in recreatienatuur. Het beleid voor natuurbeleving en recreatieroutes is neergelegd in respectievelijk Nota Natuurlijk genieten in Zeeland (2009) en de Beleidsnota Wandelnetwerk Zeeland (2006).

De Provincie Zeeland zet zich, op grond van de Europese Kaderrichtlijn Water ook in voor gezonde oppervlaktewateren. Samen met het waterschap Scheldestromen worden projecten uitgevoerd ter verbetering van ecologie, waterkwaliteit en waterkwantiteit. Deze projecten dragen ook in hoge mate bij aan de beleidsdoelen voor natuur en landschap.

2.3.2 Beleid natuur en landschap

De Provincie is verantwoordelijk voor de instandhouding van het Natuurnetwerk Zeeland. Het Natuurnetwerk Zeeland omvat de karakteristieke Zeeuwse natuurgebieden zoals schorren, kreken, welen, oudlandgraslanden en dijken met hun karakteristieke flora, fauna en landschap, in hun onderlinge samenhang. Het betreft het natuurlijk erfgoed van Zeeland dat moet worden veiliggesteld voor toekomstige generaties. Bescherming, ontwikkeling, beheer en herstel zijn daarvoor noodzakelijk. Het provinciale beleid zal, naar aanleiding van de nieuwe natuurwet, worden uitgewerkt in een natuurvisie.

2.3.3 Natuurnetwerk Zeeland (NNZ)

Begrenzing

De begrenzing van het Natuurnetwerk Zeeland wordt in dit Natuurbeheerplan op kaart weergegeven in kaartbijlage 1. Het natuurnetwerk Zeeland omvat verschillende categorieën.

1- Bestaande natuur (groene gebieden): dit zijn de bekende traditionele natuurgebieden, zoals de duinen, de deltawateren, de binnendijkse moerassen en karrenvelden, de kreekrestanten en inlagen, de binnendijken en de oudlandgebieden. Deze gebieden hebben

een hoge natuurwaarde en genieten wettelijke bescherming via de Omgevingswet en/of de Natuurbeschermingswet. De natuurwaarde wordt in stand houden door middel van beheermaatregelen. In de meeste gevallen gebeurt dat door een terreinbeherende organisatie. In sommige gevallen ook door (semi-)overheidsinstellingen zoals Rijkswaterstaat of waterschap. Ook zijn veel bestaande natuurgebieden in particulier beheer. In de deltawateren komen alleen droogvallende schorren, slikken en platen in aanmerking voor beheer door een terreinbeherende organisatie. Groot open water komt in beginsel niet voor beheer in aanmerking.

2- Agrarisch beheergebied (blauwe gebieden): dat zijn landbouwgronden (meest graslanden) die in het Natuurbeheerplan zijn begrensd als agrarisch beheergebied van ecologische betekenis en waar landbouw kan worden gecombineerd met natuurproductie door middel van beheerovereenkomsten.

3- Nieuwe natuur (gele gebieden): dat zijn landbouwgronden waar omvorming van landbouw naar natuurgebied gewenst is.

4- Natuurprojecten: dat zijn begrensde gebieden waar besloten is tot ontwikkeling van natuur door middel van een natuurproject. Daarbij kan sprake zijn van een natuurcompensatieproject of een gebiedsgericht project.

4.1 Natuurcompensatieproject (oranje op de kaart): verwerving en inrichting ten behoeve van natuur plaatsvindt via een compensatieopgave en die na uitvoering worden toegevoegd aan het Natuurnetwerk Zeeland. Het betreft de door GS vastgestelde projecten ter compensatie van de van natuurverlies door wegenbouw of uitbreiding van woon- of industriegebied. Het is de bedoeling dat ter plaatse natuur wordt hersteld die elders verloren is gegaan. De verwerving en inrichting van de gebieden vinden plaats door de compensatieplichtige. Zodra de projecten zijn uitgevoerd vallen deze gebieden onder de EHS-categorie bestaande natuur en komen in aanmerking voor beheer.

4.2 Gebiedsgericht project (rood op de kaart) : verwerving, omvorming, inrichting en beheer zijn onderdeel van een gebiedsgericht project. De gebieden worden toegevoegd aan het Natuurnetwerk Zeeland nadat de omvorming en inrichting hebben plaatsgevonden.

5- Ecologische verbindingzones (aparte kaart): Tot het Natuurnetwerk Zeeland horen ook de ecologische verbindingzones. Dat zijn lijnvormige landschapselementen zoals bermen en kreekoevers, die een belangrijke rol spelen voor de verbreiding van dieren van het ene naar het andere natuurgebied. De natte ecologische verbindingzones zijn afzonderlijk begrensd in de nota Natte Ecologische Verbindingszones (Provincie Zeeland, 2010).

6- Binnendijken (groene of blauwe gebieden): ook alle binnendijken zijn bestaand natuurgebied van het Zeeuws Natuurnetwerk. In het provinciale Actieplan natuurbeheer binnendijken (2005) is aangegeven dat binnendijken in aanmerking komen voor agrarisch natuurbeheer door toepassing van de SNL. Bij zeedijken staat de waterstaatkundige functie centraal, conform het Omgevingsplan Zeeland (Provincie Zeeland, 2012). In dat geval zijn verwerving en natuurbeheer niet mogelijk. Wanneer deze functie zou komen te vervallen, staat de natuurfunctie van de dijk echter weer voorop en behoort het natuurbeheer wel tot de mogelijkheden. De dijken langs de afgesloten zeearmen en maken dus wel deel uit van het Natuurnetwerk Zeeland. De dijken langs de getijdewateren (inclusief het Kanaal door Zuid-Beveland) maken geen deel uit van het Natuurnetwerk Zeeland. Ook spoordijken maken geen deel uit van het Natuurnetwerk Zeeland. Op Kaart 1 zijn alleen de dijken weergegeven die concreet zijn begrensd als bestaande natuur (groene gebieden) of beheergebied (blauwe kleur).

7- Deltawateren (niet op kaart): Alle deltawateren (zowel de getijdegebieden als de afgesloten zeearmen) behoren eveneens tot het Natuurnetwerk Zeeland.

8- (Recreatie-)Bossen: Ook de bossen maken deel uit van het Natuurnetwerk Zeeland. Dit betreft tevens de diverse bossen die de laatste jaren zijn aangelegd in het kader van landinrichting. Dit met uitzondering van de echte productiebossen; die maken geen deel uit van het Natuurnetwerk Zeeland en zijn dus ook niet op kaart vermeld. Het Groenproject 't Sloe is een multifunctioneel bosgebied als buffer voor het Sloegebied. Het gebied heeft in dit Natuurbeheerplan de status bestaande natuur waarbij de recreatiefunctie voorop staat. Het Natuurbeheerplan beschrijft alleen de natuurdoelen en mogelijkheden voor natuur- en landschapsbeheer voor deze bossen. Voor het specifieke bosbeleid wordt verwezen naar de Provinciale Bosnota Zeeland (Provincie Zeeland, 1995). De bossen van het Natuurnetwerk Zeeland met hun beheertypen zijn op de beheertypenkaart (Kaartbijlage 8.2) weergegeven.

De Zeeuwse EHS omvat daarmee alle wezenlijke Zeeuwse natuurwaarden, zowel buitendijks als binnendijks. De totale oppervlakte per EHS-categorie op 1 januari 2015 is weergegeven in de tabel bij de kaartbijlage 8.2.

Voorgeschiedenis

De begrenzing van het Natuurnetwerk Zeeland (voorheen EHS) is begin jaren negentig tot stand gekomen in reactie op het grootschalige verlies aan natuur en biodiversiteit. Het Nationaal Natuurbeleidsplan uit 1990 was het startsein voor een omvangrijk herstelplan voor de natuur in Nederland dat in nauwe samenwerking tussen rijk, provincies en natuurorganisaties tot stand is gekomen.

De kern van dit herstelplan was de zogenaamde Ecologische Hoofdstructuur, het landelijke netwerk van natuurgebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en verbindingzones dat voldoende rust en ruimte moet kunnen bieden voor instandhouding van de natuur in Nederland. Daarbij worden de bestaande natuurgebieden als kerngebieden voor flora en fauna veiliggesteld via bescherming en beheer, worden hiaten in het netwerk opgevuld met nieuwe natuur, worden afgetakelde natuurgebieden opgeknapt en worden barrières voor de migratie van planten en dieren geslecht door middel van passages en verbindingzones.

Deze beleidsvisie is midden jaren negentig ontwikkeld en wordt sindsdien in praktijk gebracht. Veel gebieden zijn sindsdien al opgeknapt of ontwikkeld en veel verbindingzones zijn aangelegd. De aanleg van de Ecologische Hoofdstructuur in Zeeland vordert gestaag. Daarbij verschuift het accent de laatste jaren van het verwerven en inrichten van nieuwe natuurgebieden naar het beheren en opknappen van bestaande natuurgebieden en naar het natuurbeheer op landbouwgrond.

De begrenzing van de bestaande natuurgebieden in Zeeland is voor het eerst vastgesteld in 1990 in de Nota Veiligstelling Natuurgebieden. De begrenzing van de nieuwe natuurgebieden is voor het eerst vastgelegd in de Zeeuwse uitwerking van het Natuurbeleidsplan (1991-1994). In de periode 1991-1994 is de begrenzing van de Zeeuwse Ecologische Hoofdstructuur door Gedeputeerde Staten verder vastgesteld in de vorm van de beleidsnota Zeeuwse uitwerking van het Natuurbeleidsplan. Vertrekpunt was het landelijke Natuurbeleidsplan (Ministerie van LNV, 1990) met daarbij een zeer globale landelijke kaart van het Natuurnetwerk Zeeland en een oppervlakte te begrenzen hectares. Door het ministerie van LNV is aan Zeeland toegekend 3009 ha beheergebied en 5372 ha nieuwe natuur. Na een uitgebreide voorlichtings- en inspraakronde in heel Zeeland heeft de Provincie deze opgave vertaald in beheer- en begrenzingenplannen voor Noord-Zeeland (1993), Walcheren (1993), Zeeuwsch-Vlaanderen (1993) en de Bevelanden (1994). Daarna zijn nog enkele aanvullende kleinere begrenzingen vastgesteld, namelijk het

Begrenzingsplan Binnendijken Noord-Zeeland (1996) en Binnendijken Zeeuwsch-Vlaanderen (1996), het Begrenzingsplan Schouwen West (1998), het Beheerplan Akkerranden (1999), het Beheergebiedplan Akkerranden (2000) en diverse kleine planwijzigingen. Van de aanvankelijke 5372 ha te ontwikkelen nieuwe natuur resteerde in 2013 nog 2250 ha.

Bij de herijking van het Natuurnetwerk Zeeland in 2013 is de ontwikkelopgave nieuwe natuur teruggebracht van 2200 ha naar 1150 ha en is 50 ha ontwikkelopgave omgezet in agrarisch beheergebied van ecologische betekenis. In het decentralisatieakkoord is afgesproken dat provincies tot 2027 de tijd hebben om deze ontwikkelopgave te realiseren. De agrarische beheergebieden zijn ingeperkt tot de beheergebieden van ecologische betekenis zoals ook opgenomen in de provinciale ruimtelijke verordening.

Ecologische uitgangspunten

Bij het begrenzen van natuurgebieden spelen ecologische en bestuurlijke uitgangspunten een rol. De versterking en ontwikkeling van natuurwaarden is primair gericht op het realiseren van duurzame ecosystemen van (inter)nationaal belang als onderdeel van de nationale opgave. Voorop staan de typisch Zeeuwse kwaliteiten, zoals de overgangszones van land en water, zout en zoet, klei en zand. Juist in deze gradiënten liggen de beste mogelijkheden voor natuur. Het accent ligt bij de ontwikkeling van de karakteristieke natte natuur in de verschillende Zeeuwse landschapstypen (de duinen, de deltawateren, de poelgebieden en de kreken).

Er is zoveel mogelijk sprake van zelfstandig functionerende gebieden, met een eigen waterhuishouding, die geheel gericht is op de natuurfunctie. Natuurbegrenzing en waterbeheer vallen waar mogelijk samen te vallen. Het waterbeheer speelt een sleutelrol bij het in stand houden en herstellen van natuur. Waar gewenst kan de begrenzing van gebieden worden aangepast met het oog op een optimale waterhuishouding, zowel binnen het natuurgebied als ook voor wat betreft de afstemming met de omgeving.

Met het oog op duurzame, natuurlijke processen is sprake van zo groot mogelijke, aaneengesloten natuurgebieden. Met logische afrondingen en het opheffen van enclaves is versnippering tegengegaan. Bij de begrenzing ligt het accent dan ook op uitbouw van al bestaande natuurgebieden, dan wel het creëren van forse nieuwe kerngebieden. Uit diverse evaluaties (zie ook Natuurbalans 2004) blijkt, dat voor een werkelijk duurzame EHS in Nederland gestreefd moet worden om de natuurgebieden zo robuust mogelijk te maken. De afzonderlijke natuurkerngebieden worden zoveel mogelijk verbonden via droge en natte ecologische verbindingszones. Hierdoor ontstaan op termijn regionale ecologische netwerken met goede mogelijkheden voor duurzaam behoud en ontwikkeling van de voor Zeeland relevante planten- en diersoorten van internationale betekenis.

Bestuurlijke uitgangspunten

Als gevolg van de klimaatverandering hebben delen van het landbouwareaal in toenemende mate te kampen met wateroverlast. De overlastgebieden hebben, vanwege hun lage ligging, vaak een goede uitgangssituatie voor natuurontwikkeling. Functiewijziging van landbouw naar "nieuwe natuur" kan dan een oplossing zijn. Doordat de natuur in Zeeland in het algemeen hoge waterstanden in de winter goed verdraagt kunnen de natuurterreinen een bijdrage leveren aan de waterretentie. Op deze wijze kan de wateroverlast in het landbouwgebied bij neerslagpieken worden verlicht. Natuurontwikkeling op lage landbouwgrond zorgt dan ook tot een forse kostenbesparing voor het waterschap. Veel natuurgebieden hebben inmiddels deze functie.

Door te werken volgens logische topografische begrenzingen is de randlengte tussen natuur en landbouwgebied beperkt, waardoor er minder kans is op overlast. De natuurontwikkeling is zoveel mogelijk uitgevoerd op slechte landbouwgrond. Goede landbouwgrond is zoveel mogelijk buiten de begrenzing gelaten.

Verkoop van grond of het sluiten van overeenkomsten vindt plaats op basis van vrijwilligheid. De overheid heeft een aankoopplicht voor nieuwe natuurgebieden. Dat betekent dat de overheid verplicht is om gebieden aan te kopen indien de eigenaar deze te koop aanbiedt en voldaan wordt aan het prijsbeleid.

Planologische schaduwwerking wordt voorkomen; de bestemming natuur is alleen van toepassing op bestaande natuurgebieden, niet voor nieuwe natuur zolang deze niet is aangekocht en ingericht en ook niet voor agrarisch beheergebied.

De bestaande agrarische functie, inclusief de daarbij behorende planologisch goedgekeurde ontwikkelingsmogelijkheden worden gerespecteerd. Concreet betekent dit, dat de eigenaren van gebieden, die in dit Natuurbeheerplan begrensd zijn als "nieuwe natuur", benaderd kunnen worden om hun gronden te verkopen. Of de eigenaar dit vervolgens ook doet, is een kwestie van vrijwillige keuze, die door de overheden niet afgedwongen zal worden. Het hele grondgebied van de Provincie Zeeland is aangewezen als "ruilgebied". Dit biedt de mogelijkheid om ook buiten de begrensde gebieden gronden te verwerven, met de bedoeling om deze uit te ruilen met begrensde gebieden. Deze werkwijze heeft sterk bijgedragen aan het verkrijgen van een optimale ruimtelijke verkaveling van landbouwgronden en natuurgebieden, zoals deze al vele jaren in de diverse landinrichtingsprojecten in praktijk is gebracht.

Ook planologisch heeft het principe van vrijwilligheid zijn doorwerking. Conform het Omgevingsplan Zeeland worden begrensde "nieuwe natuurgebieden" aangegeven als gewenste ontwikkelingsrichting. In het bestemmingsplan kunnen deze gebieden vervolgens worden aangeduid als "natuurontwikkelingsgebied". Dat wil zeggen, dat de normale geldende agrarische bestemming van kracht blijft met daarbij een wijzigingsmogelijkheid richting natuur. De bestemming "natuur" treedt pas in werking na gemeentelijke bestemmingswijziging en nadat de nagestreefde natuurfunctie gerealiseerd is; dat is pas na verkoop van de gronden op vrijwillige basis. Indien de eigenaar niet wil verkopen, blijft dus de agrarische functie en bestemming van kracht, inclusief alle daarbij behorende planologisch goedgekeurde ontwikkelingsmogelijkheden. Voor nieuwe natuur geldt wel het zogenaamde "waarborgingsbeleid", waardoor andere functies dan landbouw en natuur worden uitgesloten. Hierdoor worden onomkeerbare ingrepen, die natuurontwikkeling in de toekomst onmogelijk zouden maken, verhinderd.

Bij de realisatie van nieuwe natuurgebieden wordt overlast tussen de nieuwe burens, landbouw en natuur, zoveel mogelijk voorkomen. Dit gebeurt door een logische begrenzing, een goede inrichting en een adequaat natuurbeheer. Mochten er zich onverhoopt toch problemen voordoen, dan dienen deze allereerst door goed overleg tussen de boer en de lokale natuurbeheerder opgelost te worden. Indien dit niet leidt tot een bevredigende oplossing kan uiteindelijk de zaak voorgelegd worden aan de Provinciale Commissie Nabuurschap, een subcommissie van de PCGR.

Bij de inrichting van nieuwe natuurgebieden wordt rekening gehouden met de agrarische omgeving. Met name het instellen van een eigen waterhuishouding in natuurgebieden mag niet leiden tot overlast (vernatting, verdroging, verzilting) voor het aanliggende agrarische gebied. Tot daadwerkelijke inrichting kan pas worden overgegaan als een zodanig aaneengesloten deel verworven is dat inrichten ecologisch efficiënt is en er geen overlast optreedt (zoals onkruidgroei) voor het nog niet verworven deel.

Bij het uitwerken van de streefbeelden in concrete natuurontwikkelingsplannen blijken de lokale omstandigheden, zoals bodemopbouw en watersysteem, de realisering van het gestelde doel soms onmogelijk te maken. Dit kan ertoe leiden dat de begrenzing en/of de beheertypen van sommige gebieden alsnog worden gewijzigd.

Het grootste deel van de Zeeuwse EHS ligt buitendijks in de deltawateren en in de Voordelta. Hier worden de natuurwaarden primair in stand gehouden door middel van wettelijke bescherming (Natuurbeschermingswet, Natura 2000, Omgevingswet). Voor deze gebieden zijn wettelijke bepalingen van kracht. Verwerving en beheer van natuurgebied is hier in beginsel niet mogelijk.

Alleen voor droogvallende getijdgronden die direct grenzen aan het vasteland (slikken en schorren) en waar sprake is van een permanente begroeiing is ook aankoop mogelijk. Aankoop is alleen mogelijk wanneer het particuliere grond betreft. Bij overheidsgrond is alleen het beheer te verwerven.

De algemene uitgangspunten van de Zeeuwse uitwerking van het Natuurbeleidsplan, zoals die gehanteerd zijn bij de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), blijven ook in de komende jaren van kracht. Vrijwilligheid bij verwerving, ontwikkeling en beheer zijn onverkort. Samenwerking met alle partijen in het landelijke gebied en het streven naar consensus heeft bij de hele uitvoering van het Zeeuwse natuurbeleid vanaf het begin voorop gestaan. Het constructieve overleg via de Provinciale Commissie voor de Groene Ruimte en het oprichten van de Commissie Nabuurschap zijn hiervoor illustratief.

Ondanks de diverse bezuinigingen op de rijksbudgetten voor aankoop en inrichting ligt de realisatie van de Zeeuwse EHS goed op schema. Met name de praktische aanpak bij de Zeeuwse EHS begrenzing en de goede samenwerking in de regio heeft het mogelijk gemaakt om maximaal gebruik te maken van de beschikbare rijksmiddelen. Daarnaast heeft de Provincie Zeeland zelf ook substantieel bijgedragen in de kosten voor verwerving van natuurgebied voor de Stichting Het Zeeuwse Landschap en Natuurmonumenten en in de inrichtingskosten voor natuurontwikkelingsgebieden. Ook diverse compensatiegelden, o.a. voor de Natuurcompensatie Westerschelde (2^e verdieping) zijn met succes ingezet als extra impuls voor het ontwikkelen van nieuwe natuur.

Maatschappelijke betekenis

De Zeeuwse natuurwaarden zijn ook van groot economisch en maatschappelijk belang. De natuurgebieden dienen als rustpunt, als decor en als attractie voor de bewoners en bezoekers en zijn een bron van economische activiteit. Met name wonen, recreatie, horeca, zorg, visserij en landbouw zijn gebaat bij gezonde en aantrekkelijke natuurgebieden en een fraai landschap.

Agrarisch natuurbeheer biedt mogelijkheden voor verbreding van het landbouwbedrijf. Naast directe inkomsten voor de boer kan het natuurbeheer ook een belangrijke spin-off hebben naar andere neventakken zoals minicamping, verkoop van landbouwproducten aan de boerderij, of combinaties mogelijk maken met andere beheertaken in het landelijke gebied (groenblauwe diensten).

Natuur en landschap leveren ook een belangrijke bijdrage aan het recreatief product van Zeeland. De natuurterreinen, beheergebieden en landschapselementen hebben naast de primaire natuurdoelstelling ook een duidelijke recreatieve doelstelling. Naarmate het Natuurnetwerk Zeeland in Zeeland groeit kunnen we constateren dat de recreant in toenemende mate gebruik maakt van de nieuwe mogelijkheden en dat de natuurgerichte recreatie in Zeeland groeit. Bij een recente inventarisatie van de openstelling van

natuurgebieden in Zeeland bleek dat meer dan 80% van alle gebieden is opengesteld en de rest in het algemeen goed beleefbaar. Slechts 5 % van alle gebieden is afgesloten en niet beleefbaar. Daaruit blijkt dat de natuurgebieden in Zeeland al in hoge mate geschikt zijn gemaakt voor recreatief medegebruik. Deze ontwikkeling wordt van provinciewege verder gestimuleerd. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de recreatieve inrichting van natuurontwikkelingsgebieden, aan de openstelling van natuurgebieden voor minder validen en aan ontwikkeling van wandel- en fietsroutes.

Natuurgebieden kunnen ook een belangrijke rol spelen bij het bestrijden van wateroverlast in tijden van extreme neerslag. Waterretentie (het vasthouden van eigen water in natuurgebieden) is op ruime schaal mogelijk en wordt inmiddels al in praktijk gebracht. Natuurontwikkeling en waterberging gaan in Zeeland hand in hand. Door de aanleg van nieuwe natuur op laaggelegen, marginale landbouwgrond wordt een forse bijdrage geleverd aan de doelstellingen van Waterbeheer 21^e eeuw en Kaderrichtlijn water.

Provinciale opgave omvorming, inrichting, herstel en beheer van natuur

De ontwikkelopgave nieuwe natuur Zeeland betreft anno 2014 circa. 1100 ha. De snelheid waarmee deze opgave kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de bereidheid van grondeigenaren en van beschikbare middelen. De realisatie nieuwe natuur wordt jaarlijks door de Provincie geprogrammeerd. Voor de uitvoering wordt gebruik gemaakt van het aankoopinstrument en van het subsidie-instrument van de Subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap.

Elk natuurgebied moet worden beheerd. Beheermaatregelen zoals begrazing, maaien en afvoeren, beheer van beplantingen, soortgerichte maatregelen, landschapsbeheer en monitoring zijn nodig om de gebiedspecifieke kwaliteiten in stand te kunnen houden. Dynamische, grootschalige gebieden zoals stuifduinen en getijdewateren kunnen zich met een lage beheerintensiteit in stand houden. Voor de meer kleinschalige, geconditioneerde natuur is doorgaans een zwaardere beheerinspanning nodig. Elk natuurbeheertype kent zo zijn eigen set aan beheermaatregelen. Die zijn beschreven in de Index natuur en landschap en vormen ook de basis voor de kostenberekening natuurbeheer.

Omdat de karakteristieke natuurlijke processen zoals natuurlijke begrazing, overstroming en kwellend grondwater vaak onvoldoende aanwezig zijn, omdat veel natuurgebieden bovendien vaak te klein en te versnipperd zijn, omdat veel natuurgebieden te lijden hebben van milieuverontreiniging en verdroging, en omdat de oude, kleinschalige landbouwsystemen zijn verdwenen, zijn beheermaatregelen noodzakelijk om de natuurgebieden in stand te houden. De beheermaatregelen zijn erop gericht de genoemde tekortkomingen te compenseren en condities te scheppen waardoor de kwaliteit van natuur, landschap, flora en fauna, behouden kan blijven. Natuurbeheer is, vanwege de vele externe omstandigheden, vaak een complexe zaak. Beheermaatregelen moeten goed worden gepland en gedoseerd en de effecten van het beheer moeten goed worden bijgehouden.

De huidige omvang van het actieve natuurbeheer in Zeeland bedraagt circa 18.000 ha. Door omvorming nieuwe natuur zal de oppervlakte tot 2027 toenemen. De oppervlakte neemt ook verder toe door aanmelding van particuliere grondeigenaren en door het gereedkomen van compensatieprojecten en provinciale gebiedsgerichte projecten. Dit zal naar verwachting leiden tot een extra groei van de beheerde oppervlakte. Het beheer van de natuurgebieden van het Natuurnetwerk Zeeland wordt door de Provincie gesubsidieerd via het Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer. Uitbreiding van het natuurbeheer wordt door de Provincie jaarlijks geprogrammeerd en is onder andere afhankelijk van aanmelding door beheerders en beschikbare middelen.

De beheermaatregelen van de SNL moeten in beginsel afdoende zijn om de kwaliteit van natuurgebieden duurzaam in stand te kunnen houden. Voor kwetsbare Natura 2000 gebieden zijn extra maatregelen nodig om kwaliteit te herstellen. De Provincie subsidieert herstelmaatregelen door middel van het programma herstelmaatregelen N2000 onder de SKNL.

Taakverdeling ontwikkeling en beheer natuur

Bestaande natuurgebieden kunnen het beste door de particuliere eigenaar worden beheerd. Aangezien de eigenaar zich inspanst voor een maatschappelijk doel en hiervoor kosten moet maken is een vergoeding van overheidswege gerechtvaardigd. Alleen wanneer de eigenaar niet bereid of niet in staat is het noodzakelijke natuurbeheer uit te voeren moet verwerving en/of beheer door een terreinbeherende organisatie mogelijk worden gemaakt.

Ook nieuwe natuurgebieden kunnen het beste door de eigenaar worden ontwikkeld. Bij particulier natuurbeheer met functieverandering blijft de eigenaar verantwoordelijk voor het natuurbeheer. De waardedaling van de grond tengevolge van de functieverandering van landbouw naar natuur wordt door de Provincie gesubsidieerd. Alleen wanneer een particuliere eigenaar hiervoor geen belangstelling heeft kan de Provincie de nieuwe natuurgrond aankopen en omvormen.

Uit het oogpunt van efficiëntie heeft "eenheid van beheer" de voorkeur. Dat wil zeggen dat een natuurgebied in beginsel beheerd wordt door één beheerder. Het is niet wenselijk dat terreinbeheerders een deelgebied of enclave in een overigens particulier natuurgebied beheren. Anderzijds is het ook niet wenselijk dat particuliere grondeigenaren een deelgebied of enclave beheren in een natuurgebied dat vrijwel geheel door een terreinbeherende organisatie wordt beheerd. Dit principe is ook van toepassing bij de ontwikkeling van nieuwe natuur.

Natuurbeheer is een samenspel van maatregelen die in nauwe regie moeten kunnen worden uitgevoerd. Maatregelen op het gebied van waterbeheer en begrazing dienen op gebiedsschaal te worden geregeld, zodat natuurlijke processen zoveel mogelijk kans krijgen. Bij inrichting en natuurherstel verdwijnen in veel gevallen de kavelsloten en het prikkeldraad en zullen de oorspronkelijke kavelgrenzen dus vaak onzichtbaar worden. De bodemopbouw en het watersysteem worden bepalend voor de nieuwe structuur. Er wordt toegewerkt naar een integraal vegetatie- en faunabeheer, dikwijls door extensieve beweiding van het hele gebied. De beheerder moet, naargelang de omstandigheden, snel en adequaat kunnen ingrijpen. Het is daarom van belang dat de regie op het beheer in handen is van één beheerder of eigenaar. Met name de grote, ongeperceleerde natuurgebieden dienen door één eigenaar of beheerder te worden beheerd.

Eenheid van beheer kan ook bereikt worden bij een gedeeld eigendom, als de betrokken eigenaren van deelgebieden zich verenigen in een rechtspersoon, zoals bijvoorbeeld een vereniging agrarisch natuurbeheer of een milieucoöperatie, en het beheer uitvoeren op grond van een door de Provincie goedgekeurd beheerplan.

Tenslotte kan eenheid van beheer ook bereikt worden wanneer een kleine beheerder de doelstellingen van het grotere natuurgebied onderschrijft. Daarbij ligt de regie op het beheer bij de hoofdbeheerder – doorgaans een terreinbeherende organisatie - en worden in het beheerplan afspraken gemaakt over het te voeren beheer.

2.3.4 Natura 2000

Natura 2000 is het Europese netwerk van waardevolle, te beschermen natuurgebieden die zijn aangewezen onder de Vogel- en/of Habitatrichtlijn. Doel is de achteruitgang van de biodiversiteit een halt toe te roepen. Nederland kent 162 begrensde Natura 2000-gebieden. Deze worden aangewezen door het rijk. Voor elk gebied wordt vastgesteld welke flora- en faunadoelen of –soorten in een gebied behouden moeten blijven of ontwikkeld moeten worden. Voor deze gebieden moet een 6 jaar geldend beheerplan gemaakt worden waarin staat welke maatregelen er in die periode genomen moeten worden om de doelen te behalen. Ook geeft het beheerplan aan welke huidige activiteiten in en rondom het gebied ('bestaand gebruik') zonder meer kunnen worden voortgezet, omdat deze niet schadelijk zijn voor de doelen. De Natura 2000 gebieden voor Zeeland zijn aangeduid op kaart 8.4. Het specifieke provinciale beleid voor deze gebieden wordt door de Provincie uitgewerkt in beheerplannen per gebied.

De instandhouding vindt plaats door middel van regelgeving op grond van de Natuurbeschermingswet en door middel van actief beheer. De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 opnieuw gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt. Op grond van de Natuurbeschermingswet worden drie typen gebieden aangewezen:

1. Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden)
 2. Beschermde Natuurmonumenten en
 3. Wetlands volgens het verdrag van Ramsar
- Op deze gebieden is het provinciale handhavingsbeleid van toepassing.

Alle Natura 2000 gebieden maken ook deel uit van de het Natuurnetwerk Zeeland. Dit Natuurbeheerplan is tevens het subsidiekader voor beheer- en herstelmaatregelen die op grond van de Natura 2000 beheerplannen via de SNL moeten worden getroffen. Bij de planwijziging Natuurbeheerplan 2013 zijn de beheertypen in het Natuurbeheerplan in overeenstemming gebracht met de habitattypen N2000. Hiervoor dient ook de koppeltabel van bijlage 7.2.

2.3.5 Poldernatuur

Bij agrarisch natuurbeheer wordt landbouwproductie gecombineerd met natuurbeheer. Het landbouwkundige gebruik wordt zover geëxtensiverd dat karakteristieke natuurwaarden zoals weidevogels, akkervogels, dijkplanten of akkerplanten weer de ruimte krijgen. De kosten van het beheer, zowel de kosten van de beheermaatregelen als de gedeelde productie, worden van overheidswege vergoed. De uitgangspunten voor het provinciale beleid voor het agrarisch natuurbeheer zijn in 1996 vastgesteld in een provinciale nota agrarisch natuurbeheer (1996).

Agrarisch natuurbeheer kan in sommige situaties een goed alternatief voor natuurbeheer. Als een natuurdoel door middel van agrarisch natuurbeheer gehaald kan worden dan heeft dat de voorkeur boven het omvormen tot natuurgebied. Dus: "agrarisch beheer waar mogelijk, eindbeheer waar nodig". Waar boeren het beheer met succes kunnen combineren met landbouwproductie is gekozen voor een begrenzing als agrarisch beheergebied en kan aankoop achterwege blijven. Dit geldt voor de agrarische beheergebieden van ecologische betekenis (blauwe gebieden) op de plankaart EHS.

Voor de natuurwaarden op het platteland, buiten het Natuurnetwerk Zeeland, kan het agrarisch natuurbeheer een zinvolle bijdrage leveren aan de instandhouding van landschap, flora en fauna. Daarbij gaat het met name om akkervogels, weidevogels, kustvogels,

vleermuizen, zwaluwen, marterachtigen. De beleidsdoelen voor het agrarisch natuurbeheer worden nader beschreven in hoofdstuk 4.

2.4 Overige beleidskaders

Ook gemeenten en waterschap Scheldestromen zetten zich in voor het behoud van natuur en landschap op het platteland. Gemeenten richten zich vooral op natuur om dorp en stad en op natuurontwikkeling in en rond recreatiegebieden. Het Waterschap richt zich vooral op behoud en ontwikkeling van gezonde watersystemen en natuurvriendelijke oevers. Dit Natuurbeheerplan bevat geen subsidiekader voor beheer van watersystemen en natuurvriendelijke oevers. In overleg met het waterschap zal worden nagegaan of een dergelijk subsidiekader in de toekomst wel kan worden opgenomen.

3. Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) 2016

3.1 De onderdelen van het SNL 2016

Voor de uitvoering van het provinciale natuurbeleid heeft de Provincie de beschikking over een eigen Subsidiestelsel voor Natuur- en landschapsbeheer (SNL). Het subsidiestelsel bestaat uit twee regelingen, de SVNL voor de subsidiëring van beheer en monitoring, en de SKNL voor de subsidiëring van functieverandering en investeringen. Verder maken ook het Natuurbeheerplan Zeeland, de Index natuur en landschap en de Digitale keten natuur deel uit van het subsidiestelsel.

De SVNL en SKNL bevatten het juridisch kader – de spelregels – voor de subsidiëring van maatregelen door eigenaren en beheerders van natuur en landschap. Het Natuurbeheerplan is het provinciale beleidskader waaraan de subsidieaanvragen getoetst moeten worden. De index natuur en landschap is de landelijke beheertype-taal waarmee afspraken kunnen worden gemaakt over doelen en maatregelen voor verschillende soorten natuur. De digitale keten natuur is het landelijke netwerk waarin provincies en andere betrokken organisaties hun digitale informatie uitwisselen. In dit hoofdstuk wordt de werking van het subsidiestelsel beschreven. Veel informatie hierover is ook te vinden op het Portaal natuur en landschap op: <http://www.portaalnatuurenlanschap.nl/> Aan de hand van procesmodellen kan men hier ook zien welke stappen genomen worden van beleid naar uitvoering natuurbeheer, omvorming, natuurherstel en monitoring en wie waarvoor verantwoordelijk is.

3.2 SVNL 2016

De SVNL is de provinciale subsidieverordening voor de subsidiëring van beheer en monitoring van natuurgebieden van het Natuurnetwerk Zeeland en van het agrarisch natuurbeheer. De verordening is laatst gewijzigd vastgesteld door GS op 7 oktober 2014 en gepubliceerd in het Provinciaal Blad (2014 nr. 2661) op 20 oktober 2014. **In verband met de vernieuwing van het agrarisch natuurbeheer in 2016 wordt de SVNL in 2015 integraal herzien. In dit natuurbeheerplan wordt geanticipeerd op de nieuwe SVNL 2016.**

De (nieuwe) Subsidieverordening bevat voorschriften met betrekking tot onder andere:

- hoe subsidie wordt opengesteld,
- inhoud en functie van het Natuurbeheerplan,
- hoe men subsidie kan aanvragen,
- beslistermijnen,
- toezicht,
- wie subsidie kan aanvragen,
- waarvoor men subsidie kan aanvragen,
- weigeringsgronden,
- subsidievereisten,
- subsidiabele kosten,
- subsidiehoogte,
- hoe subsidieaanvragen worden beoordeeld,
- verplichtingen van de subsidieontvanger,
- hoe subsidie wordt betaald, en
- hoe subsidie wordt vastgesteld.

De SVNL is te vinden op het Portaal Natuur en Landschap en op de provinciale website.

3.2.1 SVNL Natuur

De SVNL bevat een apart hoofdstuk met subsidiebepalingen voor het beheer van natuurgebieden. De subsidie kan worden aangevraagd door eigenaren en/of erfpachters van natuurgebied. Het Natuurbeheerplan is het inhoudelijke toetsingskader voor de subsidieverlening. De beheersubsidie is gericht op natuurbeheertypen en landschapsbeheertypen. Deze staan beschreven in het Natuurbeheerplan. Op de natuurbeheertypenkaart staat aangegeven welke beheertypen voor welke gebieden van toepassing zijn. Dit is voor alle bestaande natuur van het Natuurnetwerk Zeeland weergegeven. Per beheereenheid (kaartvlak) is één beheertype toegekend. Er is alleen subsidie SVNL natuurbeheer mogelijk voor gebieden die op de beheertypekaart zijn vermeld en voor het beheertype dat daarbij is vastgesteld. De beheertypenkaart wordt nader beschreven in hoofdstuk 4.

Indien er nog geen bestaand beheertype aanwezig is, wordt het op de ambitiekaart als type N00.01 aangegeven. Dit betekent dat hier ontwikkeling tot een gewenst beheertype uit de ambitiekaart nodig is. Deze gronden komen niet direct, maar pas na inrichting en/of functieverandering voor beheersubsidie in aanmerking. Voor het bepalen van het dan geldende beheertype moet vaak nog aanvullend onderzoek gedaan worden.

In natuurgebieden kan ook subsidie voor landschapsbeheer worden verstrekt. Op de beheertypenkaart is aangegeven welke landschapselementen aanwezig zijn. Ook hierbij geldt dat alleen subsidie kan worden aangevraagd voor het landschapstype dat op de beheertypenkaart staat vermeld.

Naast subsidie voor het natuur- en landschapsbeheer kent de SVNLN ook aanvullende subsidiemogelijkheden (toeslagen) voor recreatiebeheer, vaarkosten, schaapskudde en monitoring. Subsidie recreatiebeheer is een toeslag in verband met het openstellen en ontsluiten van het natuurgebied en kan in combinatie met de beheervergoeding worden aangevraagd. Subsidie vaarkosten is een vergoeding voor gebieden waar extra beheerkosten moeten worden gemaakt voor vervoer van mensen en materialen over water. De gebieden waarvoor dit geldt staan in het Natuurbeheerplan vermeld. De schaapskudde toeslag is bedoeld voor gebieden waar begrazing met gescheperde schaapskudde noodzakelijk is. Dit geldt in Zeeland alleen voor bloemdijken. De toeslag wordt voor de bloemdijken in Zeeland echter niet opengesteld omdat de toeslag al is opgenomen in de beheersubsidie. De monitoringsubsidie is beschikbaar voor alle gebieden waarop SNL natuurbeheer plaatsvindt maar kan alleen door gecertificeerde natuurbeheerders worden aangevraagd.

3.2.2 SVNL Agrarische natuur

De SVNL bevat ook een apart hoofdstuk met subsidiebepalingen voor het agrarisch natuur- en landschapsbeheer. De subsidie kan alleen worden aangevraagd door een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid bestaande uit landbouwers en andere grondgebruikers van landbouwgrond. De subsidie is bedoeld voor het verrichten van beheeractiviteiten in leefgebieden die vermeld staan in het Natuurbeheerplan. De leefgebieden voor Zeeland staan beschreven in hoofdstuk 4.

3.2.3 Index Natuur en Landschap

De index natuur en landschap bevat de beschrijving van de natuurbeheertypen van de natuur in Nederland. De Index is een landelijk uniforme en sterk gestandaardiseerde "natuurtaal" waarin de vorm en kwaliteit van de natuurtypen is gedefinieerd. De Index is van

belang voor de aanduiding van de natuur- en landschapsdoelen door de overheid en noodzakelijk voor een goede afstemming tussen beheerders onderling en tussen beheerders en overheden. De natuurtypen zijn op drie schaalniveaus beschreven: natuurtypen, beheertypen en beheerpakketten. De index bestaat uit drie onderdelen: Index natuur, Index landschap en Index agrarisch. De index Natuur en landschap is te raadplegen op www.portaalnatuurenlandschap.nl > thema 'Index Natuur en Landschap'.

Index natuur

De index natuur beschrijft de beheertypen en natuurtypen van het Robuust Natuurnetwerk Nederland. De natuurtypen zijn grove categorieën en bedoeld voor de sturing op landelijk niveau. De beheertypen zijn verfijnder en bedoeld voor de operationele aansturing van het beheer op regionaal en gebiedsniveau. Voor de begrenzing in het Natuurbeheerplan en de subsidieverlening wordt het niveau van de beheertypen gebruikt.

Er zijn 17 natuurtypen. Daarvan komen er 14 in Zeeland voor. Binnen elk van deze natuurtypen worden één of meerdere natuurbeheertypen onderscheiden. In totaal zijn er 47 natuurbeheertypen. Daarvan komen er 32 in Zeeland voor. Zie bijlage 7.1 voor het overzicht. Binnen natuurgebieden worden geen beheerpakketten onderscheiden.

De beheertypen van de index natuur vormen ook de basis voor de berekening van de beheerkosten en subsidiëtarieven. Dit gebeurt door middel van het standaardkostprijzenmodel (SKP). Voor elke beheertype is daarin uitgewerkt welke maatregelen in welke frequenties en op welke oppervlaktepercentages gemiddeld in Nederland noodzakelijk zijn om het beheertype in stand te kunnen houden. De kosten van de maatregelen per eenheid zelf worden bepaald op basis van actuele normkosten en prijsindices. Dit resulteert voor elk beheertype in een standaardkostprijs in € per ha per jaar. Deze standaardkostprijs wordt jaarlijks geactualiseerd op grond van prijsontwikkeling arbeid en materialen. Provincies subsidiëren een percentage van de standaardkostprijs, het subsidie-tarief, en stellen dat jaarlijks vast in het Openstellingsbesluit SNL.

Index landschap

Er zijn 14 landschapsbeheertypen. Daarvan komen er 11 in Zeeland voor. Ook voor de landschapstypen worden jaarlijks actuele kostprijzen berekend en worden de subsidiëtarieven door de provincies vastgesteld.

Index agrarisch

De index agrarisch is met ingang van 2016 ingrijpend gewijzigd ten behoeve van de invoering van het nieuwe agrarische natuurbeheer. Er zijn vier agrarische natuurtypen, ook wel agrarische leefgebieden genaamd. Dit betreft: open grasland, open akker, droge dooradering en natte dooradering. Daarnaast is ook de categorie water in de index opgenomen ten behoeve van subsidieverlening voor waterbeheer. Elk leefgebied kent meerdere beheertypen. Beheerpakketten vormen met ingang van 2016 geen onderdeel meer van de index agrarisch, maar kunnen voortaan op basis van de catalogus groenblauwe diensten flexibel worden samengesteld. De voor Zeeland relevante beheerpakketten staan als handreiking vermeld in bijlage 7.3. De berekening van de subsidiëtarieven vindt plaats met behulp van de catalogus groenblauwe diensten.

3.2.4 Catalogus Groenblauwe diensten

De catalogus Groenblauwe diensten is een document waarin agromilieumaatregelen op het gebied van natuur-, water- en groenbeheer door agrariërs in het buitengebied per cluster zijn benoemd, met daarbij de maximale subsidiebedragen die op grond van actuele markt- en prijsontwikkelingen en EU markt en prijsbeleid verstrekt mogen worden. De verschillende maatregelen die op één beheergebied van toepassing zijn kunnen worden samengevoegd in een beheerpakket. De voor Zeeland relevante beheerpakketten en clusters volgens de catalogus groen blauwe diensten zijn als handreiking weergegeven in bijlage 7.4. De catalogus is te raadplegen op:

<http://www.portaalnatuurenlanschap.nl/themas/catalogus-groenblauwe-diensten/catalogus-raadplegen/>

3.3 SKNL 2016

De SKNL 2016 bevat de spelregels van de Provincie voor het verstrekken van subsidie voor functieverandering, inrichting nieuwe natuur en herstel bestaande natuur. De regeling is laatst gewijzigd vastgesteld door GS op 7 oktober 2014 en gepubliceerd in het Provinciaal Blad (2014 nr. 2661) op 20 oktober 2014.

De spelregels SKNL hebben betrekking op:

- openstelling subsidie,
- wijze van subsidie aanvragen,
- behandeling van aanvragen en beslistermijnen,
- uitsluitingen van subsidie,
- ambitiekaart,
- wie kan aanvragen,
- subsidieverplichtingen,
- subsidiabele kosten, en
- hoogte subsidie.

3.3.1 Functieverandering

Landbouwgronden die in het Natuurbeheerplan zijn aangeduid als Nieuwe natuur kunnen met subsidie van de Provincie definitief worden omgezet in natuur. De Provincie subsidieert de waardevermindering van de grond via de SKNL. Op de subsidie functieverandering is het provinciale beleid voor omvorming nieuwe natuur (eenheid van beheer) van toepassing zoals beschreven in par. 2.3.3. Ook particulieren (of samenwerkingsverbanden van particulieren) komen voor subsidie functieverandering in aanmerking. De particulieren zijn en blijven in dat geval eigenaar van de gronden. Voor deze functieverandering bestaat sinds 2005 een fiscale vrijstelling.

3.3.2 Investeren nieuwe natuur

Landbouwgronden die in het Natuurbeheerplan zijn aangeduid als nieuwe natuur en waarop functieverandering heeft plaatsvindt dienen te worden ingericht ten behoeve van natuur. Voor het opstellen en uitvoeren van het plan kan subsidie worden aangevraagd via de SKNL. Op de ambitiekaart is aangegeven welk beheertype wordt nagestreefd. Voorafgaand of na het toekennen van de subsidie SKNL en het uitvoeren van de inrichtingsmaatregelen zal de beheertypenkaart en daarmee het Natuurbeheerplan in sommige gevallen moeten worden aangepast.

Voor elk nieuw natuurgebied dient een natuurontwikkelingsplan opgesteld te worden. Dit vindt plaats in overleg met de Provincie Zeeland. Het overleg vindt onder andere plaats via de provinciale werkgroep natuurontwikkeling. Hierin zijn vertegenwoordigd de Provincie, de drie terreinbeherende organisaties, het waterschap, de provinciaal archeoloog en als agendalid de afdeling recreatie van de Provincie en Rijkswaterstaat. Tijdens het opstellen van het plan wordt door de opsteller frequent overleg gevoerd met de Provincie over uitvoerings- en beheeraspecten, kosten, financiering, recreatief medegebruik, watertoets, programmering, planning, etc. De Provincie is ook betrokken bij de uitvoering van het project.

Bij het opstellen van natuurontwikkelingsplannen hoort stevast ook het overleg met de desbetreffende natuurverenigingen en voorlichting in de streek. Hierbij wordt ook de gemeente betrokken. Dit biedt de direct omwonenden de gelegenheid om op basis van informatie zelf te komen met ideeën en suggesties voor de nieuwe natuur, die in de toekomst immers hun eigen omgeving wordt. De initiatiefnemer, hetzij Provincie of beheerder is ook eerste verantwoordelijk voor de communicatie rond het opstellen van het natuurontwikkelingsplan. De opmerkingen vanuit de streek worden verwerkt in het concept-natuurontwikkelingsplan, dat ter advisering wordt aangeboden aan de werkgroep natuurontwikkeling en bij grote projecten, ook aan de Provinciale Commissie voor de Groene Ruimte (PCGR). Na verwerking van het PCGR-advies stellen GS het natuurontwikkelingsplan formeel vast als uitwerking van het Natuurbeheerplan. Vervolgens kan de initiatiefnemer aan de slag met de uitvoering.

Bij particulier natuurbeheer ligt het voortouw bij de inrichting bij de particuliere eigenaar. Deze kan voor advisering een beroep doen op de Provincie Zeeland (begrenzing, beheertypen), en gespecialiseerde organisaties zoals de Unie van Bosgroepen, Zeeuws particulier Grondbezit en Stichting Landschapsbeheer Zeeland. De eigenaar overlegt met de Provincie bij het uitwerken van natuurdoelen en maatregelen voor het desbetreffende gebied. Desgewenst kan de Provincie, als nadere uitwerking van het Natuurbeheerplan, een inrichtingsschets opstellen waarin de beheertypen nader worden uitgewerkt. De particuliere natuurbeheerder is ook verantwoordelijk voor afspraken met de betrokken organisaties en voorlichting in de streek. Voordat het project kan worden uitgevoerd dient een bestemmingswijziging bij de gemeente te worden aangevraagd.

3.3.3 Investering bestaande natuur

Bestaande natuurgebieden waar het natuurbeheertype of het habitatype N2000 niet wordt gehaald en waar een kwaliteitsimpuls noodzakelijk is kunnen door de beheerder worden opgeknapt. Deze kan hierbij advies of ondersteuning inroepen bij de Provincie. Voor de maatregelen kan subsidie bij de Provincie worden aangevraagd via de SKNL. De subsidie kan betrekking hebben op natuurgebieden van het Natuurnetwerk Zeeland, zowel binnen als buiten de Natura 2000 begrenzing.

3.3.4 Grondverwerving

Voor het realiseren van de ontwikkelopgave nieuwe natuur kan de Provincie gebruik maken van de provinciale grondbank. Begrensde percelen Nieuwe natuur die niet op particulier initiatief via de SKNL functieverandering worden omgevormd worden door de Provincie aangekocht en omgevormd. Op de grondverwerving en doorlevering van grond is het provinciale beleid voor omvorming nieuwe natuur (eenheid van beheer) van toepassing zoals beschreven in par. 2.3.3.

3.4 Controle, certificering en monitoring

De subsidie natuurbeheer SVNL verplicht de beheerder om het beheertype waarvoor de subsidie is aangevraagd in stand te houden. Door of namens de Provincie worden hierop steekproefsgewijze veldcontroles uitgevoerd. Als een beheerder nalatig is kan deze worden verzocht het beheertype te herstellen. Bij volharding kan subsidie worden teruggevorderd.

Gecertificeerde beheerders zijn uitgesloten van controles. Aan de hand van kwaliteitshandboek, rapportages en intern en externe audits door de Certificeringscommissie wordt nagegaan of een beheerder aan de eisen voldoet. Als de beheerder nalatig is kan deze worden verzocht het manco te herstellen. Bij volharding kan het certificaat worden ingetrokken.

Alle natuurgebieden van het Natuurnetwerk Zeeland, de Natura 2000 gebieden en het agrarisch natuurbeheer waarop subsidie SNL van toepassing is dienen te worden gemonitord. Dit gebeurt via de landelijke Werkwijze Monitoring en Beoordeling Natuurnetwerk en Natura 2000/PAS, resp. het landelijke monitoringplan agrarisch natuurbeheer (in voorbereiding). Deze zijn te vinden op het Portaal natuur en Landschap (<http://www.portaalnatuurenlandschap.nl/assets/Werkwijze-Monitoring-Beoordeling-Natuurnetwerk-N2000-050320143.pdf>). De aanpak in Zeeland staat beschreven in het provinciaal monitoring en beoordelingsplan PMP Zeeland (in voorbereiding). Op het Portaal Natuur en Landschap zijn ook de bijlagen en achtergronddocumenten te downloaden.

Monitoring natuurgebieden

Monitoring is een essentieel onderdeel van de beheercyclus van natuurgebieden. De uitvoering van het natuurbeleid dient onderzocht te worden om te weten of de afgesproken doelen ook gehaald worden. Behalve informatie over de gerealiseerde hectares en het daarvoor benodigde geld (output), is ook informatie nodig over de resultaten in termen van bijv. aantallen dieren en planten (outcome). Gegevens moeten beschikbaar zijn en mogen niet ouder dan 6 jaar zijn op het moment dat wordt gerapporteerd. Op basis van dit meerjarenprogramma wordt jaarlijks de monitoring voor zowel natuur in de natuurgebieden als natuur in de agrarische gebieden uitgevoerd. Gecertificeerde beheerders kunnen zelf de monitoring uitvoeren. De Provincie is verantwoordelijk voor de overige gebieden. Indien uit de evaluatie blijkt dat een beheertype niet wordt gerealiseerd kan besloten worden tot herstelmaatregelen of tot het aanwijzen van een meer passend beheertype.

Monitoring agrarische beheergebieden

Voor de monitoring van het agrarisch natuurbeheer wordt in de loop van 2015 een systematiek ontwikkeld en de planning is dat in het najaar van 2015 deze uniforme monitoringssystematiek wordt vastgesteld. Daarin wordt onderscheid gemaakt tussen beheermonitoring (het verzamelen van natuurgegevens die nodig zijn om het agrarisch beheer goed uit te kunnen voeren) en beleidsmonitoring (het verzamelen van gegevens om de realisatie van de beleidsdoelen op provinciaal, landelijk en Europees niveau te evalueren). De verantwoordelijkheid voor de beheermonitoring ligt bij het agrarische collectief, de provincies zijn verantwoordelijk voor de beleidsmonitoring.

Water

De blauwe diensten worden ingezet op een bijdrage aan de waterkwaliteit van de KRW waterlopen en het verhogen van het waterbergend vermogen. Hiervoor bestaat een

monitoringsprogramma van waterschappen en provincies (kwaliteit en kwantiteit) waarmee de toestand en ontwikkeling van de betreffende parameters worden gemonitord.

3.5 Digitale keten natuur

De digitale keten natuur is het netwerk van digitale informatiedragers waarmee de organisaties hun informatie omtrent SNL uitwisselen.

Portaal Natuur en Landschap: de website van de gezamenlijk website van provincies en BIJ12 voor SNL. Te raadplegen op: <http://www.portaalnatuurenlandschap.nl/>

Informatiemodel Natuur (IMNA): digitale kaarten voor natuur en landschap van de gezamenlijke provincies volgens een vast format. Te raadplegen op: <http://www.portaalnatuurenlandschap.nl/>

Toolkit: applicatie van de provincies waarin door de agrarische collectieven beheereenheden voor subsidie kunnen worden ingetekend en waarin de provinciale kaarten kunnen worden bekeken. Te raadplegen op: <http://www.portaalnatuurenlandschap.nl/>

Geoloket: provinciale applicatie waarin de kaarten van het Natuurbeheerplan kunnen worden bekeken. Te raadplegen op: <http://zldqwb.zeeland.nl/gw411sl/?Viewer=NatuurLandschap>

Projectplace: website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland waarin digitale rapportages worden geplaatst.

Natuur op Kaart (NOK): jaarlijkse rapportage van de 12 provincies over voortgang uitvoering natuurbeleid. Te raadplegen op: <http://www.portaalnatuurenlandschap.nl/>

4. Natuur- en Landschapsdoelen

4.1 Natuur- en landschapsdoelen - samenhang

Dit Natuurbeheerplan is gericht op het hele buitengebied van de provincie Zeeland. Het plan geldt zowel voor natuurgebieden van het natuurnetwerk Zeeland als voor de Natura 2000 gebieden en voor het agrarisch gebied buiten het natuurnetwerk. Tussen deze gebieden bestaat een nauwe samenhang. De natuurgebieden fungeren veelal als de natuurkernen, maar liggen vaak geïsoleerd. Belangrijk is daarom dat ook in het landbouwgebied kleine leefgebieden en verbindingzones (dooradering) aanwezig zijn, zodat planten en dieren zich van gebied tot gebied kunnen verplaatsen. Als droge verbindingen fungeren in Zeeland de binnendijken en wegbermen. Als natte verbindingen fungeren met name de kreken en watergangen. Samen vormen deze een netwerk, dat in samenhang moet worden ontwikkeld en beheerd. Die samenhang komt tot uiting in de volgende paragrafen in de wijze waarop de natuurgebieden worden veiliggesteld en het agrarisch natuurbeheer wordt ingericht.

4.2 Doelenkader natuurgebieden

4.2.1 Beheertypen natuurgebieden

De actuele natuurkwaliteit van de natuurgebieden binnen het Natuurnetwerk Zeeland is door de Provincie op kaart vastgelegd in de vorm van natuurbeheertypen. Kaartbijlage 8.2 toont de natuurbeheertypenkaart voor Zeeland. De beheertypenkaart omvat alle karakteristieke natuurtypen van Zeeland. Voor een uitgebreide beschrijving van de natuurbeheertypen zie de index natuur op <http://www.portaalnatuurenlandschap.nl/>

De beheertypenkaart geeft alle bestaande, beheerwaardige (agrarische) natuur en landschap weer met de benamingen volgens de landelijk uniforme systematiek van de Index Natuur en Landschap. Met de beheertypenkaart stimuleert de Provincie de instandhouding van de op die kaart aangegeven beheertypen. Deze kaart vormt ook de basis voor het verlenen van beheersubsidies op grond van de SVNL.

De oppervlakten natuurbeheertypen zijn vermeld in de tabel bij Kaartbijlage 8.2.

4.2.2 Ambitie natuurgebieden

Naast de beheertypenkaart bevat dit natuurbeheerplan ook de ambitiekaart natuur. Dit zijn de beheertypen die op middenlange tot langere termijn kunnen worden bereikt. Voor een deel van de natuurgebieden bestaat een ambitie om het huidige gebruik of beheer te veranderen. Die "kwaliteitsverbetering" wordt vastgelegd op de ambitiekaart. Het verschil tussen de beheertypenkaart en de ambitiekaart laat zien waar een verbetering van de natuurkwaliteit mogelijk en wenselijk is. De ambitiekaart vormt de basis voor de (subsidiering van) kwaliteitsimpulsen op grond van de SKNL. De ambitiekaart is weergegeven in kaartbijlage 8.3.

Voor nog te ontwikkelen natuurterreinen is het niet altijd mogelijk om al een uitspraak te doen over de gewenste beheertypen. In dat geval is soms het beheertype N00.01 opgenomen (nog om te vormen naar natuur). Soms is wel bekend welke natuurbeheertypen binnen een terrein moeten worden gerealiseerd, maar kan de exacte ligging pas worden vastgesteld op het moment van inrichting. Dat wil zeggen dat Gedeputeerde Staten doorlopend kunnen

besluiten om de ambities van een terrein te wijzigingen of te verfijnen. Dat laatste gebeurt bijvoorbeeld bij natuurontwikkelingsprojecten. Op het moment dat voormalige landbouwgrond daadwerkelijk wordt ingericht en beheerd als natuur, wordt de ambitiekaart (en de beheertypenkaart) geactualiseerd.

4.3 Doelenkader agrarische beheergebieden

Het agrarisch natuur- en landschapsbeheer van de poldernatuur is gericht op het behoud van flora, fauna, ecologie en landschap op het platteland. Inventarisaties van flora en fauna laten zien dat de natuurwaarden op het platteland steeds meer wordt teruggedrongen naar randen en kerngebieden en dat elke streek en elk eiland zijn eigen kwaliteiten heeft. Door het agrarisch natuurbeheer meer op de kansrijke gebieden te richten wordt getracht de biodiversiteit in stand te houden en met name ook de internationale soorten waarvoor Zeeland belangrijk is te helpen overleven. Naar aanleiding van de EU rapportage Habitat- en Vogelrichtlijn van het ministerie van EZ van 2013 is gebleken dat het platteland van Zeeland van belang is voor circa 55 diersoorten van internationale betekenis. Deze zijn weergegeven in onderstaande tabel. De soorten zijn gebonden aan akkers, graslanden, droge landschapselementen (m.n. dijken) en natte landschapselementen (m.n. kreken en watergangen).

Internationale soorten agrarisch gebied Zeeland (mei 2014)

agrarisch leefgebied	ecologische groep	soort
akker	Akkervogels besloten	ringmus
	Akkervogels besloten	patrijt
	Akkervogels open	grijskeizer
	Akkervogels open	grijskeizer
	Akkervogels open	grijskeizer
	Akkervogels open	grijskeizer
	Akkervogels overwinterend zangvogel	grijskeizer
	Akkervogels overwinterend zangvogel	grijskeizer
	Akkervogels overwinterend zangvogel	grijskeizer
	Akkervogels overwinterend zangvogel	grijskeizer
	Akkervogels overwinterend zangvogel	grijskeizer
	Akkervogels overwinterend zangvogel	grijskeizer
	Akkervogels overwinterend zangvogel	grijskeizer
	Akkervogels overwinterend roofvogel	blauwe kiekendief
	Akkervogels overwinterend roofvogel	bruine kiekendief
	Akkervogels overwinterend roofvogel	velduil
	Ganzen overwinterend	roetsmeester
	Ganzen overwinterend	kleine zwaan
	Kustbroedvogels kale grond	bontbekplevier
	Kustbroedvogels kale grond	kuif
grasland	Weidevogels	biecht
	Weidevogels	slobeend
	Weidevogels	schollekster
	Weidevogels	lureluur
	Weidevogels overwinterend	goudplevier
	Weidevogels overwinterend	biecht
droge dooradering	Erftvogels boom en struik	grijskeizer
	Erftvogels boom en struik	grijskeizer
	Erftvogels boom en struik	grijskeizer
	Erftvogels boom en struik	grijskeizer
	Erftvogels boom en struik	grijskeizer
	Erftvogels boom en struik	grijskeizer
	Erftvogels boom en struik	grijskeizer
	Erftvogels boom en struik	grijskeizer
	Erftvogels boom en struik	grijskeizer
	Erftvogels boom en struik	grijskeizer
	Erftvogels boom en struik	grijskeizer
	Erftvogels boom en struik	grijskeizer
	Erftvogels boom en struik	grijskeizer
	Erftvogels boom en struik	grijskeizer
	Erftvogels boom en struik	grijskeizer
	Erftvogels boom en struik	grijskeizer
natte dooradering	Erftvogels gebouw	grijskeizer
	Erftvogels gebouw	grijskeizer
	Erftvogels gebouw	grijskeizer
	Erftvogels gebouw	grijskeizer
	Erftvogels gebouw	grijskeizer
	Erftvogels gebouw	grijskeizer
	Erftvogels gebouw	grijskeizer
	Erftvogels gebouw	grijskeizer
	Erftvogels gebouw	grijskeizer
	Erftvogels gebouw	grijskeizer
	Erftvogels gebouw	grijskeizer
	Erftvogels gebouw	grijskeizer

4.4 Agrarische leefgebieden

Begrenzing leefgebieden

Om een hogere ecologische effectiviteit te bereiken in het agrarisch natuurbeheer zijn kansrijke gebieden voor behoud van internationale soorten geselecteerd. Het is de bedoeling dat de agrarische beheermaatregelen hierbinnen worden geconcentreerd. Op grond van het voorkomen van de internationale soorten zijn vier leefgebieden in kaart gebracht: open grasland, open akker, droge dooradering en natte dooradering. Daarbij is de landelijke werkwijze gevolgd. Bij het begrenzen zijn de volgende criteria toegepast:

- het betreft alleen de gebieden waar de soorten en soortengroepen veel voorkomen. Het gaat daarbij om de internationale soorten en eventuele andere soorten (provinciale natuurdoelen) die door het Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer worden ondersteund.
- het betreft alleen gebieden met gunstige landschappelijke condities, zoals de aanwezigheid van open of juist besloten landschap
- het betreft gebieden die een verbindingsfunctie of een bufferfunctie vervullen ten opzichte van de natuurgebieden van het Natuurnetwerk Zeeland.
- de gebieden en maatregelen versterken andere initiatieven voor natuurbehoud in het landelijk gebied zoals Kaderrichtlijn Water (KRW), landschapsbeheer, natuurbeheer en recreatiebeheer.

De werkwijze bij het samenstellen van de vier leefgebiedkaarten is nader beschreven in bijlage 7.4.

De vier leefgebieden zijn als zoekgebieden in dit Natuurbeheerplan opgenomen. Deze zoekgebieden vervangen de kerngebieden die in eerdere versies van het Natuurbeheerplan zijn vastgesteld. Alleen binnen de begrenzing van de zoekgebieden is subsidie voor agrarisch natuur- landschapsbeheer mogelijk. **De leefgebieden zijn in dit Natuurbeheerplan Zeeland ruim op kaart begrensd zodat er ruimte is voor het agrarisch collectief en voor het gebiedsproces om keuzes te maken.** Wel zijn verfijningen van de zoekgebieden gemaakt in verband met het voorkomen van de aparte planten- en diersoorten. Dit komt terug op de leefgebiedkaarten 8.5.1 tot en met 8.5.4.

De aanwezigheid van akkervogels in het kerngebied open akker zal met ingang van 2015 door middel van beleids- en beheermonitoring worden gevolgd. Bij deze monitoring worden ook enkele gebied buiten de kerngebieden meegenomen. Indien hieruit blijkt dat deze gebieden als kerngebied kwalificeren kunnen deze gebieden worden toegevoegd. In dat geval kunnen dan lopende beheerovereenkomsten worden gecontinueerd. De indicatieve kaart onderzoeksgebied akkervogels is weergegeven in bijlage 8.8.

Of een landbouwperceel zich leent als agrarisch leefgebied en of agrarische beheermaatregelen hieraan effectief kunnen bijdragen hangt van vele factoren af. Alterra heeft hiervoor, per leefgebied, algemene criteria ontwikkeld die als leidraad kunnen worden gebruikt. Uitgangspunt is dat soorten (nog) aanwezig zijn en dat het leefgebied voldoende kwaliteit moet kunnen krijgen om de soorten te kunnen behouden. Per leefgebied worden hieronder de voornaamste kenmerken weergegeven die voor de Zeeuwse soorten en gebieden van toepassing zijn. **De criteria kunnen als leidraad worden gebruikt voor het opstellen van het gebiedsplan door het collectief. De Provincie gebruikt de criteria bij de beoordeling van het plan.**

A. Streefbeeld open akker

Het leefgebied Open akker is van groot belang voor diverse soorten akkerbroedvogels en wintervogels, zoals te zien in onderstaande tabel.

agrarisch leefgebied	ecologische groep	
akker	Akkervogels besloten	ringmus
	Akkervogels besloten	patrijs
	Akkervogels open	grauwe gors
	Akkervogels open	gele kwikstaart
	Akkervogels open	graspieper
	Akkervogels open	veldleeuwerik
	Akkervogels overwinterend zangvogel	geelgors
	Akkervogels overwinterend zangvogel	grauwe gors
	Akkervogels overwinterend zangvogel	gele kwikstaart
	Akkervogels overwinterend zangvogel	veldleeuwerik
	Akkervogels overwinterend roofvogel	blauwe kiekendief
	Akkervogels overwinterend roofvogel	bruine kiekendief
	Akkervogels overwinterend roofvogel	velduil
	Ganzen overwinterend	rotgans
	Ganzen overwinterend	Kleine zwaan
	Kustbroedvogels kale grond	bontbekplevier
	Kustbroedvogels kale grond	kluut
	Kustvogels overwinterend HVP	scholekster
	Kustvogels overwinterend HVP	tureluur
	Kustvogels overwinterend HVP	zuidelijke bonte strandloper

De begrenzing van het leefgebied open akker is weergegeven in kaartbijlage 8.5.1.

Het leefgebied kan onderverdeeld worden in twee beheertypen: A1. open akker voor broedende akkervogels en A2. open akker voor overwinterende akkervogels. Het agrarisch beheer in open akker voor broedende akkervogels is specifiek gericht op akkervogels zoals Patrijs en Veldleeuwerik. De ligging en begroeiing van de akkerrand wordt afgestemd op deze soorten. Akkerranden voor de Patrijs zijn gevarieerd met 3 stroken, te weten hoog gras, laag gras en kale grond met in de omgeving landschapselementen. Akkerranden voor de Veldleeuwerik zijn breed met stroken laag tot middelhoog gras en kale grond in open landschap. Bij het inzaaien van de randen wordt gebruik gemaakt van zaadmengsels en zaaidichtheden zoals ontwikkeld in de projecten Akkerranden a la carte en Integrale akkerimpuls Zeeland. Deze pakketten zijn beschreven in bijlage 7.5 In het gebiedsplan van het collectief kunnen nadere details worden opgenomen over het zaadmengsel, de randbreedtes en het strokenbeheer.

Het beheertype open akker voor broedende akkervogels heeft in Zeeland drie vormen:

A1.1. Open akkergebied. Dit leefgebied kenmerkt zich door een open landschap met overwegend bouwland en weinig opgaande begroeiing en landschapselementen. Het is belangrijk voor akkervogels van de grote vlakte als veldleeuwerik en graspieper. Voorbeelden: open akkerlandschap rondom Burghsluis, westelijk deel Wilhelminapolder en rondom Schoondijke.

A1.2. Open akkergebied nabij deltawater. Dit betreft akkers gelegen in een open landschap direct achter de zeedijk. Deze gebieden spelen een belangrijke rol als broedgebied en vluchtplaats voor kustvogels als bontbekplevier, scholekster, kluut, bonte strandloper.

Met name locaties langs buitendijkse slikken en platen zijn favoriet. Een proef in de Wilhelminapolder toonde aan dat deze soorten reageren op akkerranden. Ook elders in de provincie liggen mogelijkheden. Deze zijn door Delta Project Management in kaart gebracht en op de akkerkaart van het Natuurbeheerplan weergegeven.

A1.3. Akkergebied met landschapselementen. Dit leefgebied heeft een meer besloten landschap met verschillende terreintypen en landschapselementen. Het is met name van belang voor Patrijs en Gele kwikstaart. In feite is het een mix van open akker en droge en/of natte dooradering. Goede voorbeelden zijn gelegen in de Schommeling bij St. Jansteen, de Visaertpolder bij Sluiskil en de Brandkreekpolder bij Sint Kruis.

Criteria Open akker voor broedende akkervogels (A1.1-A1.3):

Aanwezigheid soorten: een minimale dichtheid van akkervogelsoorten is vereist: minimaal 1 broedpaar patrijs, Kievit, of scholekster per 100 ha, of minimaal 10 broedparen veldleeuwerik, gele kwikstaart of graspieper per 100 ha, of minimaal 1 broedpaar kluut of bontbekplevier per 100 ha

Omvang gebied: een minimale oppervlakte van het kerngebied is vereist: 250 ha.

Daarbinnen is op elke 10 ha minimaal één broed- of foerageerbiotoop aanwezig. Per kerngebied minimaal één winterbiotoop van 0,5-1 ha. Voor kluut en bontbekplevier geldt minimaal omvang 0,5 ha.

Ligging gebied: veldleeuwerik en gele kwikstaart: gelegen in open akkergebied in combinatie met weiland, weidevogelnatuurgebied en/of natte dooradering. Patrijs: gelegen in halfopen landschap in combinatie met droge dooradering en/of gevarieerde natuurgebieden. Voor kluut en bontbekplevier geldt direct achter zeedijk gelegen. Er is voldoende afstand tot bebouwing en infrastructuur.

Het beheertype Open akker voor overwinterende akkervogels kent maar één vorm.

A2 Open akker voor overwinterende akkervogels

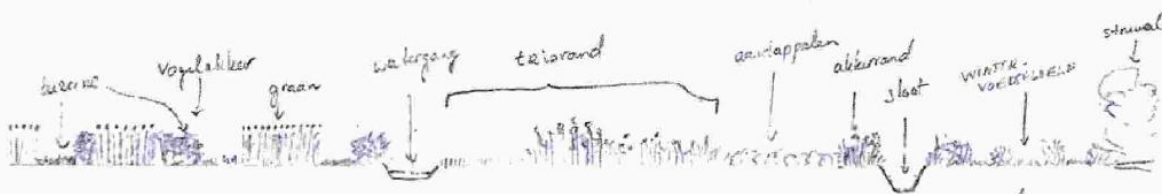
Dit betreft graanakkers met zomergranen waarvan het gewas en/of de stoppel gedurende de winter blijft staan en waar gedurende de winter een ruim aanbod van graankorrels aanwezig is. De aanwezigheid van landschapselementen (struiken) langs de winterakker is positief voor zangvogels. Het winterbiotoop is van grote betekenis voor overwinterende standvogels als patrijs en veldleeuwerik alsook voor trekkende zangvogels, waaronder de Ringmus, Geelgors, Grauwe gors, kiekendieven en Velduil.

Criteria Open akker voor overwinterende akkervogels (A2)

Gelegen in akkervogelkerngebied. Voldoende beschikbaarheid van voedselbiotopen zoals wintervoedselveldjes en graanstoppels gedurende de winter. Aanwezigheid van opgaande vegetatie (struweel, struik, heg). Er is voldoende afstand tot bebouwing en infrastructuur.

De beheertypen en -subtypen zijn niet afzonderlijk op kaart weergegeven. Uitzondering is het beheertype A1.2 Open akkergebied nabij deltawater.

Figuur akkerbiotopen

B Streefbeeld open grasland

Het leefgebied open grasland is in Zeeland van belang voor een klein aantal soorten weidevogels.

agrarisch leefgebied	ecologische groep	
grasland	Weidevogels	kievit
	Weidevogels	slobeend
	Weidevogels	scholekster
	Weidevogels	tureluur
	Weidevogels overwinterend	goudplevier
	Weidevogels overwinterend	kievit

Het leefgebied is weergegeven op kaart in bijlage 8.5.2.

In Zeeland komt het beheertype Weidevogelgrasland in open landschap op kleine schaal voor rond enkele natuurgebieden. Het blijkt dat in Zeeland de weidevogels zich voor het grootste deel ophouden in natuurgebieden. Ze broeden steeds minder op landbouwgronden. Het betreft de natuurgebieden Zuidkust van Schouwen (plan Tureluur), de Sint-Laurens Weihoek op Walcheren, de Yerseke- en Kapelse Moer, de poelgronden bij Sinoutskerke Zuid-Beveland, de Zuidkust Tholen (Scherpenissepolder en Schakerloopolder) en de Hengstdijkse Putting. Om in aanmerking te komen als agrarisch beheergebied voor weidevogels dienen de percelen landbouwgrond te grenzen aan bovengenoemde natuurgebieden. Het betreft voor Zeeland de soorten in onderstaande tabel. In Zeeland ligt het accent niet op Grutto maar op Tureluur, Scholekster en Goudplevier.

Criteria open grasland (B)

Aanwezigheid soorten: uitgangspunt is dat de beoogde soorten daadwerkelijk in het beheergebied en in de omgeving aanwezig zijn. Minimaal 1 broedpaar Grutto, Tureluur of Slobeend per 10 ha in het beheergebied.

Omvang gebied: de beheereenheid moet grenzen aan/deel uitmaken van een weidevogelnatuurgebied of deltawater van minimaal 100 ha.

Ligging gebied: Grenst aan weidevogelnatuurgebied of deltawater. Er is voldoende afstand tot bebouwing en infrastructuur.

C Streefbeeld droge dooradering

Het leefgebied droge dooradering is in Zeeland van belang voor een groot aantal struweelvogels en enkele soorten zoogdieren, zoals te zien in onderstaande tabel.

agrarisch leefgebied	ecologische groep	
droge dooradering	Erfvogels boom en struik	grauwe vliegenvanger
	Erfvogels boom en struik	grote lijster
	Erfvogels boom en struik	ransuil
	Erfvogels boom en struik	zomertortel
	Erfvogels boom en struik	torenvalk
	Erfvogels boom en struik	spotvogel
	Erfvogels boom en struik	steenuil
	Erfvogels boom en struik	groene specht
	Erfvogels boom en struik	kneu
	Erfvogels boom en struik	braamsluiper
	Erfvogels boom en struik	koekoek
	Erfvogels gebouw	kerkuil
	Erfvogels gebouw	witte kwikstaart
	Erfvogels gebouw	boerenwaluw
	Erfvogels gebouw	huiswaluw
	Zoogdieren erf gebouw	gewone grootoorvleermuis
	Zoogdieren erf gebouw	laatvlieger

Het leefgebied is op kaart weergegeven in bijlage 8.5.3. De kaart is een samenvoeging van bloemdijken en faunadijken en leefgebieden van de afzonderlijke soorten.

Het leefgebied droge dooradering komt in Zeeland in drie vormen voor.

C1. Droge dooradering als leefgebied

Droge dooradering kan bestaan uit allerlei landschapselementen op het platteland waarin planten- en diersoorten kunnen leven en waarlangs zij zich kunnen verplaatsen. Dat kunnen zijn binnendijken, overhoeken op landbouwpercelen, droge (randen van) weilanden en allerlei typen droge landschapselementen. Mooie voorbeelden van droge dooradering zijn te vinden in de Zak van Zuid Beveland, de Goese heggen en d'Aegen op Walcheren.

Bijzonder voor Zeeland is de droge dooradering van binnendijken. Dieren kunnen via dijken van het ene naar het andere gebied migreren. Vleermuizen gebruiken dijken in combinatie met opgaande beplanting als vliegroute. Voorbeelden hiervan liggen eigenlijk in heel de provincie. Veel insecten komen vooral voor op de bloemdijken, waar de vegetatie schraal is en bloemrijk. Deze dijken zijn te vinden in de Zak van Zuid Beveland en in op sommige dijken in Zeeuws-Vlaanderen. Bloemdijken vereisen een botanisch beheer waarbij verschraling centraal staat. De beste resultaten bij het beheren van bloemdijken in Zeeland kunnen worden behaald met een gemengd beheer van jaarlijks maaien en afvoeren van de grasproductie en incidentele extensieve begrazing of door begrazing met schaapskudde. Andere soorten houden juist meer van ruige dijken die begroeid zijn met ruigte vegetatie of struiken. Deze dijken zijn verspreid over Zeeland te vinden.

C2. Droge dooradering in combinatie met leefgebied akker

Landschapselementen van de droge dooradering kunnen in het akkerkerngebied voor extra landschappelijke variatie zorgen. Voor akkervogels van het subtype akkerleefgebied met landschapselementen A1.3, zoals patrijs, geelgors en ringmus is deze variatie essentieel.

C3. Droge dooradering in combinatie met natte dooradering.

Landschapselementen van de droge dooradering zijn ook, in combinatie met natte dooradering, belangrijk voor natuur in en langs het water. Zie leefgebied natte dooradering. Daarbij gaat het met name om aanwezigheid van verspreide struiken, knotbomen en grasranden langs watergangen en kreken.

Omdat de soorten van de droge dooradering onderling sterk verschillen in hun terreinkeuze is een algemene benadering niet goed mogelijk en dient de aandacht gericht te worden op de biotopen waarvan de soorten afhankelijk zijn.

Omdat het nieuwe subsidiestelsel geen mogelijkheden biedt voor agrarisch natuurbeheer op de erven zelf – van belang voor uilen, zwaluwen en vleermuizen – wordt deze categorie hier verder buiten beschouwing gelaten. Bezien moet worden langs welke andere weg het voortplantingsbiotoop van deze soorten op de erven bevorderd kan worden. Het agrarisch natuurbeheer op dijken en biotopen kan wel weer een rol spelen in het creëren van foerageergebied rond de boerenerven met broedgevallen en/of kraamkolonies of winterverblijven van de genoemde soorten.

Criteria droge dooradering (C)

Aanwezigheid soorten: de maatregelen ter verbetering van de droge dooradering zijn gericht op zeldzame diersoorten. Uitgangspunt is dat de beoogde diersoort daadwerkelijk in het beheergebied aanwezig is.

Omvang gebied: ook de omvang van het te beheren gebied is afhankelijk van de beoogde soorten en kan dus variëren van zeer klein – een enkel landschapselement – tot zeer groot – een heel perceel – indien nodig voor het behoud van het territorium van de diersoort.

Ligging gebied: beheergebied ligt in het territorium van de beoogde soorten en/of vormt een verbinding tussen territoria. Er is voldoende afstand tot bebouwing en infrastructuur.

Welke maatregelen in deze gebieden nodig en mogelijk zijn is weergegeven in de koppeltabel bijlage 7.4.

Figuur droge dooradering

D Streefbeeld natte dooradering

De natte dooradering op het Zeeuwse platteland is van groot belang voor enkele diersoorten die gebonden zijn aan water en oever.

agrarisch leefgebied	ecologische groep	
natte dooradering	Oevervogels riet	baardman
	Oevervogels riet	bruine kiekendief
	Oevervogels riet	waterhoen
	Oevervogels overwinterend riet	waterhoen
	Oevervogels overwinterend riet	bruine kiekendief
	Oevervogels overwinterend riet	watersnip
	Zoogdieren oever riet	noordse woelmuis
	Zoogdieren oever riet	bunzing
	Amfibieën	kamsalamander
	Amfibieën	boomkikker
	Amfibieën	rugstreppad

De ligging van het leefgebied natte dooradering is weergegeven op kaart 8.5.4. De kaart is een samenvoeging van de gerealiseerde natte ecologische verbindingen en de leefgebieden van de afzonderlijke soorten.

Het netwerk van kreken, welen en watergangen in het Zeeuwse polderland biedt mogelijkheden voor de soorten van water en oever. Met name de aanleg van natuurvriendelijke oevers door het waterschap heeft voor nieuw leefgebied voor deze soorten gezorgd. Het is daarom van groot belang dat de oevers goed worden onderhouden zodat deze geschikt blijven voor de moerasfauna. De oevers dienen bovendien als verbindingroutes voor diersoorten tussen de verschillende voortplantingsbiotopen resp. natuurgebieden. Dat geldt in het bijzonder voor de in de tabel genoemde kleine zoogdieren en amfibieën.

Ook voor de soorten van de natte dooradering geldt dat zij in hun verspreiding en ecologie teveel van elkaar verschillen voor een algemene benadering. Er wordt daarom voor gekozen de natte dooradering te richten op de biotopen waarin zij voorkomen. In en rond de kreken en natuurvriendelijke oevers kunnen biotopen voor internationale soorten worden toegevoegd.

Criteria natte dooradering (D)

Aanwezigheid soorten: de maatregelen ter verbetering van de natte dooradering zijn eveneens gericht op specifieke, zeldzame diersoorten. Uitgangspunt is dat de beoogde diersoort daadwerkelijk in het beheergebied aanwezig is.

Omvang gebied: ook de omvang van het te beheren gebied is afhankelijk van de beoogde soorten en kan dus variëren van zeer klein – een enkele poel of rand – tot zeer groot – een langgerekte kreekoever - indien nodig voor het behoud van het territorium van de diersoort.

Ligging gebied: beheergebied ligt in het territorium van de beoogde soorten en/of vormt een verbinding tussen territoria. Er is voldoende afstand tot bebouwing en infrastructuur.

Welke specifieke maatregelen voor welke soorten nodig zijn is beschreven in zogenaamde soortfiches. Deze zijn te vinden op het Portaal natuur en landschap.

De streefbeelden en ecologische criteria kunnen als leidraad worden gebruikt voor het opstellen van het gebiedsplan door het collectief. De Provincie gebruikt de streefbeelden en criteria bij de beoordeling van het plan.

4.5 Beoordelingscriteria agrarische leefgebiedsplannen

4.5.1 Inhoudelijke (instap) criteria

Dit betreft de criteria waaraan de gebiedsaanvraag van het agrarisch collectief bij aanvang van de beschikking dient te voldoen. Op deze criteria wordt door RVO bij het beoordelen van de subsidieaanvraag getoetst. Een beheereenheid dient gelegen te zijn in een begrensd kerngebied danwel dooraderingsgebied. RVO toetst subsidieaanvragen aan de kaarten 8.5.1 tot en met 8.5.4.

Tabel instapcriteria per leefgebied en beheertype.

Leefgebied	Beheertypen	Aanwezigheid doelsoorten
A Open akkerland	A1 Open akkerland voor broedende akkervogels	Het terrein is gelegen in het kerngebied Open akkerland (kaartbijlage 8.5.1)
	A2 Open akkerland voor overwinterende akkervogels	Het terrein is gelegen in het kerngebied Open akkerland (kaartbijlage 8.5.1)
B Open grasland	B1 Weidevogelgrasland in open landschap	Het terrein is gelegen in het kerngebied Open grasland (kaartbijlage 8.5.2)
	B2 Weidevogelland met riet en opgaande begroeiing	Het terrein is gelegen in het kerngebied Open grasland (kaartbijlage 8.5.2)
C Droge dooradering	C1 Bomenrij en singel	Het terrein is gelegen in de Droge dooradering (kaartbijlage 8.5.3)
	C2 Struweel en ruigte	Het terrein is gelegen in de Droge dooradering (kaartbijlage 8.5.3)
D Natte dooradering	D1 Watergang	Het terrein is gelegen in de Natte dooradering (kaartbijlage 8.5.4)
	D2 Poel	Het terrein is gelegen in de Natte dooradering (kaartbijlage 8.5.4)

De maatregelen die in Zeeland verbonden zijn aan de bovengenoemde leefgebieden en beheertypen staan vermeld in de zogenaamde koppeltabel:

Leefgebied	Cluster van beheeractiviteiten	Beheerfunctie
Open akker	1.1 Akkers	Creëren fourageergebied
	1.1 Akkers	Optimaliseren voortplantingsmogelijkheden
	1.2 Akkerranden	Creëren fourageergebied
	1.2 Akkerranden	Optimaliseren voortplantingsmogelijkheden
	2.1 Opgaande begroeiing	Creëren fourageergebied
	2.1 Opgaande begroeiing	Optimaliseren voortplantingsmogelijkheden
Open grasland	1.7 Weidevogelgraslanden	Creëren fourageergebied
	1.7 Weidevogelgraslanden	Optimaliseren broed- en opgroeimogelijkheden
Droge dooradering	1.4 Botanisch grasland	Verschralen
	1.4 Botanisch grasland	Creëren fourageergebied
	1.5 Graslandranden	Verschralen
	1.5 Graslandranden	Creëren fourageergebied
	2.1 Opgaande begroeiing	Creëren fourageergebied
	2.1 Opgaande begroeiing	Optimaliseren voortplantingsmogelijkheden
	2.4 Randen en ruigte	Creëren fourageergebied
	2.4 Randen en ruigte	Optimaliseren voortplantingsmogelijkheden
Natte dooradering	1.4 Botanisch grasland	Verschralen
	1.4 Botanisch grasland	Creëren fourageergebied
	1.5 Graslandranden	Verschralen
	1.5 Graslandranden	Creëren fourageergebied
	2.2 Overgang nat-droog	Creëren fourageergebied
	2.2 Overgang nat-droog	Optimaliseren voortplantingsmogelijkheden
	2.3 Natte begroeiing	Creëren fourageergebied
	2.3 Natte begroeiing	Optimaliseren voortplantingsmogelijkheden
	6.2 Toekomstbestendige, duurzame waterlopen	Creëren fourageergebied

5. Subsidieverlening natuur en landschapsbeheer

5.1 Subsidieverlening SNL algemeen

De uitvoering van het provinciale natuurbeleid voor RNN, Natura 2000 en Poldernatuur vindt plaats met behulp van het Subsiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer (SNL) Zeeland. De subsidie is een tegemoetkoming in de kosten die eigenaren en beheerders van natuur- en beheergebieden moeten maken om hun gebieden te ontwikkelen en/of in stand te kunnen houden. De subsidieverlening verloopt via een subsidiecyclus met grofweg zes stappen

Diagram subsidiecyclus p.m.

- 1- GS stellen spelregels subsidieverlening (SNL regelingen) vast en maken dit bekend
 - 2- GS stellen beleidsdoelen SNL vast (Natuurbeheerplan) en maken dit bekend
 - 3- GS stellen subsidieplafonds en aanvraagperiode vast (Openstelling) en maken dit bekend
 - 4- eigenaren/beheerders van subsidiabele gebieden vragen subsidie aan
 - 5- GS geven beschikking met subsidiebepalingen af
 - 6- eigenaar/beheerder voert beschikking uit tot aan de vaststelling
- Hieronder worden de verschillende subsidievormen van de SNL nader beschreven.

5.2 Subsidie natuur- en landschapsbeheer SVNL

Natuurbeheerders kunnen subsidie SVNL natuurbeheer aanvragen gedurende de aanvraagperiode SNL (doorgaans 15 november tot en met 31 december) voor gebieden die zijn begrensd op de natuurbeertypenkaart van het Natuurbeheerplan en die op de Subsidiekaart SNL als subsidiabel zijn aangeduid.

Subsidie SNL voor natuurgebieden heeft betrekking op de instandhouding van een beheertype gedurende de looptijd van zes kalenderjaren. Dit wordt ook wel een subsidieperiode genoemd. Het beheertype beschrijft aan welke kenmerken het terrein moet voldoen. Natuurbeertypen mogen elkaar niet overlappen. Op één oppervlakte kan één natuurbeheertype of landschapsbeheertype worden aangevraagd. Bij de subsidie voor natuurbeheer moet de beheerder zijn terrein bovendien openstellen. Het natuurterrein is opengesteld als het minimaal 358 dagen per jaar gratis fysiek bereikbaar en toegankelijk is. De natuurbeheerder dient de doelstellingen van een beheertype na te leven en aldus de omschreven kwaliteit in het beheertijdvak van 6 jaar te behouden.

Gecertificeerde natuurbeheerders groter dan 75 ha hebben één beschikking SNL bij de RVO die gedurende de looptijd kan worden gewijzigd in verband met areaalvergroting. Bij verlenging kan een nieuwe beschikking worden aangevraagd direct bij de Provincie in het kader van het lump sum natuurbeheer. De Provincie rangschikt alle subsidie van een beheerder in één beschikking met uitvoeringsovereenkomst.

Bij de aanvraag subsidie voor het natuurbeheertype SVNL kunnen bovendien toeslagen worden aangevraagd. De vaartoelage is van toepassing op natuurgebieden waar noodzakelijk extra beheerkosten moeten worden gemaakt voor vervoer van personen en materialen over water. De gebieden waarvoor dit geldt zijn begrensd in het Natuurbeheerplan.

Voor opengestelde natuurgebieden kan de (standaard) recreatietoelage worden aangevraagd. Deze is bestemd voor kosten voor het onderhouden van wandelpaden. Gecertificeerde natuurbeheerders kunnen desgewenst subsidie aanvragen voor monitoring. De subsidie is een tegemoetkoming in de kosten die beheerders voor de monitoring moeten

maken. De tarieven van natuurbeheertypen en toeslagen worden jaarlijks door de Provincie vastgesteld in het Openstellingsbesluit SNL.

5.3 Subsidie agrarisch natuurbeheer SVN

Ook agrarische natuurbeheerders kunnen subsidie aanvragen voor een natuurbeheertype of landschapstype met een looptijd van zes jaar. Met ingang van 2016 wordt de subsidie aangevraagd door het agrarische collectief direct bij de Provincie. Deze verstrekt ook de beschikking. Betalingsverzoeken worden jaarlijks ingediend bij RVO via de GDI.

Voor het verkrijgen van subsidie is een samenhangende gebiedsaanvraag vereist. Dit is een in nauwe afstemming met gebiedspartners tot stand gekomen, samenhangend ecologisch effectief en economisch efficiënt plan van een agrarisch collectief voor het uitvoeren van agrarisch natuur- en landschapsbeheer in een bepaald gebied. Het aanvragen van subsidie voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer door een individuele agrariër is dus niet (meer) mogelijk. Per gebied kan één collectief een aanvraag doen. Agrarische collectieven moeten zich na oprichting melden bij de Provincie met het verzoek om mee te mogen doen aan het gebiedsproces. De eisen die gesteld worden aan de gebiedsaanvraag staan in de verordening.

In Zeeland bestaat één agrarisch collectief, Poldernatuur Zeeland, dat namens de agrariërs in Zeeland het gebiedsplan opstelt en de subsidie aanvraagt. Landschapsbeheer Zeeland is coördinator landschapsbeheer en neemt ook als zodanig deel aan het collectief.

Het gebiedsplan van het agrarisch collectief wordt door de Provincie beoordeeld op effectiviteit uit het oogpunt van ecologie (internationale soorten) en efficiëntie (maximaliseren van het natuurresultaat en synergie met andere opgaven in het landelijke gebied). Bij efficiëntie gaat het om het bereiken van win-win-effecten door het op slimme wijze koppelen van verschillende doelen, maatregelen en budgetten. Met name de koppelingen van natuurbeheermaatregelen met vergroening, ecologisch waterbeheer en recreatief product verdienen daarbij de aandacht.

5.4 Subsidie functieverandering en investering SKNL

Subsidie functieverandering SKNL kan worden aangevraagd door eigenaren of erfpachters van terreinen die in het Natuurbeheerplan Zeeland zijn begrensd als nieuwe natuur en die op de subsidiekaart SKNL als subsidiabel voor functieverandering staan vermeld. Subsidie functieverandering kan het hele jaar bij de Provincie worden aangevraagd. De aanvraag dient vergezeld te gaan van een investeringsplan. De subsidie functieverandering wordt door de Provincie vastgesteld op grond van recente taxatie en waardevermindering en in de beschikking vermeld. De beschikking is definitief nadat de functieverandering is vastgelegd in een kwalitatieve verplichting bij de notaris.

De subsidie investering nieuwe natuur kan eveneens worden aangevraagd door eigenaren of erfpachters van terreinen die in het Natuurbeheerplan Zeeland zijn begrensd als nieuwe natuur en die op de subsidiekaart SKNL als subsidiabel voor investering nieuwe natuur vermeld staan. Bij de aanvraag dient een investeringsplan met begroting te worden gevoegd. De subsidie investering nieuwe natuur bedraagt maximaal 9000 € per ha. 95% van de subsidiabele kosten wordt vergoed. De beschikking heeft een looptijd van doorgaans 2 jaar. Betalingsverzoeken dienen vergezeld te gaan van facturen.

De subsidie investering herstelmaatregelen kan eveneens worden aangevraagd door eigenaren of erfpachters van terreinen die in het Natuurbeheerplan Zeeland zijn begrensd

als nieuwe natuur en die op de subsidiekaart SKNL als subsidiabel voor natuurherstel SKNL vermeld staan. Bij de aanvraag dient een investeringsprogramma of een investeringsplan met begroting te worden gevoegd. De subsidie investering herstelmaatregelen SKNL omvat maximaal 95% van de kosten. De beschikking heeft een looptijd van doorgaans 2 jaar voor projecten tot 6 jaar voor programma's. Betalingsverzoeken dien vergezeld te gaan van facturen.

5.5 Organisatie en financiën

Organisatie

BIJ12

Gemeenschappelijke service van de twaalf provincies voor de coördinatie van onder andere de SNL. BIJ12 beheert het Portaal natuur en landschap en IMNA. BIJ12 initieert en begeleidt ontwikkelingen/projecten rond SNL zoals ANB2016, regelingswijzigingen, openstellingen, interprovinciale afstemming op beleidsmatig en financieel gebied.

Certificeringscommissie

Onafhankelijke commissie, ingesteld door de twaalf provincies, voor het verlenen van en toezicht houden op de certificering SNL

Planbureau voor de leefomgeving (PBL)

Rijksdienst voor evaluatie van het rijks- en provinciale beleid voor de leefomgeving. Het PBL rapporteert onder andere aan het rijk inzake de realisatie van het decentralisatieakkoord.

Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO)

Met ingang van 2014 de opvolger van de Dienst Regelingen. Voort namens de provincies de SNL regelingen uit. Met ingang van 2014 alleen nog de SVNL agrarisch en aflopende oude beschikkingen.

Stichting Collectief Agrarisch Natuurbeheer Nederland SCAN

Landelijk Stichting die namens de landbouworganisaties de invoering van het nieuwe agrarisch natuurbeheer in 2016 voorbereidt.

Terreinbeherende organisaties

De drie grote terreinbeherende organisaties in Zeeland, Staatsbosbeheer (SBB), Vereniging Natuurmonumenten (NM) en de Stichting Het Zeeuwse Landschap zijn als zodanig erkend door Rijk en Provincie en leggen zich van oudsher specifiek toe op het beheren van natuurgebieden. Zij zetten hun deskundigheid tevens in voor gebiedsprocessen en advisering. De terreinbeheerders treden op als gecertificeerde beheerders via (op termijn) een uitvoeringsovereenkomst met de Provincie. De gebieden met SNL beheer door terreinbeherende organisaties zijn weergegeven op kaart 8.6.

Particuliere natuurbeheerders

Steeds meer particuliere eigenaren van natuurgebied kiezen ervoor hun eigen natuurgebied zelf te beheren. Zij werken daarbij vaak samen met de Unie van Bosgroepen en/of Zeeuws particulier Grondbezit. De gebieden met SNL particulier natuurbeheer zijn weergegeven op kaart 8.6.

Stichting Landschapsbeheer Zeeland (SLZ)

Onafhankelijke stichting die zich inzet voor het beheer van het platteland, met name buiten de natuurgebieden. SLZ treedt onder ander op als deelnemer in het agrarisch collectief en als adviseur agrarisch natuurbeheer.

Agrarische natuurbeheerders

De agrarische natuurbeheerders verzorgen het beheer van de begrensde beheergebieden. Zij zijn verantwoordelijk voor het behoud van de natuurwaarden op de beheerde terreinen, zoals akkervogelranden- en weidevogelgebieden, bloemdijken en landschapselementen. Zij werken samen met de agrarische natuurvereniging in de betreffende regio en, vanaf 2016, met het agrarisch collectief Zeeland.

Agrarische natuurverenigingen (ANV's)

Binnen de Zeeuwse regio's zijn de ANV's het aanspreekpunt voor de agrarische natuurbeheerders ter plaatse. De ANV's treden op als regiocoördinatoren binnen het agrarisch collectief. Ook wordt steeds meer samengewerkt met andere organisaties zoals terreinbeheerders, waterschap, Stichting Landschapsbeheer Zeeland en gemeenten. De werkgebieden van de Zeeuwse ANV's is weergegeven op kaart 8.7.

Gemeenten

De gemeente zorgt voor de planologische inpassing van gerealiseerde natuurgebieden en vertegenwoordigt als direct betrokken overheid tijdens het hele proces met name ook de belangen van de lokale bevolking. Daarnaast hebben sommige gemeenten natuurgebieden onder de SNL in beheer.

Provinciale Commissie voor de Groene Ruimte

Deze commissie bestaat uit vertegenwoordigers van alle organisaties voor het landelijke gebied en adviseert het college van GS in beleidszaken voor het landelijk gebied.

Waterschap Scheldestromen

Het Waterschap heeft de zorg voor het oppervlaktewater en natuurvriendelijke oevers en werkt daarbij nauw samen met agrariërs en (particuliere) natuurbeheerders.

Financiën

De kosten van de uitvoering SVNL in Zeeland bedragen circa € 8 miljoen per jaar. Daarvan is c. € 7,5 miljoen bestemd voor beheer van natuurgebieden. De financiële dekking komt in hoge mate uit de provinciale begroting en in beperkte mate uit externe budgetten. De Provincie richt zich op het decentralisatie-akkoord en de daarmee samenhangende financiële afspraken tussen rijk en provincies.

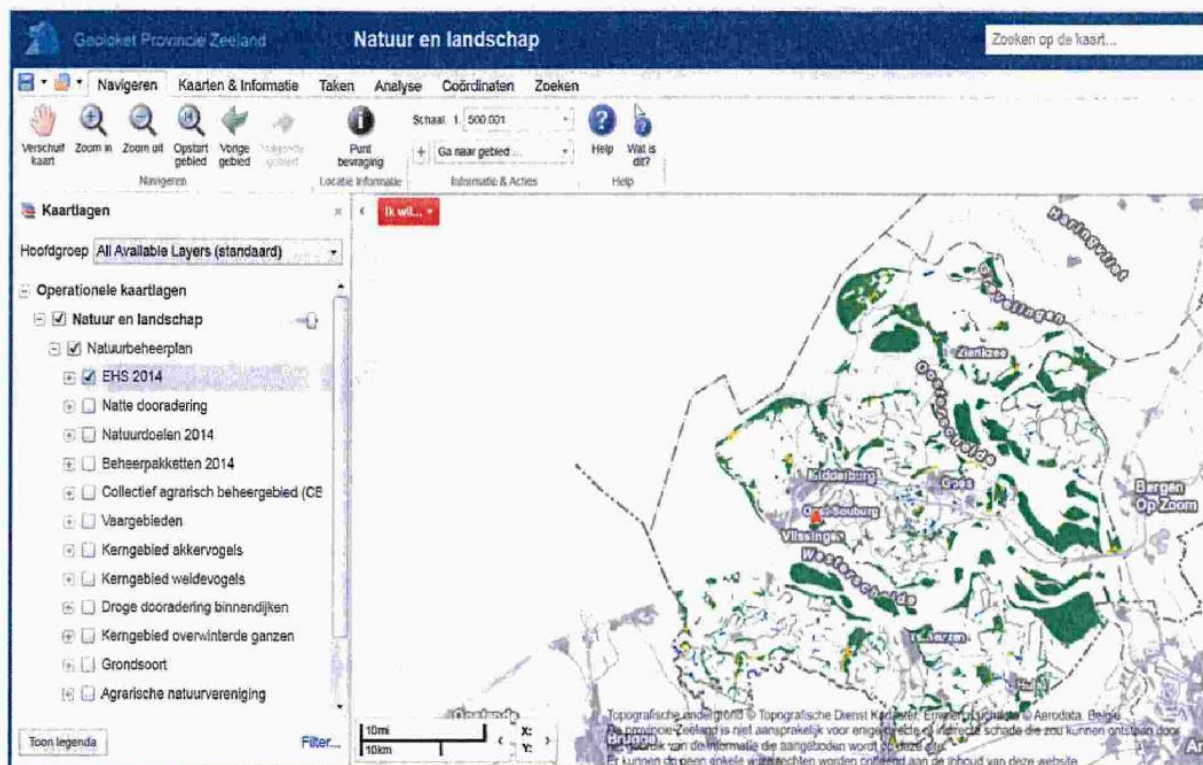
Op grond van het decentralisatieakkoord Natuur en platteland en natuurmanifest is voor Zeeland op jaarbasis c. € 1,5 miljoen beschikbaar voor agrarisch natuurbeheer, waarvan 50% Europese subsidie POP3. Vooralsnog is dit het maximale jaarbudget wat beschikbaar is voor agrarisch natuurbeheer en waaruit zowel de programmakosten als de organisatiekosten en beheermonitoring dienen te worden gedekt.

6. Meer informatie

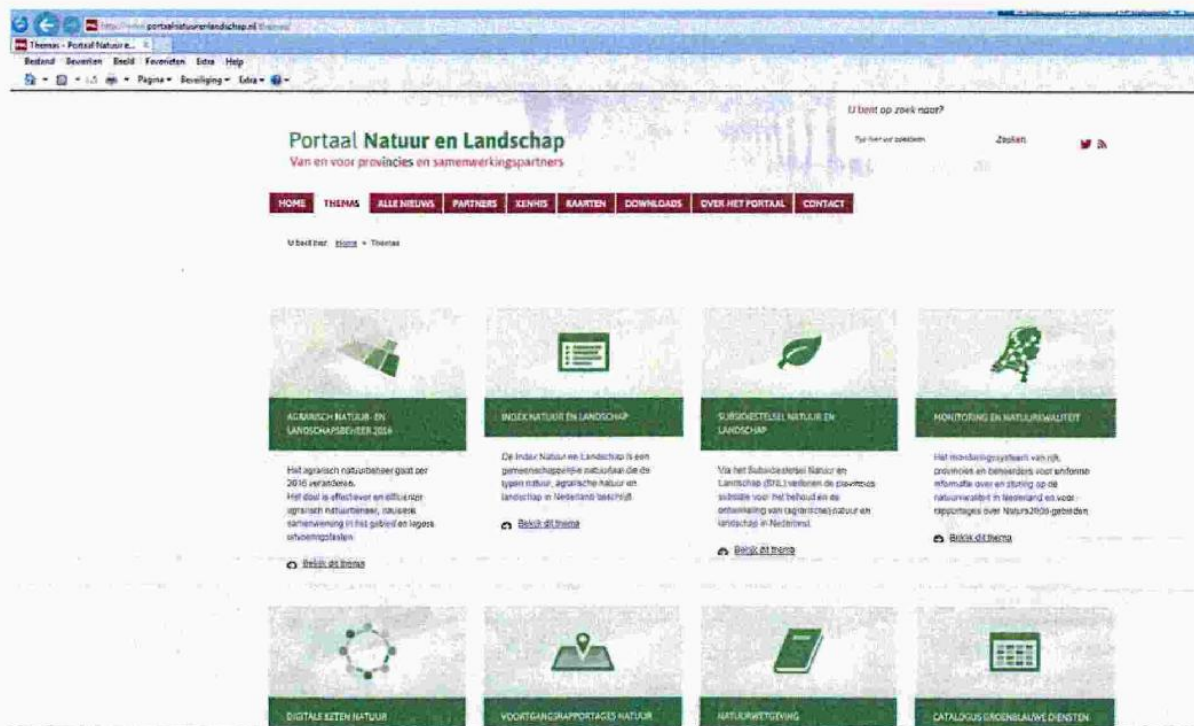
6.1 Nuttige adressen en websites

p.m.

6.2 Geoweb

6.3 Portaal natuur en landschap

7. Bijlagen

Bijlage 7.1 Beheertypen natuur en landschap voor Zeeland (ongewijzigd)

Natuurbeheertypen

Beheertype N01.01: Zee en wad
Beheertype N01.02: Duin- en kwelderlandschap
Beheertype N01.03: Rivier- en moeraslandschap
Beheertype N04.02: Zoete plas
Beheertype N04.03: Brakwater
Beheertype N04.04: Afgesloten zeearm
Beheertype N05.01: Moeras
Beheertype N05.02: Gemaaid rietland
Beheertype N06.01: Veenmosrietland en moerasheide
Beheertype N08.01: Strand en embryonaal duin
Beheertype N08.02: Open duin
Beheertype N08.03: Vochtige duinvallei
Beheertype N09.01: Schor of kwelder
Beheertype N10.01: Nat schraalland
Beheertype N10.02: Vochtig hooiland
Beheertype N11.01: Droog schraalgrasland
Beheertype N12.01: Bloemdijk
Beheertype N12.02: Kruiden- en faunarijk grasland
Beheertype N12.03: Glanshaverhooiland
Beheertype N12.04: Zilt- en overstromingsgrasland
Beheertype N12.05: Kruiden- en faunarijke akker
Beheertype N12.06: Ruigteveld
Beheertype N13.01: Vochtig weidevogelgrasland
Beheertype N13.02: Wintergastenweide
Beheertype N14.03: Haagbeuken-en essenbos
Beheertype N15.01: Duinbos
Beheertype N15.02: Dennen-, eiken -en beukenbos
Beheertype N16.01: Droog bos met productie
Beheertype N16.02: Vochtig bos met productie
Beheertype N17.01: Vochtig hakhout en middenbos
Beheertype N17.03: Park-en stinzenbos
Beheertype N17.04: Eendenkooi
Beheertype N00.01: Nog om te vormen naar natuur

Landschapsbeheertypen

Beheertype L01.01: Poel en klein historisch water
Beheertype L01.02: Houtwal en houtsingel
Beheertype L01.03: Elzensingel
Beheertype L01.04: Bossingel en bosje
Beheertype L01.05: Knip-of scheerheg
Beheertype L01.06: Struweelhaag
Beheertype L01.07: Laan
Beheertype L01.08: Knotboom
Beheertype L01.09: Hoogstamboomgaard
Beheertype L01.10: Struweelrand
Beheertype L01.11: Hakhoutbosje
Beheertype L01.12: Griendje
Beheertype L01.13: Bomenrij en solitaire boom
Beheertype L01.14: Rietzoom en klein rietperceel

Zie voor de beschrijving van de natuurbeheertypen en landschapsbeheertypen de index natuur en de index landschap op het Portaal Natuur en landschap.

Bijlage 7.2 Koppeltabel natuurbeheertypen – habitattypen (ongewijzigd)

N2000 habitattypen in Zeeland en de corresponderende beheertypen SNL

Systeem	Habitatype	Natuurbeheertype
Getijdengebied	H1110_B Permanent overstromde zandbanken (Noordzee-kustzone)	N01.01 Zee en wad
	H1130 Estuaria	N01.01 Zee en wad
	H1140_A Slik- en zandplaten (getijdengebied)	N01.01 Zee en wad
	H1140_B Slik- en zandplaten (Noordzee-kustzone)	N01.01 Zee en wad
	H1160 Grote baaien	N01.01 Zee en wad
	H1310_A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	N01.02 Duin- en kwelderlandschap
	H1310_A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	N09.01 Schor of kwelder
	H1310_B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	N01.02 Duin- en kwelderlandschap
	H1310_B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	N09.01 Schor of kwelder
	H1320 Slijkgrasvelden	N01.02 Duin- en kwelderlandschap
	H1320 Slijkgrasvelden	N09.01 Schor of kwelder
	H1330_A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	N01.02 Duin- en kwelderlandschap
	H1330_A Schorren en zilte graslanden, buitendijks	N09.01 Schor of kwelder
	H1330_B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	N12.04 Zilt- en overstromingsgrasland
Duinen	H2110 Embryonale duinen	N01.02 Duin- en kwelderlandschap
	H2110 Embryonale duinen	N08.01 Strand en embryonaal duin
	H2120 Witte duinen	N01.02 Duin- en kwelderlandschap
	H2120 Witte duinen	N08.02 Open duin
	H2130_A Grijze duinen (kalkrijk)	N01.02 Duin- en kwelderlandschap
	H2130_A Grijze duinen (kalkrijk)	N08.02 Open duin
	H2130_B Grijze duinen (kalkarm)	N01.02 Duin- en kwelderlandschap
	H2130_B Grijze duinen (kalkarm)	N08.02 Open duin
	H2130_C Grijze duinen (heischraal)	N01.02 Duin- en kwelderlandschap
	H2130_C Grijze duinen (heischraal)	N08.02 Open duin
	H2150 Duinheide met struikhei	N01.02 Duin- en kwelderlandschap
	H2150 Duinheiden met struikhei	N08.04 Duinheide
	H2160 Duindoornstruwelen	N01.02 Duin- en kwelderlandschap
	H2160 Duindoornstruwelen	N08.02 Open duin
	H2160 Duindoornstruwelen	N15.01 Duinbos
	H2170 Kruipwielgrasstruwelen	N01.02 Duin- en kwelderlandschap
	H2170 Kruipwielgrasstruwelen	N08.02 Open duin
	H2170 Kruipwielgrasstruwelen	N08.03 Vochtige duinvallei
	H2180_A Duinbossen (droog)	N01.02 Duin- en kwelderlandschap
	H2180_A Duinbossen (droog)	N15.01 Duinbos
	H2180_B Duinbossen (vochtig)	N01.02 Duin- en kwelderlandschap
	H2180_B Duinbossen (vochtig)	N15.01 Duinbos
	H2180_C Duinbossen (binnenduinrand)	N01.02 Duin- en kwelderlandschap
	H2180_C Duinbossen (binnenduinrand)	N15.01 Duinbos
	H2190_A Vochtige duinvalleien (open water)	N01.02 Duin- en kwelderlandschap
	H2190_A Vochtige duinvalleien (open water)	N04.02 Zoete plas
	H2190_A Vochtige duinvalleien (open water)	N08.03 Vochtige duinvallei
	H2190_B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	N01.02 Duin- en kwelderlandschap
	H2190_B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	N08.03 Vochtige duinvallei
	H2190_C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	N01.02 Duin- en kwelderlandschap
	H2190_C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	N08.03 Vochtige duinvallei
	H2190_D Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	N01.02 Duin- en kwelderlandschap
	H2190_D Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	N08.03 Vochtige duinvallei
	H6410 Blauw graslanden	N10.01 Nat schraalland
Moerassen	H6430_B Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	N01.03 Rivier- en moeraslandschap
	H6430_B Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	N05.01 Moeras
	H6430_B Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	N12.06 Ruigteveld
	H6430_B Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	N14.02 Hoog- en laagveenbos
Veengebieden	H7140_B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	N01.03 Rivier- en moeraslandschap
	H7140_B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	N06.01 Veenmosrietland en moerasheide
	H7210 Galgaanmoerassen	N05.01 Moeras
Bossen	H91ED_A Vochtige alluviale bossen (zachthoutoobossen)	N01.03 Rivier- en moeraslandschap
	H91ED_A Vochtige alluviale bossen (zachthoutoobossen)	N14.01 Rivier- en beekbegeleidend bos

Bijlage 7.3 Agrarische beheertypen en beheerpakketten voor Zeeland

Leefgebied	A	Open akkerland
Beheertype	A01	Open akkerland voor broedende akkervogels Bouwland met broedende akkervogels
Beheertype	A02	Open akkerland voor overwinterende akkervogels Bouwland met overwinterende en doortrekkende akkervogels
Leefgebied	B	Open grasland
Beheertype	B01:	Open weidevogelgrasland Weidevogelgrasland met rustperiode Plas-dras Kruidenrijk grasland Ruige mest Poel en klein historisch water Natuurvriendelijke oever
Beheertype	B02	Weidevogelgrasland met riet en opgaande begroeiing Weidevogelgrasland met rustperiode Plas-dras Ruige mest Poel en klein historisch water Natuurvriendelijke oever
Leefgebied	C	Droge dooradering
Beheertype	C01	Bomenrij en singel Houtwal en singel Hoge houtwal met greppels Elzensingel Laan Knotbomen Bomenrij en solitaire boom Bossingel Hoogstamboomgaard Botanisch waardevol grasland
Beheertype	C02	Struweel en ruigte Struweelhaag Struweelrand
Leefgebied	D	Natte dooradering
Beheertype	D01	Watergang Rietzoom en klein rietperceel Natuurvriendelijke oever Knotbomen Botanisch waardevol grasland
Beheertype	D02	Poel Poel en klein historisch water

Vermeld zijn de leefgebieden, beheertypen en beheerpakketten voor het agrarisch natuurbeheer in Zeeland. De leefgebieden en beheertypen worden in dit Natuurbeheerplan door de provincie begrensd. De beheerpakketten kunnen door het collectief zelf worden ingevuld en zijn hier slechts als handreiking weergegeven. De beschrijving van de Leefgebieden, beheertypen en de handreiking beheerpakketten is te vinden op het portaal natuur en landschap.

Bijlage 7.4 Werkwijze begrenzing agrarische leefgebieden

Achtergrond

Naar aanleiding van het natuurpact van september 2013 werken rijk en provincies, samen met de organisaties voor beheer en onderzoek van natuur en landelijk gebied, aan de invoering van een nieuw subsidiestelsel voor het agrarisch natuurbeheer. Dat stelsel zal in 2016 worden ingevoerd. In het natuurpact hebben rijk, provincies en manifestpartijen afgesproken dat het agrarisch natuurbeheer effectiever en efficiënter zal worden georganiseerd. De effectiviteit van het agrarisch natuurbeheer zal worden afgemeten aan het behoud en herstel van internationale soorten in het landelijke gebied. Het agrarisch natuurbeheer zal worden geconcentreerd in kansrijke gebieden voor deze soorten, zoals beschreven in Sierdsema, 2013 – Kansrijke gebieden voor agrarisch natuurbeheer voor soorten met een ongunstige staat van instandhouding SOVON 2013/65. De kansrijke gebieden dienen door de provincies te worden begrensd in het Natuurbeheerplan.

Onder internationale soorten worden hierbij verstaan de soorten met een ongunstige staat van instandhouding volgens de zesjaarlijkse rapportages van Nederland aan de Europese Commissie. (Ministerie van LNV, juni 2006. Natura 2000 doelendocument; Ministerie EZ, 2013. EU rapportage). Op basis van een rapport van Alterra (Melman e.a., 2013 Agrarisch natuurbeheer potenties buiten de Ecologische Hoofdstructuur) en verschillende deskundigenbijeenkomsten in het landelijke traject ANB2016 in IPO verband is nagegaan welke internationale soorten kunnen worden geadresseerd met agrarisch natuurbeheer en welke provincies voor de diverse soorten van belang zijn. De internationale soorten in het agrarisch gebied waarvoor Zeeland van belang is zijn weergegeven in de tabellen.

Voor het begrenzen van de kansrijke gebieden in Zeeland is gebruik gemaakt van actuele verpreidingsgegevens van: SOVON (vogels), Stichting Landschapsbeheer Zeeland (amfibieën, steenuil, zoogdieren), Delta Project Management (kustvogels), waarneming.nl (Patrijs), patrijzenproject/ANV's, natuurbeheerders (Boomkikker, broedvogels), werkgroep soortenbeleid Zeeland. De soorten zijn gegroepeerd naargelang het type agrarisch leefgebied waarin ze voorkomen: open akker, open grasland, droge dooradering en natte dooradering. De kansrijke gebieden voor broedvogels zijn ontleend aan het onderzoek van SOVON (Vergeer et al., 2014.). Daarbij is niet alleen gekeken naar het actuele voorkomen van de betreffende soorten maar ook naar de samenstelling van het landschap. De kansrijke gebieden voor de overige soorten zijn ontleend aan de actuele verspreiding.

De gedachte achter de kerngebiedenbenadering is dat een geconcentreerde inzet van beheermiddelen op de beste (lees: minst slechte) gebieden een beter perspectief biedt op het behoud van de populaties dan een diffuse inzet van beheermiddelen verspreid over een groot landbouwareaal. Inzet van beheermiddelen in gebieden waar de doelsoorten al nagenoeg verdwenen zijn wordt zinloos beschouwd. Daar staat tegenover dat een herstel van populaties in de kerngebieden er op termijn voor moet gaan zorgen dat de 'witte gebieden' weer worden gekoloniseerd. Bijkomend voordeel is dat door middel van de kerngebiedenbenadering de effectiviteit van het beheer beter kan worden vastgesteld aangezien hierbij gebieden met en gebieden zonder beheer met elkaar kunnen worden vergeleken.

In deze planwijziging wordt het doelenkader agrarisch natuurbeheer breed inhoudelijk en geografisch uitgewerkt. Het bevat de afbakening van kansrijke gebieden voor agrarisch natuurbeheer in Zeeland. De nadere invulling van beheermaatregelen per soortgroep of soort, de precieze lokalisering van beheermaatregelen en de omvang van de subsidiabele maatregelen per ANV gebied vindt plaats in het agrarisch gebiedsplan dat door het agrarisch collectief zal worden opgesteld en door de provincie zal worden beoordeeld.

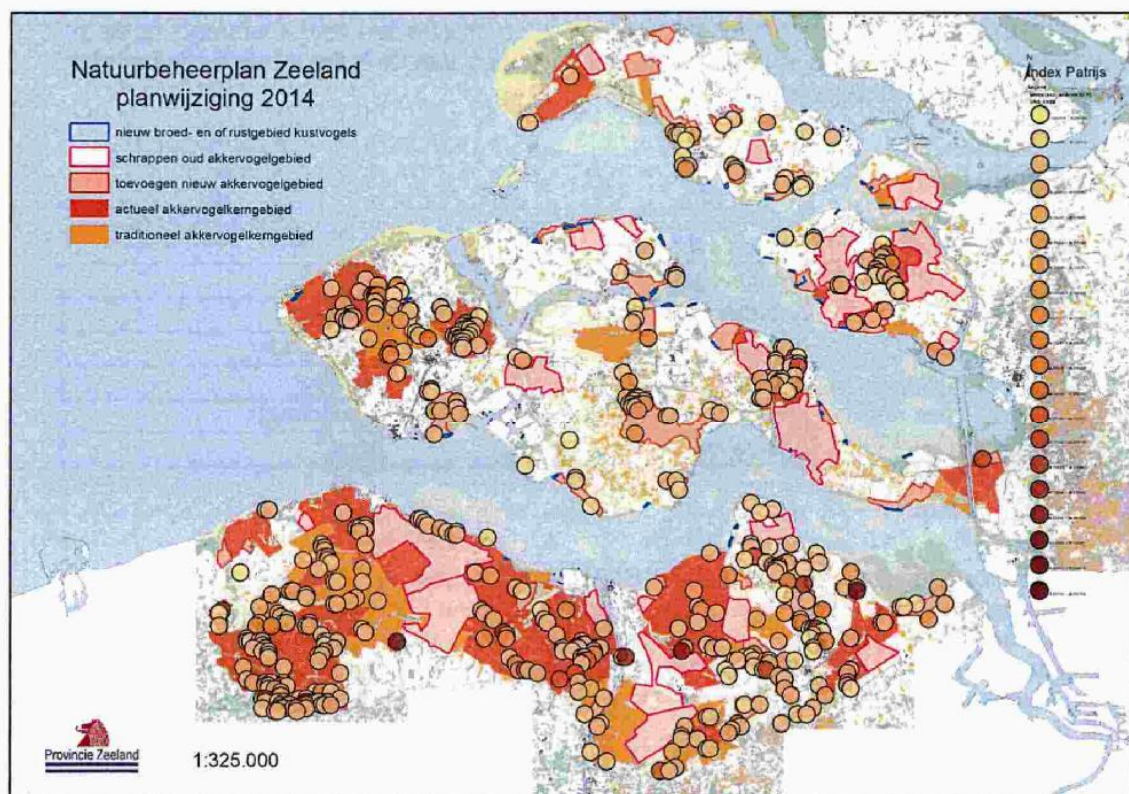
Leefgebied open akker

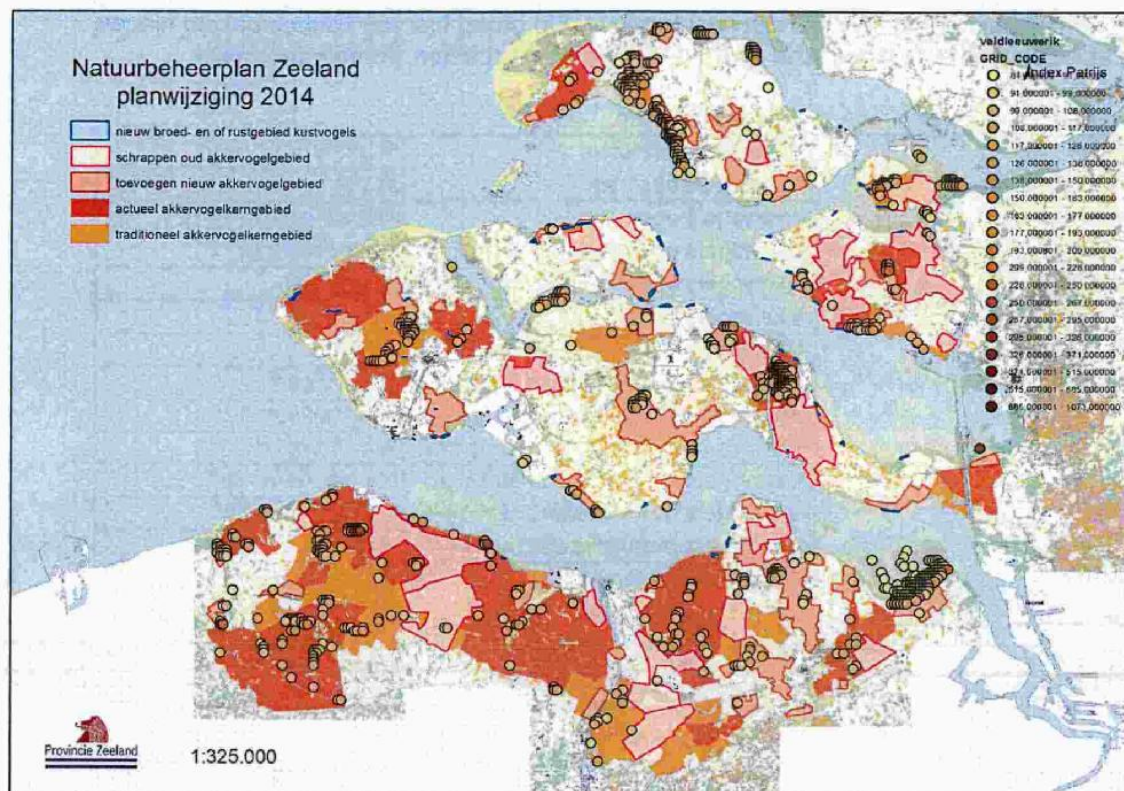
De kansrijke gebieden voor broedende akkervogels in Zeeland zijn ontleend aan het rapport Beleidsmonitoring broedvogels EHS en beheergebieden in Zeeland van SOVON (Vergeer et al., 2013). De kansrijkdom kaarten van de afzonderlijke soorten en van de soortgroepen zijn door SOVON aangeleverd in een formaat dat compatibel is met GIS. De kansrijke gebieden met index van 25% en

hoger zijn geselecteerd en omgeven met gebiedslijnen. Alleen kerngebieden groter dan 100 ha en met meerdere akkervogelkernen zijn geselecteerd. Op grond hiervan konden enkele nieuwe kerngebieden worden toegevoegd en enkele oude kerngebieden worden geschrapt.

agrarisch leefgebied	ecologische groep	
akker	Akkervogels besloten	ringmus
	Akkervogels besloten	patrijs
	Akkervogels open	grauwe gors
	Akkervogels open	gele kwikstaart
	Akkervogels open	graspieper
	Akkervogels open	veldleeuwerik
	Akkervogels overwinterend zangvogel	geelgors
	Akkervogels overwinterend zangvogel	grauwe gors
	Akkervogels overwinterend zangvogel	gele kwikstaart
	Akkervogels overwinterend zangvogel	veldleeuwerik
	Akkervogels overwinterend roofvogel	blauwe kiekendief
	Akkervogels overwinterend roofvogel	bruine kiekendief
	Akkervogels overwinterend roofvogel	velduil
	Ganzen overwinterend	rotgans
	Ganzen overwinterend	Kleine zwaan
	Kustbroedvogels kale grond	bontbekplevier
	Kustbroedvogels kale grond	kluut
	Kustvogels overwinterend HVP	scholekster
	Kustvogels overwinterend HVP	tureluur
	Kustvogels overwinterend HVP	zuidelijke bonte strandloper

Per kerngebied is vastgesteld of dit gebied zicht leent voor akkervogels van de patrijzen-groep (besloten landschap) en/of de veldleeuwerik-groep (open veld). Dit is de zien op onderstaande kaarten. Naar aanleiding van het gebiedsdpoces zijn randgebieden toegevoegd.

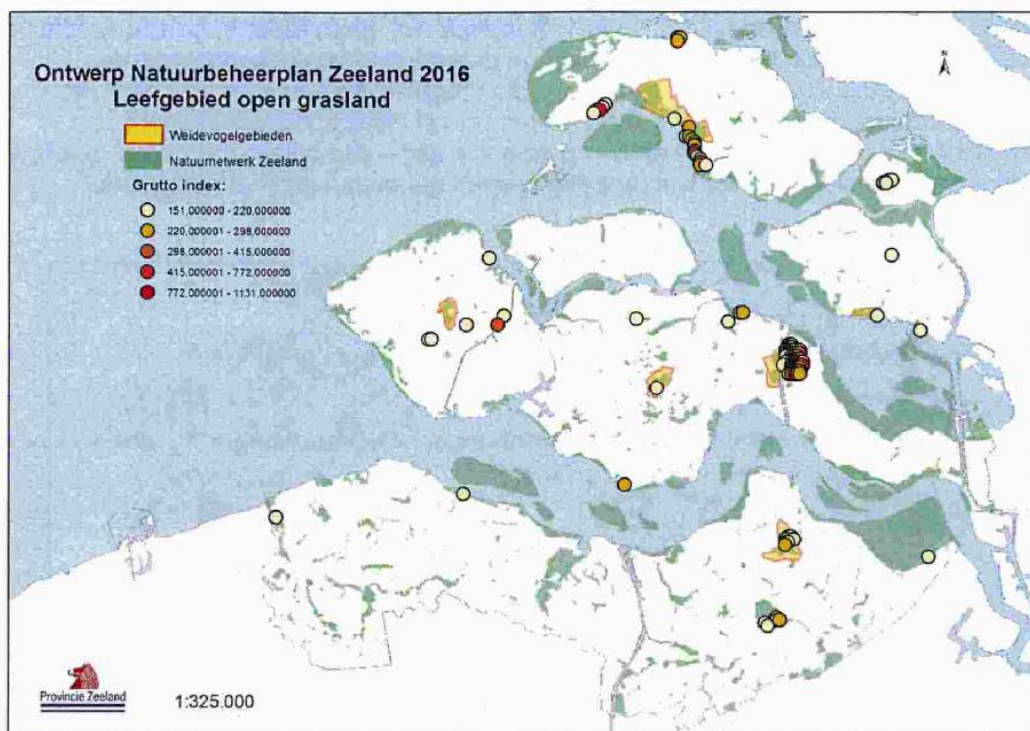

De verspreiding van de overwinterende akkervogels is onvoldoende bekend. De indruk bestaat dat de soorten vooral in de broedbiotopen overwinteren. De kerngebieden voor overwinterende ganzen zijn eerder door de provincie al begrensd in de Nota Opvangbeheer wintergasten. De overwinterende ganzen maken echter geen deel uit van het programma ANB2016 en worden hier daarom verder buiten beschouwing gelaten. De binnendijkse broed- en rustgebieden voor kustbroedvogels zijn ontleend aan de inventarisaties van DPM voor het ministerie van I&M. De locaties zijn per stuk afzonderlijk op kaart weergegeven.

Leefgebied grasland

agrarisch leefgebied	ecologische groep	
grasland	Weidevogels	kievit
	Weidevogels	slobeend
	Weidevogels	scholekster
	Weidevogels	tureluur
	Weidevogels overwinterend	goudplevier
	Weidevogels overwinterend	kievit

Op basis van broedvogelinventarisaties door SOVON zijn eerder de kerngebieden voor weidevogelbeheer in Zeeland in kaart gebracht en begrensd in het Natuurbeheerplan Zeeland. Het betreft 6 natuurgebieden, waarvan sommige omringd door agrarisch beheergebied. Bij recente inventarisaties is gebleken dat de weidevogels zich steeds meer in de natuurkernen ophouden en steeds minder op landbouwgrond broeden. De bestaande kerngebieden kunnen worden gehandhaafd. Ook is gebleken dat het Groot Eiland kansrijk is voor weidevogels. Dit gebied kan als kerngebied worden toegevoegd. De kerngebieden zijn op kaart aangeduid. Hieraan is de huidige verspreiding van de Grutto – als karakteristieke weidevogel – toegevoegd. De betreffende gebieden dienen in de praktijk ook als kerngebieden voor de trekkende en overwinterende weidevogels.

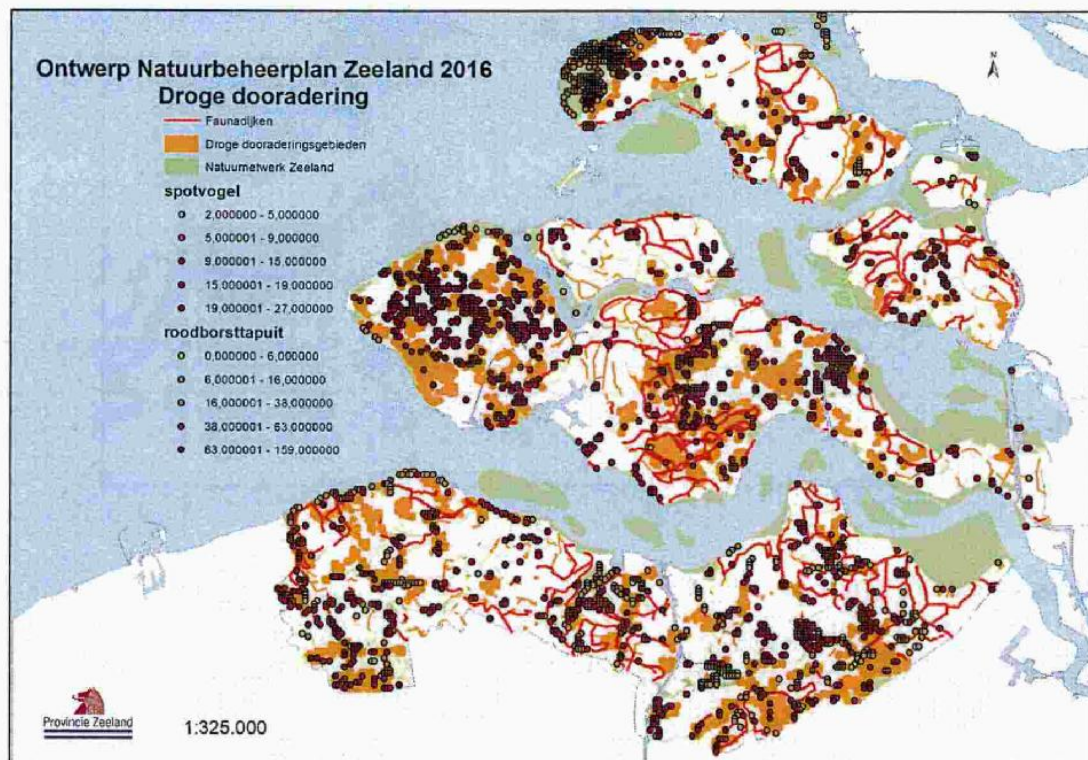
Leefgebied droge dooradering

agrarisch leefgebied	ecologische groep	
droge dooradering	Erfvogels boom en struik	grijskeizerling
	Erfvogels boom en struik	grote lijster
	Erfvogels boom en struik	ransuil
	Erfvogels boom en struik	zomertortel
	Erfvogels boom en struik	torenvalk
	Erfvogels boom en struik	spotvogel
	Erfvogels boom en struik	steenuil
	Erfvogels boom en struik	groene specht
	Erfvogels boom en struik	kneu
	Erfvogels boom en struik	braamsluiper
	Erfvogels boom en struik	koekoek
	Erfvogels gebouw	kerkuil
	Erfvogels gebouw	witte kwikstaart
	Erfvogels gebouw	boerenzwaluw
	Erfvogels gebouw	huiszwaluw
	Zoogdieren erfgebouw	gewone grootoorvleermuis
	Zoogdieren erfgebouw	laatzwager

Bij de inventarisaties van SOVON is gebleken dat het platteland van Zeeland een opvallend groot aantal soorten erfvogels van internationale betekenis herbergt. Het betreft soorten die gebonden zijn aan gebouwen (boerderijen): met name uilen, zwaluwen, vleermuizen. En het betreft struweelvogels die gebonden zijn aan landschapselementen, met name op dijken en in kleinschalige landschappen in de oudlandgebieden (heggenlandschap). Dit wordt geïllustreerd aan de verspreiding van de Spotvogel.

Omdat de vele soorten van de droge dooradering elk een eigen verspreiding en een eigen terreinkeuze hebben is een uniforme benadering niet mogelijk en niet wenselijk. De begrenzing droge dooradering is daarom opgebouwd uit de kaartbeelden van de afzonderlijke soorten en aangevuld met

landschapselementen (dijken en agrarische beheergebieden). Bij de soorten struweelvogels zijn daarbij de volgende gewichten gebruikt. Struweelsoorten: zomertortel 4, spotvogel 3, koekoek 2, braamsluiper 1,5, grauwe vliegenvanger 1,5, kneu 1. Boomsoorten: grote lijster 3, groene specht 3. Roofvogels: steenuil 4, torenvalk 3. De begrenzing droge dooradering toont hierdoor niet de onderliggend soortgegevens. Bij het treffen van beheermaatregelen dient daarom ook naar de onderliggende soortverspreiding te worden gekeken. Hoewel het nieuwe subsidiestelsel geen mogelijkheden biedt voor agrarisch natuurbeheer op de erven zelf – van belang voor uilen, zwaluwen en vleermuizen – kan voor deze soorten wel rekening worden gehouden met het omliggende foerageergebied.

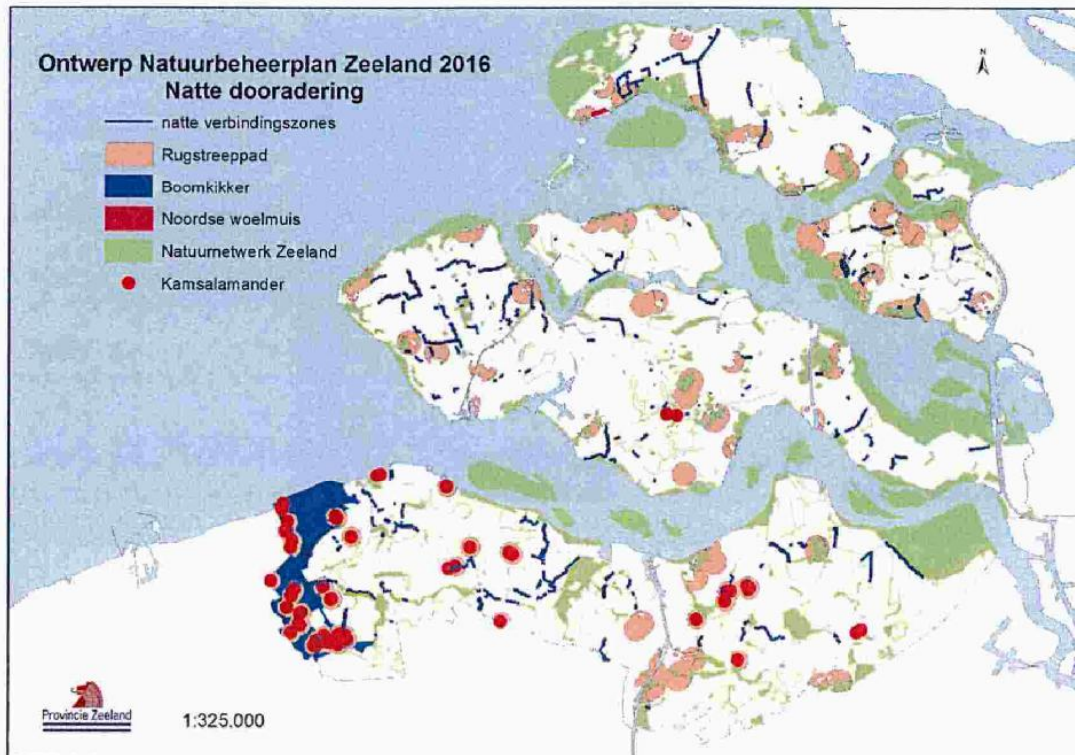

Leefgebied natte dooradering

agrarisch leefgebied	ecologische groep	
natte dooradering	Oevervogels riet	baardman
	Oevervogels riet	bruine kiekendief
	Oevervogels riet	waterhoen
	Oevervogels overwinterend riet	waterhoen
	Oevervogels overwinterend riet	bruine kiekendief
	Oevervogels overwinterend riet	watersnip
	Zoogdieren oever riet	noordse woelmuis
	Zoogdieren oever riet	bunzing
	Amfibieën	kamsalamander
	Amfibieën	boomkikker
	Amfibieën	rugstreeppad

Een aantal moerassoorten in Zeeland is geheel of ten dele gebonden aan de natte dooradering van het Zeeuwse landschap met kreken, welen en watergangen. Met name de aanleg van natuurvriendelijke oevers door het waterschap heeft voor nieuw leefgebied voor deze soorten gezorgd. Het is daarom van groot belang dat de oevers goed worden onderhouden zodat deze geschikt blijven voor de moerasdieren. De oevers dienen bovendien als verbindingroutes voor

diersoorten tussen de verschillende voortplantingsbiotopen resp. natuurgebieden. Dat geldt in het bijzonder voor de in de tabel genoemde kleine zoogdieren en amfibieën. Ook voor deze soorten geldt dat zij in hun verspreiding en ecologie teveel van elkaar verschillen voor een uniforme benadering. De begrenzing natte dooradering is eveneens opgebouwd uit de verspreidingskaarten van de afzonderlijke soorten en elementen (natuurvriendelijke oevers). Ook de begrenzing natte dooradering toont hierdoor niet de onderliggend soortgegevens. Bij het treffen van beheermaatregelen dient daarom ook naar de onderliggende soortverspreiding te worden gekeken.

Uitwerking

De bestaande kaarten met kerngebieden voor het agrarisch natuurbeheer in Zeeland worden naar aanleiding van de nieuwe informatie en verbrede doelstellingen herzien.

- a- Open akker: de kaart kerngebieden voor broedende en overwinterende akkervogels wordt geactualiseerd op grond van actuele gegevens en opmerkingen van agrarische natuurverenigingen. De wijzigingen van de kerngebieden akkervogels zijn weergegeven op kaartbijlage 8.5.1
- b- Open graslanden: de kaart met kerngebieden voor weidevogels kan worden verfijnd door uitbreiding met aangrenzende agrarische beheergebieden indien daarvoor belangstelling bestaat. De kaart met kerngebieden weidevogels is weergegeven op kaartbijlage 8.5.2.
- c- Droge dooradering: De kaart droge dooradering is aangevuld op grond van biotoopgegevens van soorten en weergegeven op kaartbijlage 8.5.3.
- d- Natte dooradering: de kaart natte dooradering is aangevuld op grond van soortgegevens en weergegeven op kaartbijlage 8.5.4.

Bijlage 7.5 Zaadmengsels akkerranden (ongewijzigd)

Zaadmengsels akkerranden

1. Zeeuws bont grasmengsel	2. Zeeuws bont graanmengsel	3. Zeeuws bont bloemenmengsel	4. Laag grasmengsel
10 kg / ha	Graan: 75 kg / ha Kruiden: 1 kg / ha	10 kg / ha	10 kg / ha
Gewone/smalle rotklaver 15%	Graan:	Gewone/smalle rotklaver 10%	Rood zwenkgras en/of Veldbeemdgras
Rietzwenkgras 10%	Rogge	Knoopkruid 15%	
Kropaar 10%	Tarwe	Vogelwikke 5%	
Glanshaver 10%	Gerst	Margriet 5%	
Knoopkruid 15%	Triticale	Korenbloem 10%	
Vogelwikke 5%	Kruiden:	Bolderik 10%	
Gewoon Duizendblad 10%	Korenbloem	Gele ganzenbloem 10%	
Wilde peen 10%	Bolderik	Gewoon duizendblad 10%	
Luzerne 5%	Gewone klaproos	Wilde peen 10%	
Boerenwormkruid 10%	Gele ganzenvoet	Luzerne 5%	
		Pastinaak 5%	
		Boerenwormkruid 5%	

Bijlage 7.6 Akkerranden en slootonderhoud (ongewijzigd)

Aangezien de faunaranden vaak langs waterlopen liggen dient het beheer van akkerrand en waterloop op elkaar afgestemd te worden. De meeste sloten en watergangen in Zeeland zijn opgenomen in zogenaamde 'delfplannen' van het waterschap. Gemiddeld eens in de 8 jaar wordt een sloot geschoond of uitgebaggerd. Slootkanten worden bovendien jaarlijks gemaaid. Het berijden van een akkerrand en het deponeren van bagger op een akkerrand vormt een voortdurend aandachtspunt aangezien dit de kwaliteit van de faunarand kan aantasten. Het waterschap heeft hierover het volgende afgesproken: de akkerrand is een volwaardig landbouwproduct waarmee zorgvuldig wordt omgegaan, de akkerbouwer heeft een ontvangplicht voor baggerspecie, delven gebeurt eens in de 8 jaar; 1x in het beheertijdvak mag hiertoe in een rand gereden worden, bij een smalle rand (tot 12 m) wordt de bagger over de rand heen op de akker gezet; bij een brede rand wordt de bagger in rijen haaks op de sloot in de akkerrand gezet, maaien gebeurt zoveel mogelijk vanaf de weg, waterschap en eigenaar wisselen informatie uit over de ligging van de faunaranden, over het delfplan en over de maaidata, het waterschap informeert elk voorjaar naar de ligging van de faunaranden, waterschap ontvangt op verzoek kaarten met de ligging van akkerranden, de aanvrager blijft verantwoordelijk voor de kwaliteit van de akkerrand.

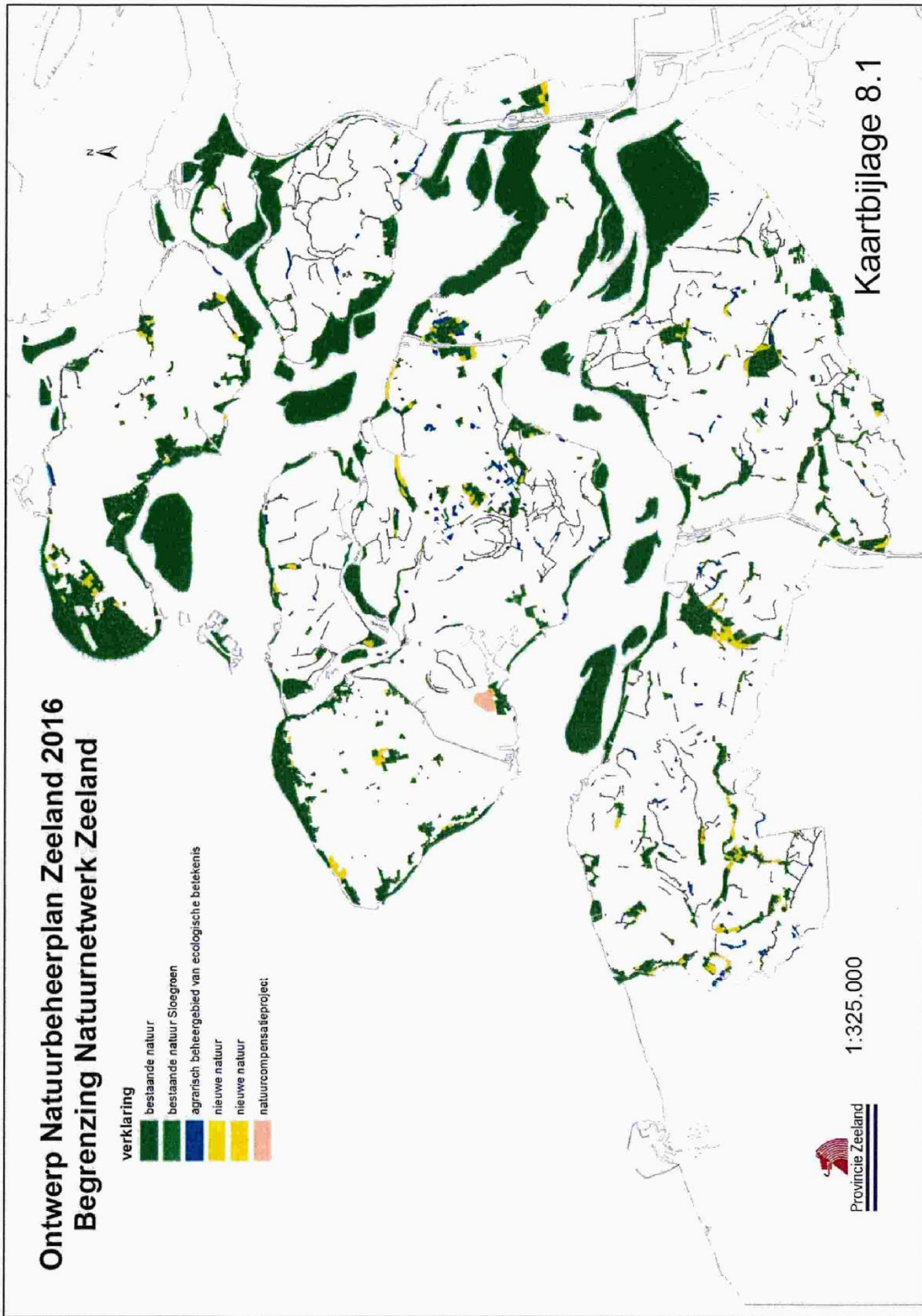
8. Kaartbijlagen

- 8.1 Kaart begrenzing NatuurNetwerk Zeeland (ongewijzigd)
- 8.2 Kaart natuurbeheertypen NatuurNetwerk Zeeland (ongewijzigd)
- 8.3 Kaart ambitie natuurbeheertypen NatuurNetwerk Zeeland (ongewijzigd)
- 8.4 Kaart Natura 2000 gebieden (ongewijzigd)
- 8.5 Kaart agrarische leefgebieden poldernatuur Zeeland
 - 8.5.1 Leefgebied open akker (gewijzigd)
 - 8.5.2 Leefgebied open grasland (gewijzigd)
 - 8.5.3 Droge dooradering (gewijzigd)
 - 8.5.4 Natte dooradering (gewijzigd)
- 8.6 Kaart werkgebied natuurbeheerders (ongewijzigd)
- 8.7 Kaart werkgebied agrarische natuurverenigingen (ongewijzigd)
- 8.8 Kaart indicatief onderzoeksgebied akkervogels

De kaarten kunnen in detail worden bekeken via het Geoloket op:

<http://zldgwb.zeeland.nl/gw411sl/?Viewer=NatuurLandschap>

Ontwerp Natuurbeheerplan Zeeland 2016 Begrenzing Natuurnetwerk Zeeland

Ontwerp Natuurbeheerplan Zeeland 2016 Natuurbeheertypen Natuurnetwerk Zeeland

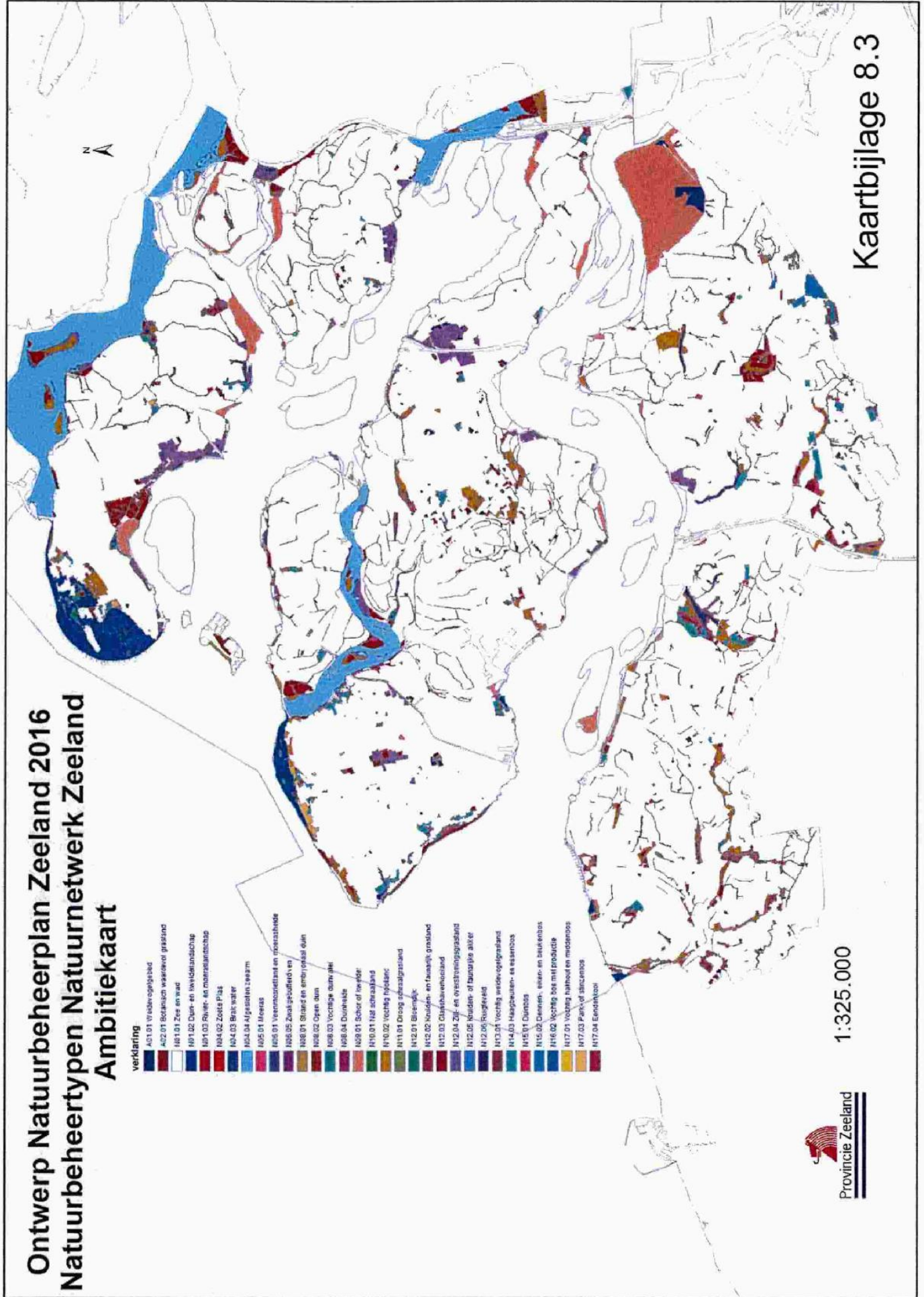
verdeling

N01.01 Vloedvogelgebied
N02.01 Buitendijk wachpost grasland
N03.01 Zwaartje en wad
N04.02 Dijk- en vloedvogelgebied
N05.01 Rijk- en meerschapsgebied
N06.02 Zwaartje Pils
N07.02 Rijk- en wad
N08.01 Algemeen gebied
N09.01 Houtland
N10.01 Gemeentelijk gebied
N11.01 Vrijstaand gebied en meerschapsgebied
N12.01 Zwaartjegebied en
N13.01 Strand en vloedgebied
N14.02 Open dún
N15.01 Vrijstaand gebied
N16.01 Cultuurland
N17.01 Schor en veld
N18.01 Vrijstaand gebied
N19.01 Drog grasland
N20.01 Rijk- en wad
N21.02 Rijk- en wad
N22.01 Drog grasland
N23.01 Drog grasland
N24.01 Drog grasland
N25.01 Drog grasland
N26.01 Drog grasland
N27.01 Drog grasland
N28.01 Drog grasland
N29.01 Drog grasland
N30.01 Drog grasland
N31.01 Drog grasland
N32.01 Drog grasland
N33.01 Drog grasland
N34.01 Drog grasland
N35.01 Drog grasland
N36.01 Drog grasland
N37.01 Drog grasland
N38.01 Drog grasland
N39.01 Drog grasland
N40.01 Drog grasland
N41.01 Drog grasland
N42.01 Drog grasland
N43.01 Drog grasland
N44.01 Drog grasland
N45.01 Drog grasland
N46.01 Drog grasland
N47.01 Drog grasland
N48.01 Drog grasland
N49.01 Drog grasland
N50.01 Drog grasland
N51.01 Drog grasland
N52.01 Drog grasland
N53.01 Drog grasland
N54.01 Drog grasland
N55.01 Drog grasland
N56.01 Drog grasland
N57.01 Drog grasland
N58.01 Drog grasland
N59.01 Drog grasland
N60.01 Drog grasland
N61.01 Drog grasland
N62.01 Drog grasland
N63.01 Drog grasland
N64.01 Drog grasland
N65.01 Drog grasland
N66.01 Drog grasland
N67.01 Drog grasland
N68.01 Drog grasland
N69.01 Drog grasland
N70.01 Drog grasland
N71.01 Drog grasland
N72.01 Drog grasland
N73.01 Drog grasland
N74.01 Drog grasland
N75.01 Drog grasland
N76.01 Drog grasland
N77.01 Drog grasland
N78.01 Drog grasland
N79.01 Drog grasland
N80.01 Drog grasland
N81.01 Drog grasland
N82.01 Drog grasland
N83.01 Drog grasland
N84.01 Drog grasland
N85.01 Drog grasland
N86.01 Drog grasland
N87.01 Drog grasland
N88.01 Drog grasland
N89.01 Drog grasland
N90.01 Drog grasland
N91.01 Drog grasland
N92.01 Drog grasland
N93.01 Drog grasland
N94.01 Drog grasland
N95.01 Drog grasland
N96.01 Drog grasland
N97.01 Drog grasland
N98.01 Drog grasland
N99.01 Drog grasland
N100.01 Drog grasland

Ontwerp Natuurbeheerplan Zeeland 2016 Natuurbeheertypen Natuurnetwerk Zeeland Ambitiekaart

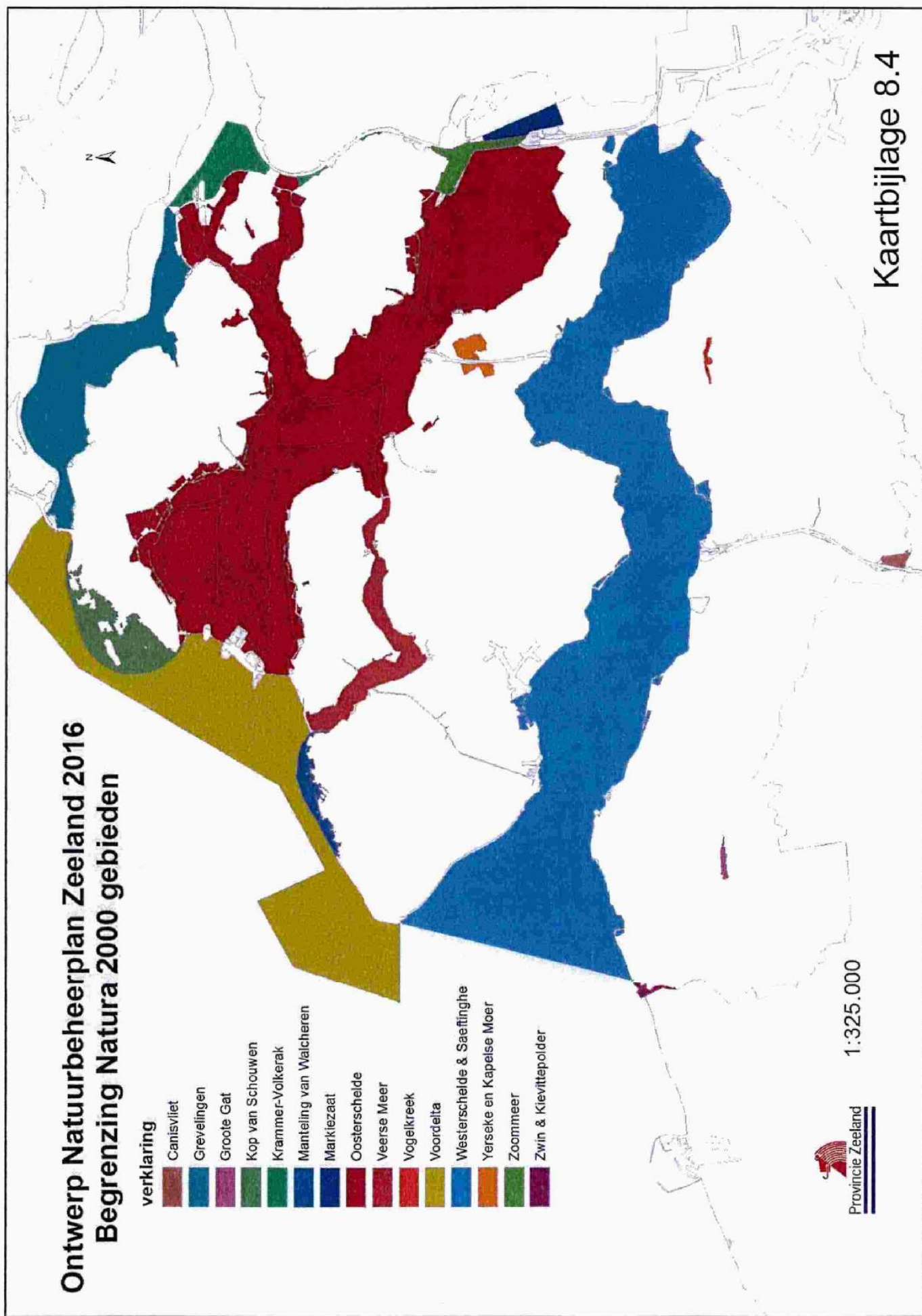
verklaring

A01.01	Widderogstgebied
A02.01	Botanisch waarderend grasland
H01.01	Zee en wad
H01.02	Duin- en landschap
H01.03	Rivier- en moeraslandschap
H04.02	Zolles Pijl
H04.03	Brekwater
H04.04	Afgesloten zeem
H05.01	Mossas
H05.01	Vennengebied en moerasgebied
H06.05	Zwak gedroogd en
H08.01	Stad en embryoal duin
H08.02	Open duin
H08.03	Vegetatie duin giel
H08.04	Duinaal
H09.01	Schor of Iepolder
H10.01	Nat schraapland
H10.02	Veetlaag hooiland
H11.01	Oroog schraapland
H12.01	Blaasvelden
H12.02	Knopen- en buisvelden
H12.03	Clasvelden
H12.04	Zak- en oeverwingsvelden
H12.05	Knopen- of buisvelden
H12.06	Rugvelden
H13.01	Veetlaag waddengebied
H14.03	Maaspeulen- en veld
H15.01	Duinaal
H15.02	Dennen, eiken- en berkenbos
H16.02	Veetlaag bos met productie
H17.01	Veetlaag natuur en middelen
H17.03	Park of landschap
H17.04	Eendvelden

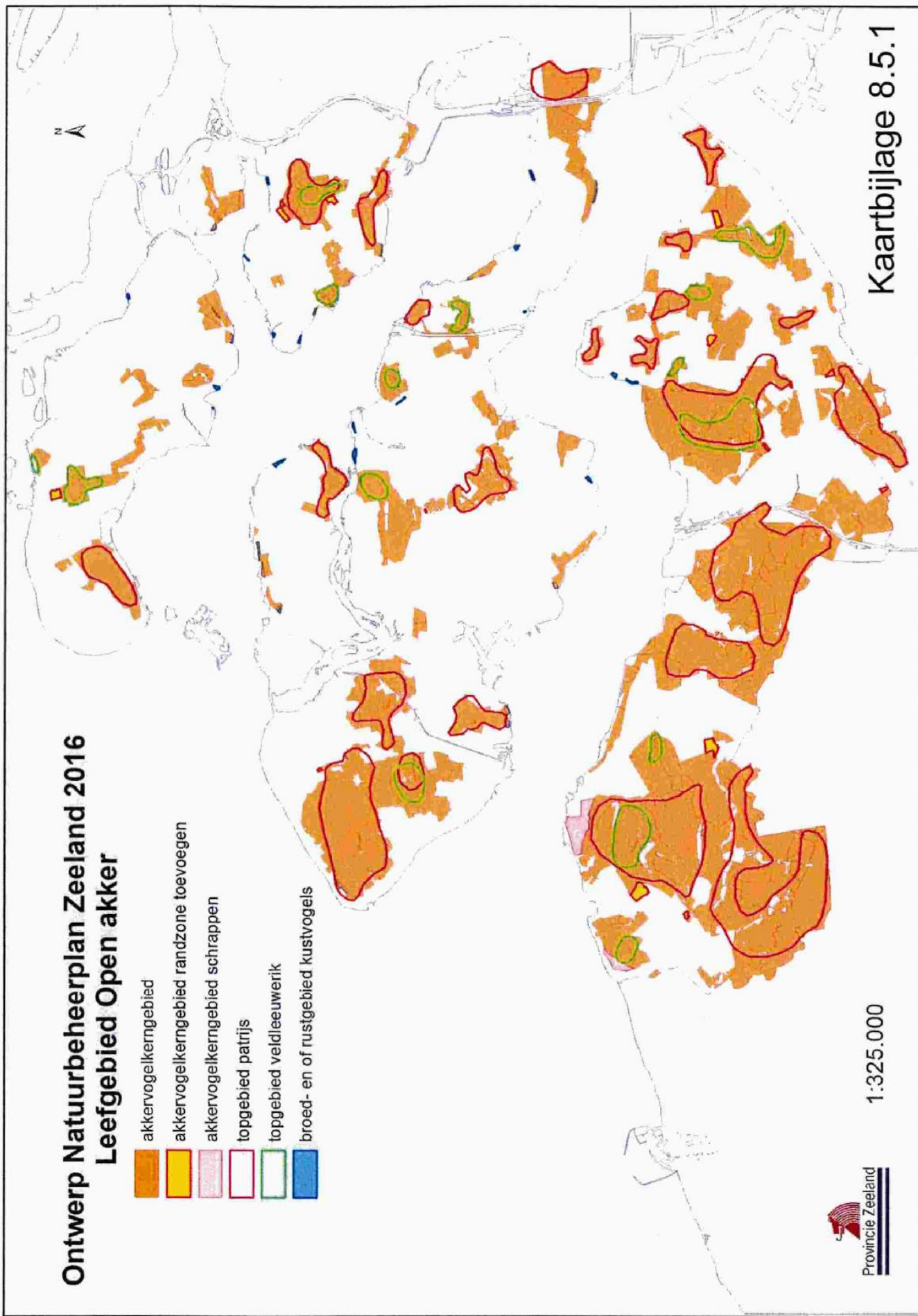
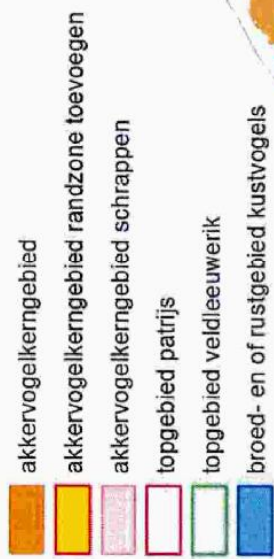
Ontwerp Natuurbeheerplan Zeeland 2016 Begrenzing Natura 2000 gebieden

verklaring	
Canisvliet	
Grevelingen	
Groote Gat	
Kop van Schouwen	
Krammer-Volkerak	
Manteling van Walcheren	
Markiezaat	
Oosterschelde	
Veerse Meer	
Vogelkreek	
Voordelta	
Westerschelde & Saeflinghe	
Yerseke en Kapelse Moer	
Zoommeer	
Zwin & Kievittepolder	

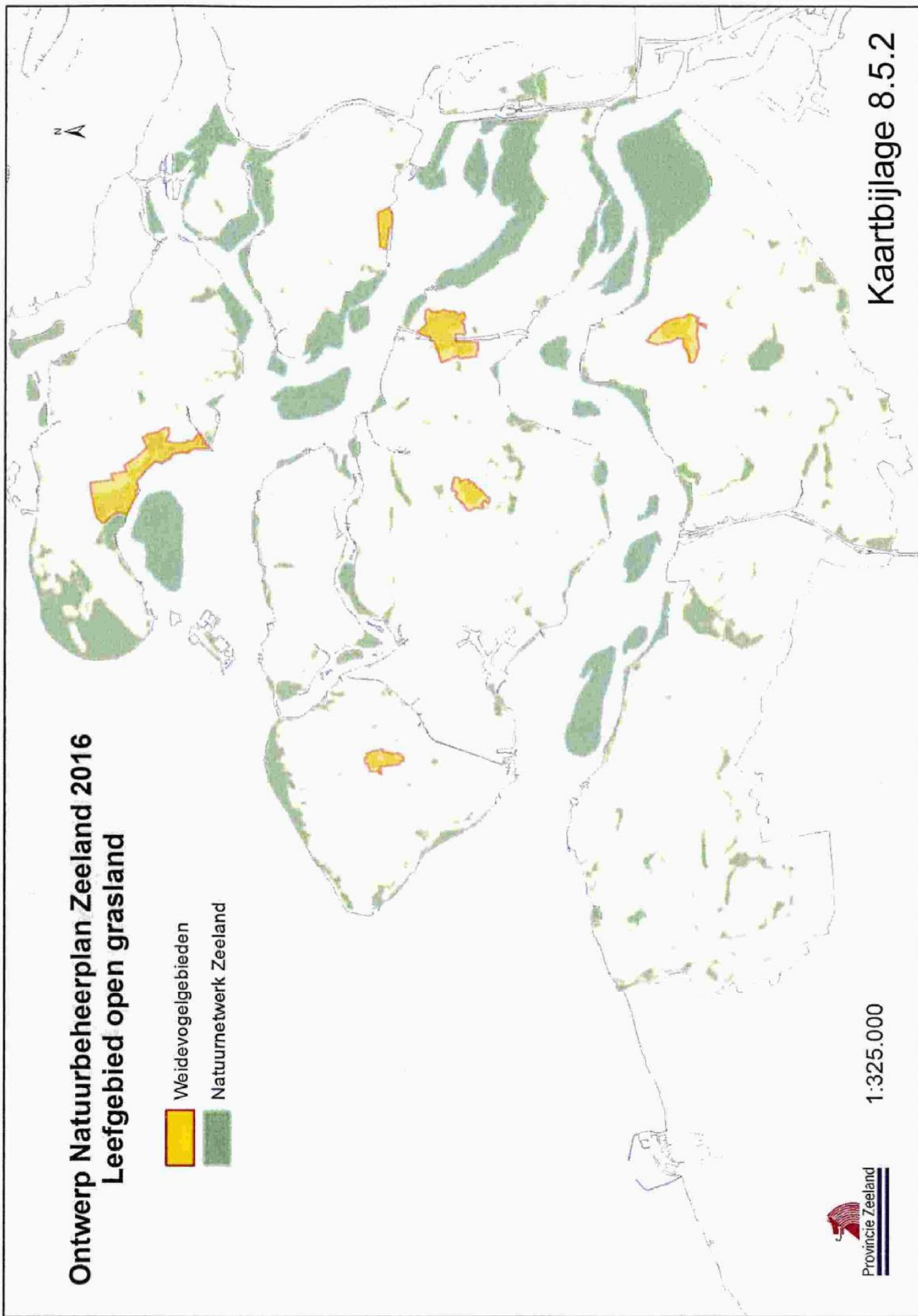
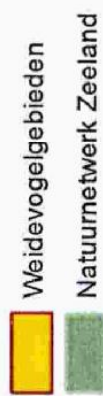

Ontwerp Natuurbeheerplan Zeeland 2016

Leefgebied Open akker

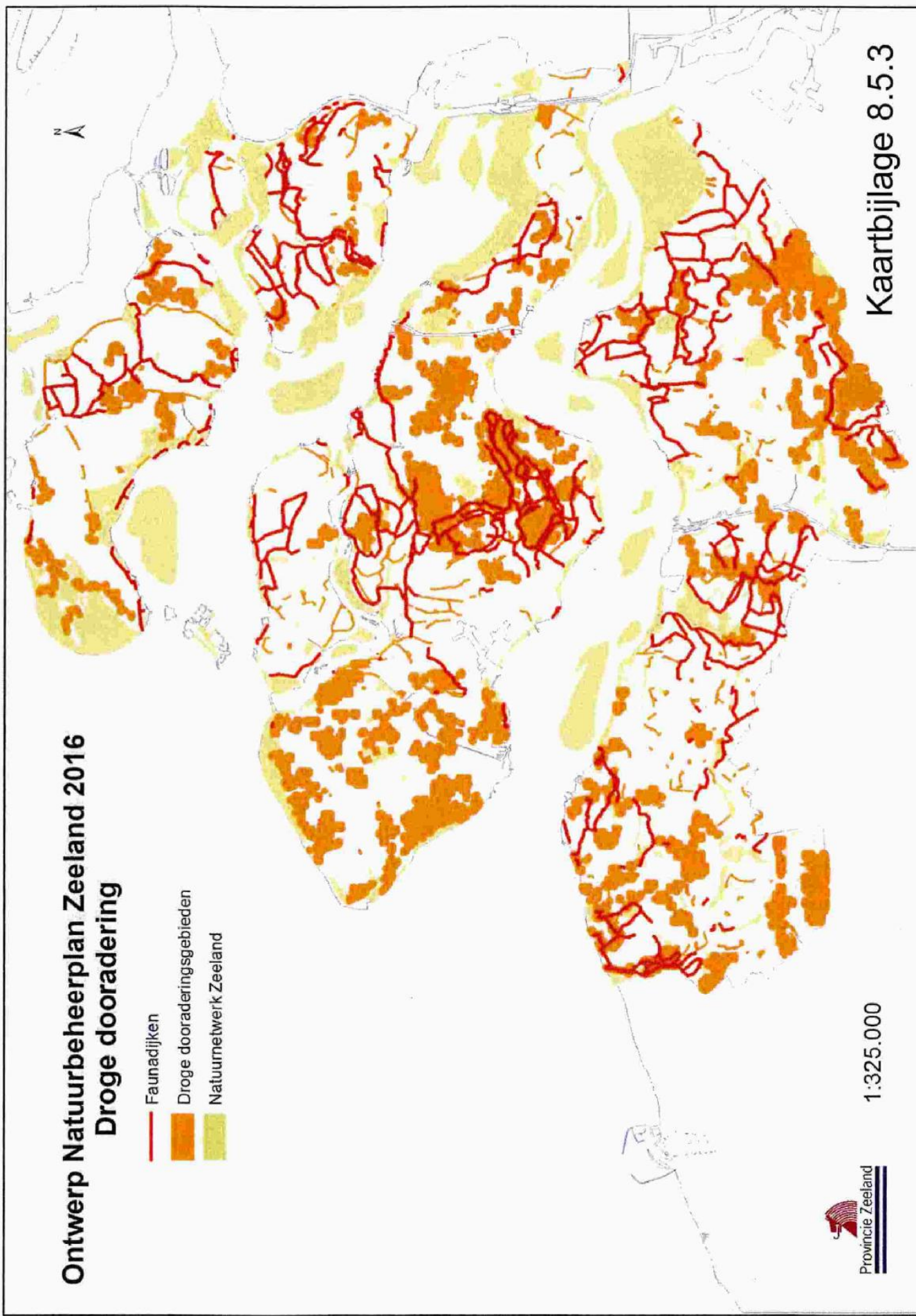
Ontwerp Natuurbeheerplan Zeeland 2016 Leefgebied open grasland

Ontwerp Natuurbeheerplan Zeeland 2016

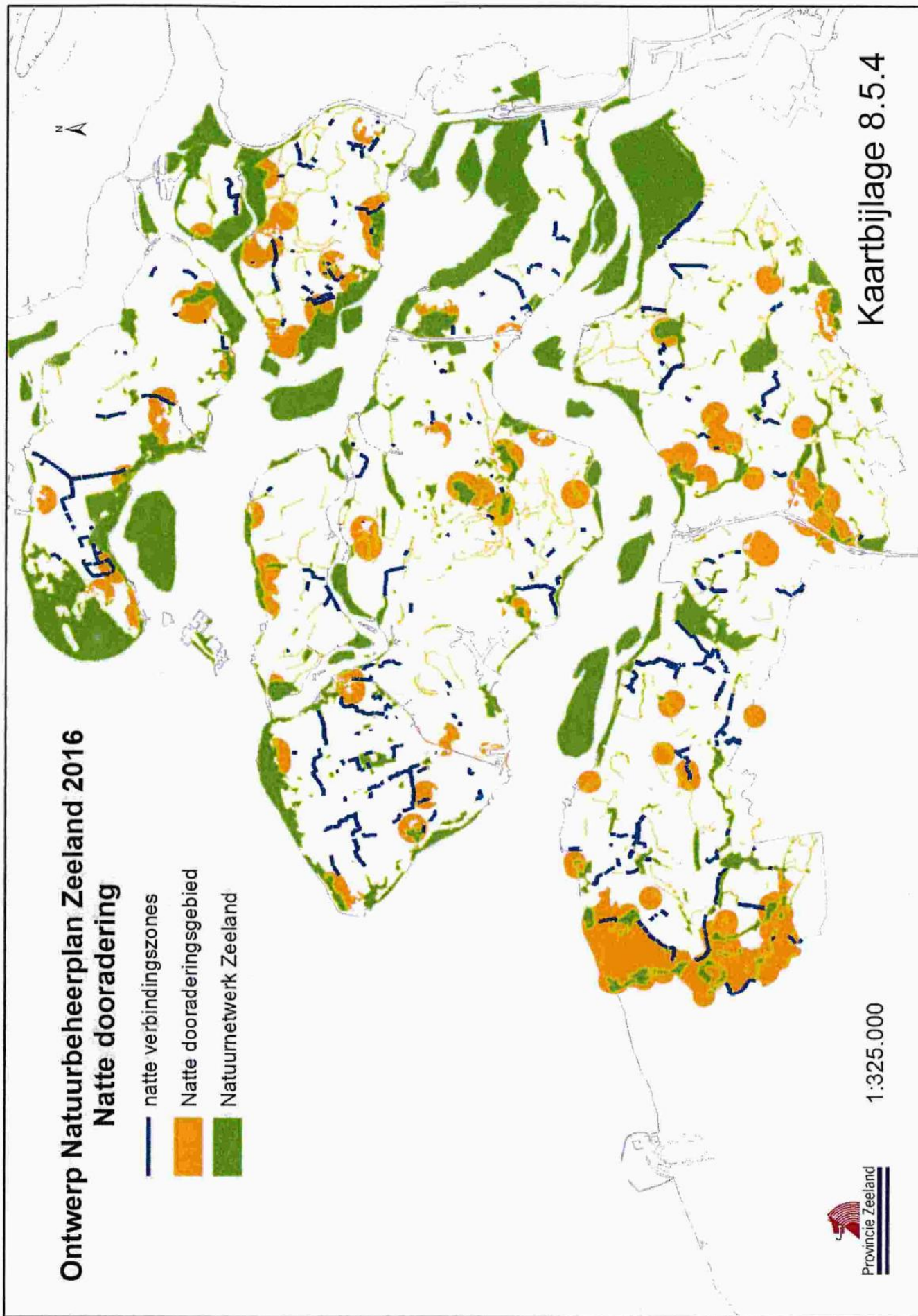
Droge dooradering

- Faunadijken
- Droge dooraderingsgebieden
- Natuurnetwerk Zeeland

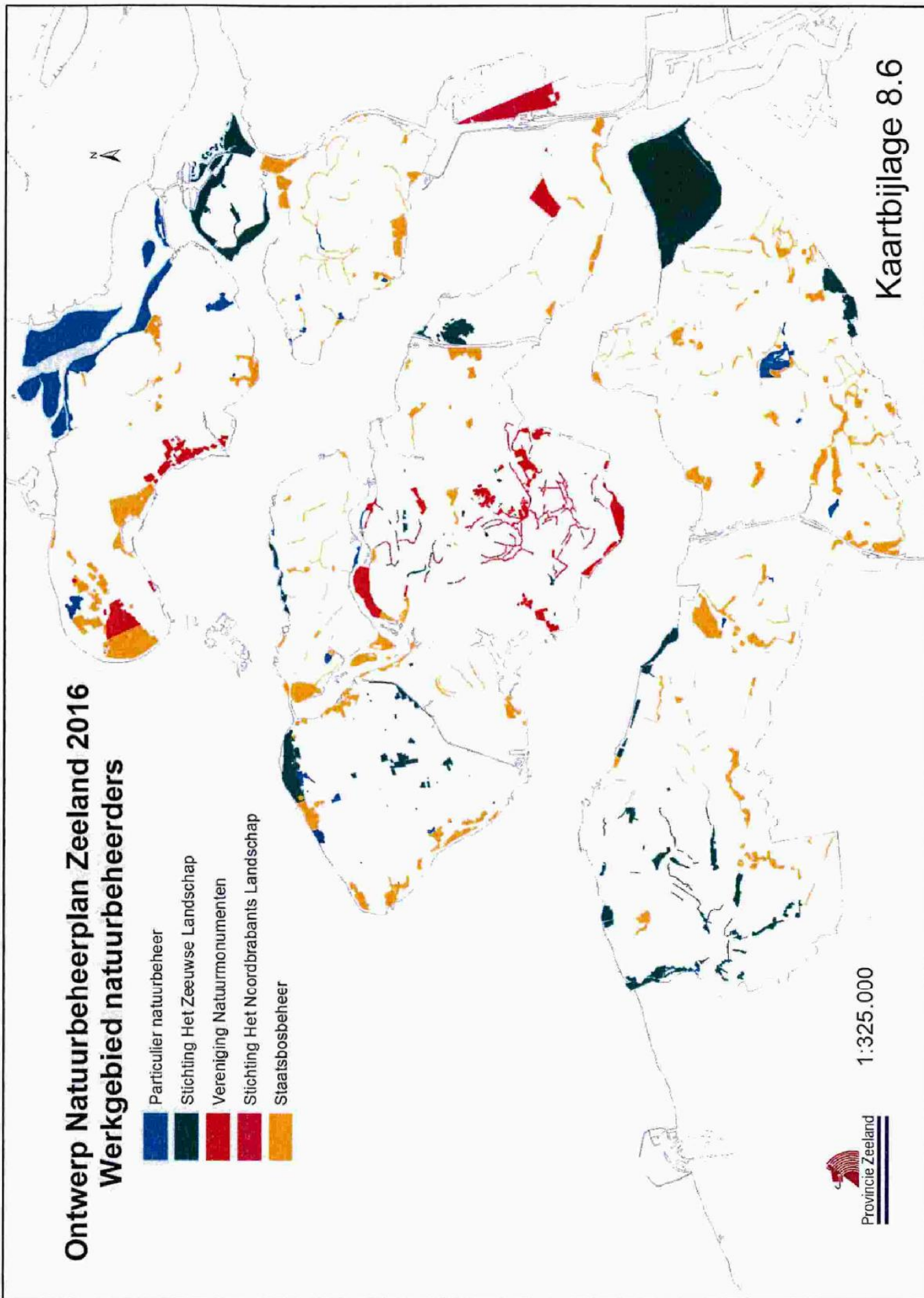
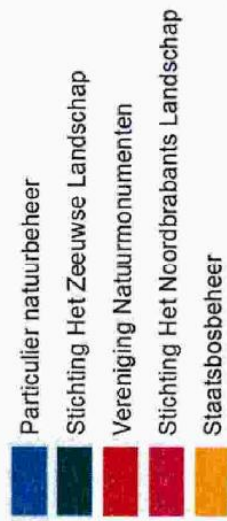
Ontwerp Natuurbeheerplan Zeeland 2016 Natte dooradering

- natte verbindingszones
- Natte dooraderingsgebied
- Natuurnetwerk Zeeland

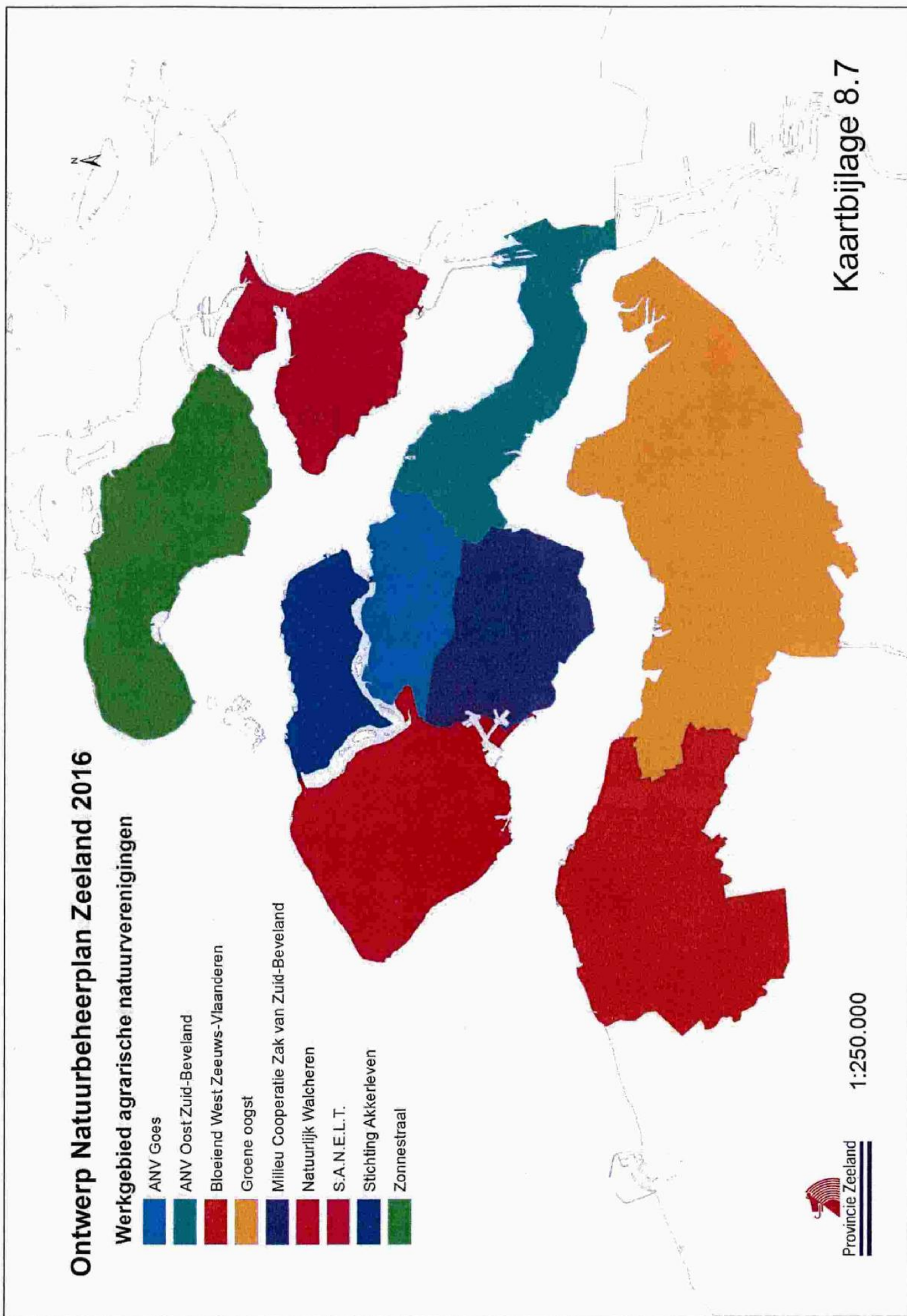
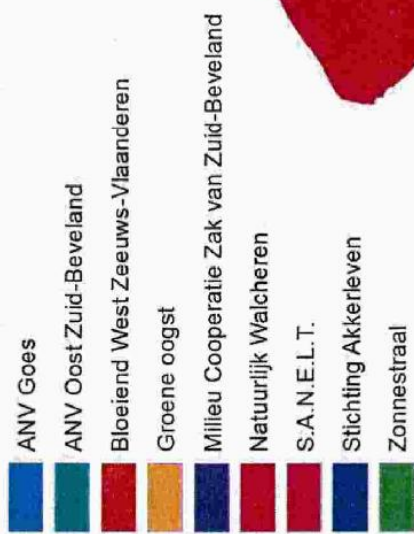
Ontwerp Natuurbeheerplan Zeeland 2016

Werkgebied natuurbeheerders

Ontwerp Natuurbeheerplan Zeeland 2016

Werkgebied agrarische natuurverenigingen

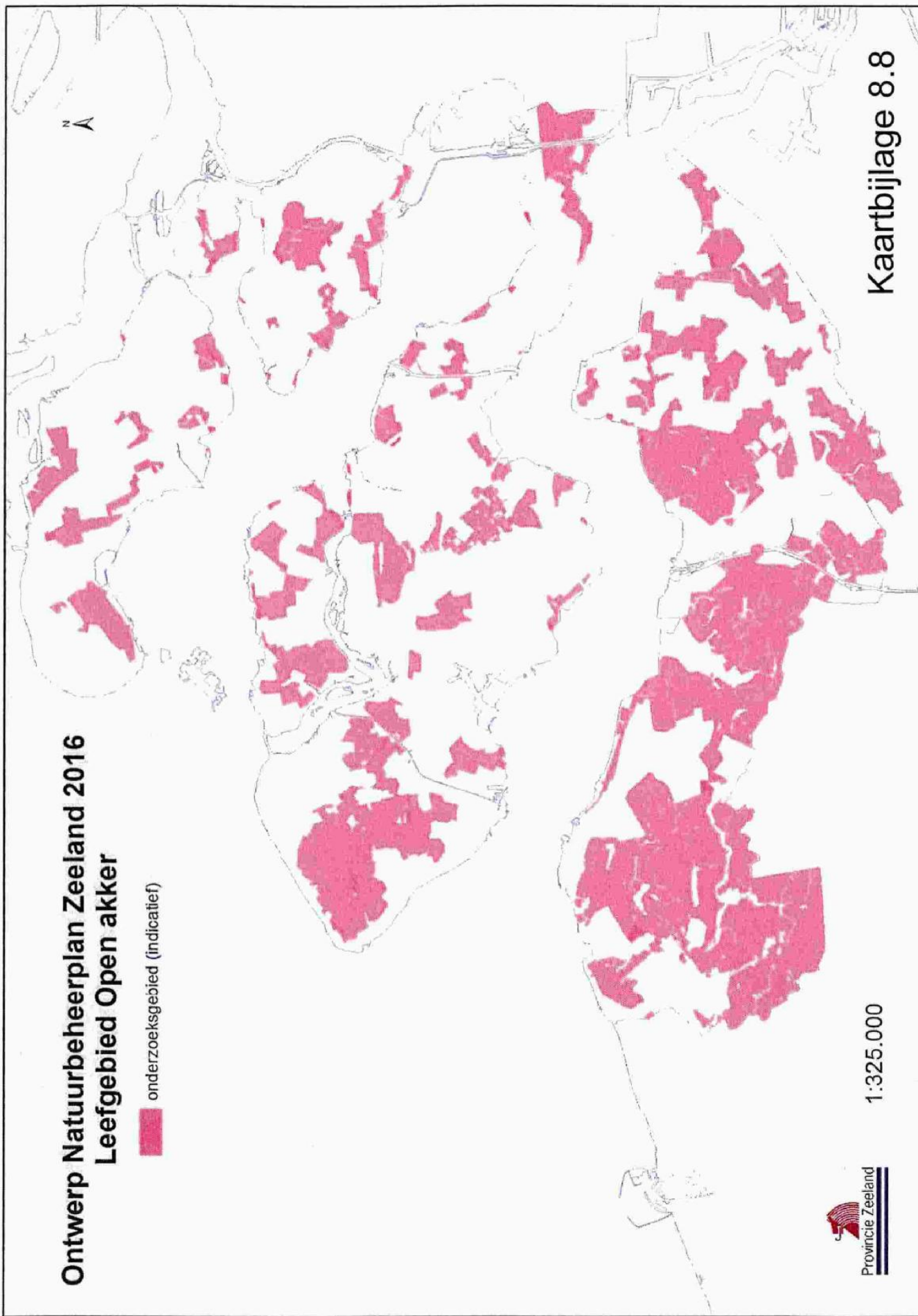
Provincie Zeeland

1:250.000

Kaartbijlage 8.7

Ontwerp Natuurbeheerplan Zeeland 2016 Leefgebied Open akker

 onderzoeksg gebied (indicatief)

Besluit

Onderwerp

Model Subsidieverordening natuur- en landschapsbeheer (SNL) Zeeland 2016

Gedeputeerde Staten van Zeeland;

Gelet op de artikelen 105, 143 en 145 van de Provinciewet;

Gezien ...;

Overwegende dat Verordening (EU) nr. 1305/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake steun voor plattelandontwikkeling en het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (ELFPO) (PB EU L 347/487) van toepassing is op de uitvoering van deze verordening;

Nummer

-

Directie

Overwegende dat Verordening (EU) 1306/2013 en 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake financiering, beheer en monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (PB EU L 347/549) van toepassing is op de uitvoering van deze verordening;

Overwegende dat Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 tot vaststelling van voorschriften voor rechtstreekse betaling aan landbouwers in het kader van de steunregelingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (PB EU L 347/608) van toepassing is op de uitvoering van deze verordening;

Overwegende dat Gedeputeerde Staten het vanwege het grote aantal noodzakelijke wijzigingen in het onderdeel agrarisch natuurbeheer van de Subsidieverordening Natuur- en Landschapsbeheer <naam provincie> wenselijk achten een geheel nieuwe verordening vast te stellen;

Gelet het delegatiebesluit regelgevende bevoegdheid inzake SNL van Provinciale Staten van 6 december 2013

Besluiten vast te stellen de volgende verordening:

§ 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

Nummer

- a. Awb: Algemene wet bestuursrecht;
- b. baseline: maatregelen bedoeld in de Uitvoeringsregeling rechtstreekse betalingen GLB die wettelijk verplicht zijn om landbouwpercelen in goede milieuconditie te houden;
- c. beheeractiviteit: activiteit uit de Catalogus groen blauwe diensten;
- d. beheerfunctie: functie van een cluster van beheeractiviteiten bestaande uit voortplantingsmogelijkheden, broedmogelijkheden, opgroeimogelijkheden, foerageren of nat biotoop;
- e. certificaat: certificaat afgegeven door de Stichting Certificering Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer, waarmee wordt gewaarborgd dat een natuurbeheerder of agrarisch collectief voldoet aan bepaalde beheereisen en het beheer op de afgesproken manier uitvoert;
- f. Catalogus groen blauwe diensten: onderdeel van de Catalogus groen blauwe diensten, zoals dat is opgenomen in bijlage XXXX van het Plattelands Ontwikkelingsprogramma 2014-2020 behorend bij maatregelfiche 28;
- g. gescheperde schaapskudde: rondtrekkende schaapskudde die niet permanent op een plaats graast en die gehoed wordt door een herder met een of meer honden;
- h. knooppuntennetwerk: bij de stichting landelijk Fietsplatform of stichting Wandelnetwerk geregistreerd routenetwerk voor fietsen of wandelen bestaande uit genummerde knooppunten en bewegwijzering tussen de knooppunten;
- i. landbouwactiviteit: landbouwactiviteit als bedoeld en omschreven in de Uitvoeringsregeling rechtstreekse betalingen GLB;
- j. landbouwer: natuurlijke persoon of rechtspersoon, dan wel een groep van natuurlijke personen of rechtspersonen die, een landbouwactiviteit uitoefent op landbouwgrond;
- k. landbouwgrond: landbouwareaal als bedoeld en omschreven in Verordening (EU) nr. 1307/2013;
- l. landelijke fietsroutes: bij de stichting landelijk Fietsplatform geregistreerde landelijke fietsroutes en ANWB-bewegwijzerde routes als onderdeel van een landelijk fietsroutenetwerk;
- m. landelijke wandelroutes: bij de stichting Wandelnetwerk geregistreerde Lange Afstand Wandelpaden en Streekpaden als onderdeel van een landelijk wandelroutenetwerk;
- n. landschapsbeheertype: in de eerste kolom van de onderdelen... van bijlage... opgenomen soort landschap zoals nader beschreven in de Index Natuur en Landschap;

o. landschapselement: in bijlage .. onderdeel ... tweede kolom beschreven element zoals nader beschreven in de Index Natuur en Landschap; p. leefgebied: in het natuurbeheerplan begrensde landbouwgronden waarop planten of dieren voorkomen die bepaalde eisen stellen aan de inrichting en het gebruik van hun omgeving of waarop het voorkomen van zulke planten of dieren wordt nagestreefd; q. monitoring: uitvoeren van metingen en het vastleggen van de ontwikkelingen op het natuurterrein of de landbouwgrond met uitzondering van metingen in het kader van natuur- en landschapsbeheer; r. monitoringsprogramma: door Gedeputeerde Staten vastgesteld meerjarig programma van metingen om de effecten van maatregelen en ingrepen te kunnen volgen vanuit vastgestelde beleidsdoelen en beleidstaken; s. natuurbeheerplan: provinciaal plandocument waarin op basis van een afgestemde ambitie de overeengekomen doelen op het gebied van natuur- en landschapsbeheer en agrarisch natuurbeheer zijn vastgelegd; t. natuurbeheertype: in bijlage ... tweede kolom opgenomen soort natuur zoals nader beschreven in de Index Natuur en Landschap; u. natuurterrein: binnen de provincie gelegen grond met als hoofdfunctie natuur die in het natuurbeheerplan is begrensd met een natuurbeheertype, alsmede gronden waarvoor een subsidie functieverandering is verstrekt als bedoeld in de provinciale Subsidieregeling kwaliteitsimpuls natuur en landschap; v. opslag voor de prijsstijging: op de consumentenprijsindex gebaseerde opslag van de subsidie om de kostenstijging gedurende de looptijd van de beschikking te compenseren; w. recreatietoeslag: extra vergoeding voor het recreatief gebruik van een natuurterrein; x. schapentoeslag: extra vergoeding voor het beheer van natuur- en landschapsbeheertypen ten behoeve van de inzet van gescheperde schaapskuddes; y. tarief: subsidie per natuurbeheertype vermeerderd met de opslag voor de prijsstijging; z. transactiekosten: kosten die niet direct met de uitvoering van de dienst te maken hebben, maar kosten verbonden aan het vervullen van de randvoorwaarden zodat de dienst daadwerkelijk uitgevoerd kan worden; aa. vaartoeslag: extra vergoeding voor het beheer van natuur- en landschapsbeheertypen op een natuurterrein dat alleen varend kan worden bereikt.	Nummer -

Artikel 1.2 Openstelling

1. Gedeputeerde Staten kunnen een of meerdere keren per jaar een openstellingsbesluit vaststellen voor het verstrekken van subsidies op grond van deze verordening.
2. In het openstellingsbesluit, bedoeld in het eerste lid, geven Gedeputeerde Staten nadere invulling aan:
 - a. de doelgroep;
 - b. de onderdelen van het natuurbeheerplan waarvoor subsidie kan worden aangevraagd;
 - c. het subsidieplafond en de wijze van verdeling;
 - d. de periode van openstelling;
 - e. de tarieven voor de subsidie natuur- en landschapsbeheer;
 - f. de normbedragen.

Artikel 1.3 Natuurbeheerplan

1. Gedeputeerde Staten stellen het natuurbeheerplan vast.
2. Als onderdeel van het natuurbeheerplan stellen Gedeputeerde Staten in ieder geval een elektronische kaart met topografische ondergrond vast, waarop is aangeduid:
 - a. voor welke natuurterreinen een subsidie natuur- en landschapsbeheer kan worden verstrekt, met daarbij de aanduiding:
 - 1°. welk natuurbeheertype in stand kan worden gehouden;
 - 2°. welke landschapselementen in stand kunnen worden gehouden;
 - 3°. of het natuurterrein in aanmerking komt voor een vaar- of schapentoeslag;
 - b. voor welk leefgebied of onderdeel van een leefgebied een subsidie agrarisch natuur- en landschapsbeheer kan worden verstrekt, met daarbij de aanduiding:
 - 1°. open akkerland;
 - 2°. open grasland;
 - 3°. droge dooradering;
 - 4°. natte dooradering;
 5. categorie water.

Artikel 1.4 Vereisten subsidieaanvraag

Een subsidieaanvraag voldoet in ieder geval aan de volgende vereisten:

- a. een subsidieaanvraag wordt ingediend bij Gedeputeerde Staten;
- b. een subsidieaanvraag wordt ingediend met gebruikmaking van het daartoe door Gedeputeerde Staten vastgestelde aanvraagformulier.

Artikel 1.5 Beslistermijn subsidieverlening

Nummer

1. Gedeputeerde Staten beslissen op een aanvraag om subsidie binnen dertien weken na afloop van de aanvraagperiode.
2. De beslissing, bedoeld in het eerste lid, kan eenmaal met ten hoogste dertien weken worden verdaagd.

Artikel 1.6 Verplichtingen algemeen

Aan de subsidieontvanger wordt in ieder geval de verplichting opgelegd dat de administratie en de daartoe behorende bescheiden die betrekking hebben op de verstrekte subsidie ten minste gedurende een periode van vijf jaar na vaststelling van de desbetreffende subsidie worden bewaard.

Artikel 1.7 Toezicht

1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast de bij besluit van Gedeputeerde Staten aan te wijzen personen.
2. Van een besluit als bedoeld in het eerste lid wordt mededeling gedaan door plaatsing in het Provinciaal Blad.

§ 2 Natuur- en landschapsbeheer

Artikel 2.1 Doelgroep

1. Subsidie kan worden aangevraagd door:
 - a. natuurlijke personen, die krachtens eigendom of erfpacht zeggenschap hebben over het natuurterrein waarvoor subsidie wordt aangevraagd;
 - b. privaatrechtelijke rechtspersonen en Staatsbosbeheer, die krachtens eigendom of erfpacht zeggenschap hebben over het natuurterrein waarvoor subsidie wordt aangevraagd;
 - c. verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid bestaande uit natuurlijke personen of rechtspersonen als bedoeld onder a of b.
2. Onverminderd het eerste lid en in afwijking van artikel 2.3 kan subsidie worden aangevraagd door gemeenten en samenwerkingsverbanden als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen waaraan in meerderheid gemeenten deelnemen, voor zover deze voor het natuurterrein waarvoor subsidie wordt aangevraagd, subsidie ontvangen op basis van de Subsidieverordening natuurbeheer <naam provincie> of de Subsidieverordening natuur- en landschapsbeheer <naam> provincie, waarbij:
 - a. de periode waarvoor de subsidie overeenkomstig de Subsidieverordening natuurbeheer <naam provincie> of de Subsidieverordening natuur- en landschapsbeheer <naam

provincie> wordt verstrekt op of na 31 december 2015 eindigt;

Nummer

- b. de subsidie natuurbeheer die op grond van de onderhavige regeling kan worden verstrekt niet later ingaat dan 1 januari van het kalenderjaar, volgend op het jaar waarin de in onderdeel a bedoelde subsidie eindigt.

Artikel 2.2. Subsidiabele activiteiten

Subsidie kan worden verstrekt voor:

- a. het beheer van natuurbeheertypen;
- b. het beheer van landschapsbeheertypen.

Artikel 2.3 Weigeringsgronden

1. Subsidie wordt in ieder geval geweigerd indien:
 - a. de subsidieaanvrager een rechtspersoon is die waterwinning als doelstelling heeft;
 - b. de subsidieaanvrager een privaatrechtelijke rechtspersoon is die kennelijk is opgericht ten behoeve van het beheer van grond of water, waarvan de eigendom geheel of gedeeltelijk berust bij de rechtspersoon, bedoeld onder a of een publiekrechtelijke rechtspersoon;
 - c. de subsidieaanvrager een onderneming is die in financiële moeilijkheden verkeert, als bedoeld in de Communautaire richtsnoeren inzake staatssteun voor reddings-en herstructureringssteun aan niet-financiële ondernemingen in moeilijkheden (PbEU 2014/C 249/01);
 - d. de subsidieaanvrager het natuurterrein waarop de subsidieaanvraag ziet heeft verkregen van:
 - 1°. een gemeente;
 - 2°. een samenwerkingsverband als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen waaraan in meerderheid gemeenten deelnemen;
 - 3°. het Rijksvastgoed- en ontwikkelbedrijf van het ministerie van Financiën;
 - 4°. een waterschap; of,
 - 5°. een waterleidingmaatschappij.
2. In afwijking van het eerste lid, onder d, kan subsidie worden verstrekt, indien het natuurterrein waarop de subsidieaanvraag ziet is aangemerkt als een onderdeel waarvoor subsidie kan worden aangevraagd in het natuurbeheerplan.

Artikel 2.4 Subsidievereisten

1. Om voor subsidie als bedoeld in artikel 2.2 in aanmerking te komen wordt voldaan aan de volgende vereisten:

- a. de activiteiten vinden plaats op een natuurterrein dat is aangemerkt als een onderdeel waarvoor subsidie kan worden aangevraagd in het natuurbeheerplan;
 - b. de activiteiten zijn gericht op de instandhouding van het natuurbeheertype of landschapsbeheertype;
 - c. de subsidieaanvrager die in totaal voor 75 hectare of meer subsidie natuurbeheer ontvangt of aanvraagt beschikt over een certificaat natuurbeheer of een certificaat samenwerkingsverband natuurbeheer.
2. Onverminderd het eerste lid, wordt om voor subsidie als bedoeld in artikel 2.2 in aanmerking te komen en de subsidieaanvrager beschikt over een certificaat natuurbeheer of een certificaat samenwerkingsverband natuurbeheer, voldaan aan het vereiste dat de subsidieaanvraag vergezeld gaat van een kaart waarop de buitengrenzen van de natuurterreinen zijn aangegeven.
 3. Onverminderd het eerste lid, wordt om voor subsidie als bedoeld in artikel 2.2 in aanmerking te komen en de subsidieaanvrager niet-gecertificeerd is, voldaan aan het vereiste dat de subsidieaanvraag vergezeld gaat van een kaart met topografische ondergrond waarop per natuurbeheertype of per landschapsbeheertype de grenzen zijn aangegeven.

Artikel 2.5 Subsidiabele kosten

1. De volgende kosten komen voor subsidie in aanmerking:
 - a. kosten voor het beheer van een natuurterrein;
 - b. kosten voor monitoring, indien de subsidieaanvrager over een certificaat beschikt;
 - c. kosten voor recreatief gebruik van een natuurterrein;
 - d. kosten die verband houden met het alleen varend kunnen bereiken van een natuurterrein;
 - e. kosten voor de inzet van gescheperde schaapskuddes op een natuurterrein.
2. De kosten, bedoeld in het eerste lid, onder c, komen slechts voor subsidie in aanmerking, voor zover het natuurterrein niet ingevolge het natuurbeheerplan of artikel 2.9, vierde lid vrijgesteld is van de openstellingsplicht.
3. Gemeenten en samenwerkingsverbanden als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen waaraan in meerderheid gemeenten deelnemen komen niet in aanmerking voor de kosten, bedoeld in het eerste lid, onder c.

Artikel 2.6 Subsidiehoogte

1. De hoogte van de subsidie, bedoeld in artikel 2.2, wordt bepaald door het aantal hectares van het desbetreffende

natuurbeheertype te vermenigvuldigen met het tarief vermenigvuldigd met zes jaar.

Nummer

2. Indien van toepassing wordt het tarief, bedoeld in het eerste lid, verhoogd met:
 - a. het normbedrag voor monitoring per natuurbeheertype, vermenigvuldigd met het aantal hectares vermenigvuldigd met zes jaar;
 - b. het normbedrag voor de recreatietoeslag, vermenigvuldigd met het aantal hectares vermenigvuldigd met zes jaar;
 - c. het normbedrag voor de vaartoeslag, vermenigvuldigd met het aantal hectares vermenigvuldigd met zes jaar;
 - d. het normbedrag voor de schapentoeslag, vermenigvuldigd met het aantal hectares vermenigvuldigd met zes jaar.
3. Indien toepassing van het eerste en tweede lid ertoe leidt dat de subsidie minder bedraagt dan € 1.200, wordt de subsidie niet verstrekt.

Artikel 2.7 Verdeelcriteria

1. Het beschikbare subsidiebedrag wordt verdeeld op volgorde van binnenkomst van de subsidieaanvragen.
2. Indien een subsidieaanvraag nog niet volledig is, geldt voor het bepalen van de onderlinge rangschikking voor de verdeling van de subsidie de dag waarop de subsidieaanvraag volledig is als datum van binnenkomst.
3. Indien het subsidieplafond op enige dag wordt bereikt, dan vindt rangschikking van de op die dag binnengekomen volledige subsidieaanvragen plaats door middel van loting.

Artikel 2.8 Subsidieverlening

1. De subsidie, bedoeld in artikel 2.2, wordt verleend voor een periode van zes aaneengesloten jaren, welke periode steeds begint op 1 januari.
2. Indien de subsidieontvanger over een certificaat natuurbeheer of een certificaat samenwerkingsverband natuurbeheer beschikt, kan de subsidie worden verleend onder de opschortende voorwaarde dat binnen drie maanden na de datum van bekendmaking van de beschikking tot subsidieverlening tussen de subsidieontvanger en de provincie <naam> een overeenkomst ter uitvoering van de beschikking tot subsidieverlening als bedoeld in artikel 4:36 van de Awb tot stand komt.

Artikel 2.9 Verplichtingen van de subsidieontvanger

1. Onverminderd artikel 1.6 worden aan de subsidieontvanger de volgende verplichtingen opgelegd:

- Nummer
-
- a. het verrichten van alle beheeractiviteiten die noodzakelijk zijn voor de instandhouding van de natuurbeheertypen en landschapselementen en geen handelingen te verrichten of te gedogen die afbreuk doen aan de instandhouding daarvan;
 - b. er voor zorgdragen dat door of vanwege Gedeputeerde Staten monitoringswerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd op het desbetreffende natuurterrein;
 - c. indien de subsidieontvanger een vergoeding ontvangt als bedoeld in artikel 2.5, eerste lid, onder b, wordt de monitoring verricht overeenkomstig het monitoringsprogramma van de provincie;
 - d. het van zonsopgang tot zonsondergang kosteloos openstellen en toegankelijk houden van het desbetreffende natuurterrein op ten minste 358 dagen per jaar.
2. Onverminderd het eerste lid, heeft de subsidieontvanger die een vergoeding ontvangt als bedoeld in artikel 2.5, eerste lid, onder c, de volgende verplichtingen:
- a. het natuurterrein is voldoende toegankelijk en bevat voldoende wegen, vaarwegen en paden, die recreatief gebruik mogelijk maken;
 - b. de wegen, vaarwegen en paden als bedoeld onder a, worden onderhouden;
 - c. de subsidieontvanger verleent medewerking aan de markering en beheer van routes voor wandelen en fietsen in het kader van de landelijke wandelroutes, landelijke fietsroutes en knooppuntennetwerken voor wandelen en fietsen.
3. Onverminderd het eerste lid, heeft de subsidieontvanger die een vergoeding ontvangt als bedoeld in artikel 2.5, eerste lid, onder d, de volgende verplichtingen:
- a. bij het in standhouden van het op het natuurterrein aanwezig natuurbeheertype wordt gebruik gemaakt van een of meerdere gescheperde schaapskuddes;
 - b. het gebruik van een of meerdere gescheperde schaapskuddes strekt zich uit over de gehele oppervlakte waarvoor de toeslag door Gedeputeerde Staten wordt verstrekt.
4. De subsidieontvanger is vrijgesteld van de verplichting, bedoeld in artikel 2.9, eerste lid, onder d, indien:
- a. sluiting nodig is vanwege de Flora- en Faunawet of de Natuurbeschermingswet 1998;
 - b. het terrein naar zijn aard buiten macht van de subsidieontvanger niet toegankelijk is;
 - c. er bescherming van de persoonlijke levenssfeer noodzakelijk is tot een maximum van een hectare;

- d. het terrein vrijgesteld is op grond van het natuurbeheerplan.

Nummer

Artikel 2.10 Verplichtingen van de niet-gecertificeerde subsidieontvanger

1. Onverminderd de artikelen 1.6 en 2.9, voldoet een niet-gecertificeerde subsidieontvanger aan de volgende verplichtingen:
 - a. het op verzoek van Gedeputeerde Staten geven van inzage in het uitgevoerde dan wel uit te voeren beheer ten behoeve van de instandhouding van het natuurterrein;
 - b. het verlenen van medewerking aan een toezichthouder als bedoeld in artikel 1.7 om toezicht te houden op de naleving van de subsidieverplichtingen.
2. Indien de niet-gecertificeerde subsidieontvanger niet kan voldoen aan een of meerdere verplichtingen als bedoeld in het eerste lid of in artikel 2.9, doet hij daarvan melding binnen tien werkdagen nadat hij redelijkerwijs op de hoogte kan zijn van die omstandigheden.
3. De niet-gecertificeerde subsidieontvanger meldt aan Gedeputeerde Staten de datum waarop weer aan de subsidieverplichtingen wordt voldaan en doet dit binnen tien werkdagen na de desbetreffende datum.

Artikel 2.11 Verplichtingen van de gecertificeerde subsidieontvanger

1. Onverminderd de artikelen 1.6 en 2.9, voldoet een gecertificeerde subsidieontvanger aan de volgende verplichtingen:
 - a. hij beschikt voor de gehele duur van de subsidie over een certificaat;
 - b. hij draagt er zorg voor dat er door of vanwege Gedeputeerde Staten audits kunnen worden uitgevoerd in het kader van de naleving van de certificeringsvoorwaarden.
2. Indien een gecertificeerde subsidieontvanger niet kan voldoen aan een of meerdere verplichtingen als bedoeld in het eerste lid of in artikel 2.9, eerste tot en met derde lid, doet hij daar een keer per jaar en uiterlijk op 1 november melding van.

Artikel 2.12 Bevoorschotting en betaling

1. Gedeputeerde Staten verstrekken een voorschot op het verleende subsidiebedrag.
2. Gedeputeerde Staten nemen binnen tien weken na afloop van ieder kalenderjaar een beslissing tot voorschotverlening.

3. De beslissing, bedoeld in het eerste lid, kan eenmaal met ten hoogste tien weken worden verdaagd.
4. Het voorschot op het verleende subsidiebedrag wordt in vijf termijnen betaald, steeds binnen zes weken na afloop van de beslissing, bedoeld in het tweede of derde lid, tenzij in de beschikking tot subsidieverlening anders is bepaald.

Nummer

Artikel 2.13 Wijziging subsidieverlening vanwege vergroting areaal

1. De subsidieontvanger kan eenmaal per kalenderjaar in de aanvraagperiode een aanvraag indienen tot wijziging van de beschikking tot subsidieverlening met ingang van het volgend kalenderjaar, gericht op vergroting van het areaal.
2. Gedeputeerde Staten kunnen besluiten om, overeenkomstig de aanvraag, bedoeld in het eerste lid, de beschikking tot subsidieverlening te wijzigen voor de resterende looptijd van de subsidie, indien die wijziging leidt tot een verhoging van minimaal € 1.200.
3. De hoogte van de subsidie wordt bepaald op basis van het tarief dat van toepassing was ten tijde van het nemen van de beschikking tot subsidieverlening.

Artikel 2.14 Subsidievaststelling

1. Gedeputeerde Staten stellen binnen dertien weken na afloop van de zes aaneengesloten beheerjaren waarvoor de subsidie is verstrekt, de subsidie ambtshalve vast.
2. De beslissing, bedoeld in het eerste lid, kan eenmaal met ten hoogste dertien weken worden verdaagd.

§ 3 Agrarisch natuur- en landschapsbeheer

Artikel 3.1 Doelgroep

Subsidie kan worden aangevraagd door een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid bestaande uit landbouwers en andere grondgebruikers van landbouwgrond.

Artikel 3.2 Subsidiabele activiteiten

Subsidie kan worden verstrekt voor een project gericht op behoud en versterking van een leefgebied.

Artikel 3.3 Weigeringsgronden

Subsidie wordt geweigerd voor zover voor het gedeelte van het leefgebied waarvoor subsidie is aangevraagd al een subsidie natuurbeheer op grond van deze verordening of de

Subsidieverordening natuur- en landschapsbeheer (naam provincie) is verstrekt.

Nummer

Artikel 3.4 Subsidievereisten

Om voor subsidie als bedoeld in artikel 3.2 in aanmerking te komen, wordt voldaan aan de volgende vereisten:

- a. de aanvrager beschikt over een certificaat collectief agrarisch natuurbeheer;
- b. het project voldoet aan de beoordelingscriteria voor gebiedsaanvragen zoals die in het natuurbeheerplan in paragraaf 4.5 zijn opgenomen, inclusief de daarbij aangeduide kaarten;
- c. aan het project ligt een gebiedsaanvraag ten grondslag waarin in ieder geval is opgenomen:
 - 1°. op welke wijze wordt voldaan aan de vereisten van paragraaf 1 en 3;
 - 2°. het minimum en maximum aantal hectares waarvoor per leefgebied, of onderdeel van het leefgebied beheeractiviteiten worden uitgevoerd, waarbij het maximum aantal hectares niet meer dan 15% meer mag zijn dan het minimum aantal hectares;
 - 3°. per leefgebied of onderdeel van het leefgebied een projectomschrijving op het niveau van beheerfunctie of cluster van beheeractiviteiten, een en ander afhankelijk van het gekozen abstractieniveau voor de beoordelingscriteria voor gebiedscriteria in het natuurbeheerplan;
 - 4°. de te realiseren doelen;
 - 5°. een berekening van de kosten voor het uitvoeren van het project, gesplitst naar leefgebied of onderdeel van het leefgebied;
 - 6°. een of meer topografische kaarten met een schaal van 1:5.000 waarop de buitengrenzen van de leefgebieden of onderdelen van de leefgebieden waarvoor subsidie wordt aangevraagd zijn aangegeven.

Artikel 3.5 Subsidiabele kosten

De volgende kosten komen voor subsidie in aanmerking:

- a. kosten voor het uitvoeren van het project, overeenkomstig de verordening (EU) nummer 1305/2013;
- b. gedeelde inkomsten, overeenkomstig de verordening (EU) nummer 1305/2013;
- c. transactiekosten, overeenkomstig de verordening (EU) nummer 1305/2013;

Artikel 3.6 Niet subsidiabele kosten

In afwijking van artikel 3.5 komen de volgende kosten niet voor subsidie in aanmerking:

Nummer

- a. kosten om te voldoen aan de baseline;
- b. inkomsten die met het project worden gegenereerd, overeenkomstig de verordening (EU) nummer 1305/2013.

Artikel 3.7 Subsidiehoogte

1. De hoogte van de subsidie, bedoeld in artikel 3.2, wordt bepaald door het aangevraagde maximum aantal hectares per leefgebied te vermenigvuldigen met de gemiddelde kosten per hectare leefgebied, vermenigvuldigd met zes.
2. De gemiddelde kosten per hectare leefgebied, bedoeld in het eerste lid, worden bepaald door de begrote kosten per leefgebied, bedoeld in artikel 3.4, onder c, vijfde onderdeel te delen door het maximum aantal hectares dat voor dat leefgebied is aangevraagd.
4. Indien toepassing van het eerste tot en met tweede lid ertoe leidt dat de subsidie minder bedraagt dan € <<in provincie gekozen bedrag invullen>>, wordt de subsidie niet verstrekt.

Artikel 3.8 Verdeelcriteria

1. Indien binnen de aanvraagperiode meerdere volledige subsidieaanvragen voor dezelfde locatie binnen een leefgebied zijn ingediend, wordt een aanvraag geselecteerd door te bepalen welke aanvraag het meest ecologisch effectief wordt uitgevoerd.
2. Na toepassing van het eerste lid maken Gedeputeerde Staten, indien de binnen de aanvraagperiode ingediende volledige subsidieaanvragen het vastgestelde subsidieplafond te boven gaan, voor het bepalen van de onderlinge rangschikking voor de verdeling van de subsidie, een afweging tussen de verschillende volledige aanvragen op basis van de volgende criteria:
 - a. de dekkingsgraad, zijnde de verhouding van het aantal hectares beheer dat is aangevraagd tot het totaal aantal hectares leefgebied waarop dat gedeelte van de aanvraag ziet, te waarderen met maximaal 50 punten;
 - b. de kwaliteit van beheer, zijnde:
 - 1°. variatie in beheer, te waarderen met maximaal 40 punten;
 - 2°. intensiteit van beheer, te onderscheiden in:
 - i. het aantal verschillende vormen van beheer dat is aangevraagd, te waarderen met maximaal 20 punten;
 - ii. de zwaarte van het aangevraagde beheer, te waarderen met maximaal 20 punten;

3. Indien een onderdeel van de aanvraag minder dan 20 punten scoort, wordt dat gedeelte van de aanvraag geweigerd.
4. Indien toepassing van het tweede lid ertoe leidt dat aanvragen op een gelijk puntenaantal eindigen en het subsidieplafond te boven gaan, wordt rangschikking van die aanvragen bepaald door loting.

Nummer

Artikel 3.9 Externe adviescommissie

Gedeputeerde Staten kunnen aanvragen voor subsidie als bedoeld in artikel 3.2 voor advies over artikel 3.8 voorleggen aan de adviescommissie.

Artikel 3.10 Subsidieverlening

De subsidie, bedoeld in artikel 3.2, wordt verleend voor een periode van zes aaneengesloten kalenderjaren, welke periode steeds begint op 1 januari.

Artikel 3.11 Verplichtingen van de subsidieontvanger

De subsidieontvanger heeft in ieder geval de volgende verplichtingen:

- a. uitvoering vindt plaats op landbouwgrond of in, aan, op landschapselementen of watergangen direct grenzend aan landbouwgrond, waarbij er sprake mag zijn van een scheiding van die landbouwgrond door een kavelpad of watergang;
- b. de subsidieontvanger doet uiterlijk voor 1 januari van ieder kalenderjaar per leefgebied of onderdeel van een leefgebied waarvoor is beschikt een opgave van de beheeractiviteiten op perceelsniveau in het daartoe door Gedeputeerde Staten aangewezen systeem;
- c. de gekozen beheeractiviteit of combinatie van beheeractiviteiten mag enkel bestaan uit beheeractiviteiten zoals opgenomen in tabel XXX van maatregelfiche 28 behorend bij het Plattelands Ontwikkelingsprogramma 2014-2020 en passen bij het cluster van beheeractiviteiten zoals beschikt en het bijhorende leefgebied zoals aangewezen in het natuurbeheerplan;
- d. wijzigingen van activiteiten op perceelsniveau die gedurende het kalenderjaar optreden worden door de subsidieontvanger uiterlijk 1 week voorafgaand aan het ingaan van de wijziging gemeld aan Gedeputeerde Staten, door de wijziging op perceelsniveau door te voeren via het daartoe onder a bedoelde systeem en kunnen tot uiterlijk 30 september worden doorgevoerd;
- e. wijzigingen bestaande uit het toevoegen van percelen met de daarbij horende beheeractiviteit zijn mogelijk tot en met 15 mei;

- f. wijzigingen bestaande uit het terug trekken van percelen met de daarbij horende beheeractiviteit zijn mogelijk tot en met 30 september, tenzij op deze percelen een controle is uitgevoerd;
- g. wijzigingen die betrekking hebben op percelen waarvoor een controle is aangekondigd zijn niet toegestaan;
- h. wijzigingen die betrekking hebben op percelen waar tijdens een controle fouten zijn geconstateerd in het uitgevoerde beheer zijn niet toegestaan;
- i. de subsidieontvanger dient tussen 1 april en 15 mei van ieder kalenderjaar een aanvraag in tot betaling van de jaarvergoeding voor dat kalenderjaar via de Gecombineerde date inwinning;
- j. de subsidieontvanger dient uiterlijk 1 oktober van ieder kalenderjaar een verantwoording in waarin is beschreven:
 - 1°. welke activiteiten als bedoeld onder b, daadwerkelijk zijn uitgevoerd;
 - 2°. welke wijzigingen als bedoeld onder d, e en f hebben plaatsgevonden en waarom;
- k. de subsidieontvanger dient uiterlijk 1 december van ieder kalenderjaar een voortgangsverslag in;
- l. de subsidieontvanger beschikt voor de gehele duur van de subsidie over een certificaat collectief agrarisch natuurbeheer;
- m. de subsidieontvanger draagt er zorg voor dat er door of vanwege Gedeputeerde Staten audits kunnen worden uitgevoerd in het kader van de naleving van de certificeringsvoorwaarden;
- n. de subsidieontvanger verleent medewerking aan een toezichthouder als bedoeld in artikel 1.7 om toezicht te houden op de naleving van de subsidieverplichtingen en verleend een toezichthouder ongehinderd toegang tot percelen;
- o. de subsidieontvanger draagt er zorg voor dat door of vanwege Gedeputeerde Staten monitoringswerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd in het desbetreffende leefgebied;

Nummer

-

Artikel 3.12 Bevoorschotting en betaling

1. Gedeputeerde Staten verstrekken een voorschot op het verleende subsidiebedrag, naar aanleiding van het ingediende betaalverzoek, bedoeld in artikel 3.11, onder i.
2. Gedeputeerde Staten nemen binnen tien weken na afloop van ieder kalenderjaar een beslissing tot voorschotverlening.
3. De beslissing, bedoeld in het tweede lid, kan eenmaal met ten hoogste tien weken worden verdaagd.
4. Het voorschot, bedoeld in het eerste lid, wordt in vijf termijnen betaald, steeds binnen zes weken na afloop van de beslissing, bedoeld in het tweede of derde lid.
5. De hoogte van het voorschot wordt bepaald door het totaal

aantal hectares opgegeven in het betaalverzoek, bedoeld in artikel 3.11, onder i, en waarvoor daadwerkelijk beheeractiviteiten zijn uitgevoerd, per leefgebied te vermenigvuldigen met de gemiddelde kosten per hectare leefgebied, bedoeld in artikel 3.7, tweede lid.

Nummer

6. Als het bedrag, bedoeld in het vijfde lid, hoger is dan het totaal bedrag dat voor de uitgevoerde beheeractiviteiten op grond van de Catalogus groen blauwe diensten maximaal mag worden vergoed, geldt voor de berekening van het voorschot dit maximum bedrag.

Artikel 3.13 Wijziging subsidieverlening vanwege vergroting areaal

1. De subsidieontvanger kan eenmaal per kalenderjaar in de aanvraagperiode een aanvraag indienen tot wijziging van de beschikking tot subsidieverlening met ingang van het volgend kalenderjaar, gericht op vergroting van het areaal.
2. Onder vergroting van het areaal, bedoeld in het eerste lid, wordt verstaan:
 - a. vergroting van de minimum en maximum oppervlakte van het leefgebied of onderdeel van het leefgebied waarvoor reeds een beschikking is afgegeven;
 - b. uitbreiding van de bestaande beschikking met een nieuw leefgebied of een onderdeel daarvan.
3. Gedeputeerde Staten kunnen besluiten om, overeenkomstig de aanvraag, bedoeld in het eerste lid, de beschikking tot subsidieverlening te wijzigen voor de resterende looptijd van de subsidie indien:
 - a. de aanvraag voldoet aan de subsidievereisten genoemd in artikel 3.4;
 - b. die wijziging leidt tot een verhoging van minimaal € 1.200.
4. De hoogte van de subsidie wordt bepaald op basis van de gemiddelde kosten per hectare leefgebied, bedoeld in artikel 3.7, tweede lid, dat van toepassing was ten tijde van het nemen van de beschikking tot subsidieverlening.

Artikel 3.14 Subsidievaststelling

1. Gedeputeerde Staten stellen binnen dertien weken na afloop van de zes aaneengesloten kalenderjaren waarvoor de subsidie is verstrekt, de subsidie ambtshalve vast, naar aanleiding van het door de subsidieontvanger in het zesde en laatste kalenderjaar ingediende betaalverzoek, bedoeld in artikel 3.11, onder i.
2. De beslissing, bedoeld in het eerste lid, kan eenmaal met ten hoogste dertien weken worden verdaagd.

3. Het restant bedrag wordt binnen zes weken na afloop van de beslissing, bedoeld in het eerste of tweede uitbetaald.
4. De hoogte van het restant bedrag wordt bepaald door het totaal aantal hectares opgegeven in het betaalverzoek, bedoeld in artikel 3.11, onder i, en waarvoor daadwerkelijk beheeractiviteiten zijn uitgevoerd, per leefgebied te vermenigvuldigen met de gemiddelde kosten per hectare leefgebied, bedoeld in artikel 3.7, tweede lid.
5. Als het bedrag, bedoeld in het vierde lid, hoger is dan het totaal bedrag dat voor de uitgevoerde beheeractiviteiten op grond van de Catalogus groen blauwe diensten maximaal mag worden vergoed, geldt voor de berekening van het restant bedrag dit maximum bedrag.

Nummer

-

Artikel 3.15 Sancties

1. Gedeputeerde Staten stellen het sanctiebeleid in de vorm van een beleidsregel vast.
2. In de beleidsregel, bedoeld in het eerste lid, worden conform verordening (EU) nummer 640/2014 bepalingen opgenomen met betrekking tot de gevolgen van het niet voldoen door de subsidieontvanger aan de subsidie verbonden verplichtingen.

§ 4 Slotbepalingen

Artikel 4.1 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Provinciaal Blad waarin zij wordt geplaatst.

Artikel 4.2 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Subsidieverordening natuur- en landschapsbeheer (provincie XXX) 2016.

(plaats),(datum)

Gedeputeerde Staten voornoemd,

de voorzitter

de griffier

Bijlage 1 Index landschap

Nummer

PM

CONCEPT

PM

Nummer

Aanleiding

Per 1 januari 2016 gaat het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) 2016 in. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het huidige SNL hebben betrekking op het agrarisch natuur- en landschapsbeheer.

Het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer 2016 gaat uit van een collectieve aanpak en de inzet van agrarisch natuur- en landschapsbeheer op de meest kansrijke gebieden. Agrarische collectieven vragen de subsidie aan; boeren vragen dus niet meer individueel subsidie aan voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer.

Beleidskader

Het rijk zet zich in voor versterking van de natuur en een effectieve invulling van de internationale natuurdoelen. Uitgangspunt daarbij is het instandhouden en bevorderen van plant- en diersoorten, van natuurlijke habitats met internationale betekenis, van ecologisch gezonde watersystemen en een schoon milieu.

Provinciaal beleid natuur en landschap

De provincie is verantwoordelijk voor de uitvoering van het natuurbeleid. Zij treedt op als gebiedsregisseur in het landelijk gebied en brengt de partijen bij elkaar die zorgen voor de uitvoering van het natuur- en landschapsbeheer. De provincie bepaalt ook waar zij welke doelen wil realiseren en welke financiële middelen zij hiervoor inzet. Zij legt deze doelen en middelen onder andere vast in het provinciale Natuurbeheerplan. Hierin staat in welke gebieden natuur-, agromilieu- en klimaatdiensten ingezet kunnen worden.

De provincie houdt bij de uitvoering van het natuurbeleid rekening met beleidsdoelen van andere overheden en activiteiten in het landelijk gebied, zoals het waterbeleid, recreatiebeleid, economisch en milieubeleid, zodat synergie kan worden bereikt.

Via het SNL 2016 verleent de provincie subsidie voor het behoud en de ontwikkeling van (agrarische) natuurgebieden en landschappen. De natuurkwaliteit staat hierbij centraal.

Algemene uitgangspunten SNL

Nummer

In de Strategische Visie SNL die is vastgesteld tussen overheden en beheerders van gronden, zijn de volgende uitgangspunten bepaald:

- Uniformiteit in twaalf provincies (het is een landelijk stelsel met provinciale specificaties).
- De provincies stellen doelen en kaders en regisseren overleg (sturing op hoofdlijnen).
- Alle partijen die landschap en (agrarische) natuurgebieden beheren en kunnen bijdragen aan natuurkwaliteitsdoelstellingen stemmen met elkaar af en werken met elkaar samen.
- Uitgangspunt is een gebiedsgerichte benadering. Dat betekent dat rekening wordt gehouden met regionale verschillen in het landschap, wat leidt tot regionaal maatwerk.
- Er wordt afgestemd met waterschappen over de realisatie en financiering van kwalitatieve en kwantitatieve waterdoelen.
- De beheerders van gronden worden afgerekend op uitgevoerd beheer.
- Het stelsel is robuust: beleidswijzigingen zijn eenvoudig in te passen.
- Met het SNL krijgen beheerders van gronden meer verantwoordelijkheid voor en vertrouwen in de uitvoering.
- Het SNL past binnen de regels van staatssteun en POP.

Europa stelt regels voor staatssteun en controleert op de inzet van POP-gelden. In het SNL zijn de regels zoveel mogelijk beperkt tot het voldoen aan de Europese eisen.

Uitgangspunten van de Subsidieverordening natuur- en landschapsbeheer (SVNL) zijn:

- De juridische basis voor subsidieverlening is zo simpel mogelijk;
- Er zijn geen dubbelingen met de Algemene wet bestuursrecht (Awb);
- Subsidie voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer (agrarische collectieven) en voor natuurbeheer (natuurbeheerders);
- Onderscheid tussen gecertificeerde en niet-gecertificeerde natuurbeheerders voor natuurbeheer;
- Uniformiteit in de twaalf provincies.

Index Natuur en Landschap

De Index Natuur en Landschap is een gemeenschappelijke, landelijk uniforme "natuurtaal" die de typen natuur, landschap en agrarische natuur in Nederland beschrijft. De Index onderscheidt twee niveaus: natuurtypen (voor de sturing en verantwoording op landelijk niveau), en beheertypen (voor de operationele aansturing van het beheer op regionaal en lokaal niveau). Voor het natuurbeheer vormen de beheertypen de basis voor afspraken over doelen en middelen tussen provincie en natuurbeheerder. Voor het agrarisch natuur- en landschapsbeheer kunnen zowel afspraken worden gemaakt op het niveau van natuurtypen als op het niveau van beheertypen.

Nummer

Catalogus groen blauwe diensten

De Catalogus groen blauwe diensten is een overzicht van de maximale vergoedingen die Nederlandse overheden mogen geven aan grondeigenaren of beheerders van gronden die een Groenblauwe dienst (agrarische) natuur en landschap, cultuurhistorie, recreatie of waterbeheer) leveren. In de Catalogus zijn alle beheeractiviteiten beschreven waarvoor provincies in het SNL subsidie verstrekken. Voor het agrarisch natuur- en landschapsbeheer zijn de beheeractiviteiten samengevat in een koppeltabel die aangeeft welke beheeractiviteiten binnen een leefgebied of onderdeel daarvan kunnen worden vergoed met medefinanciering vanuit Europa.

Natuurbeheerplan

Het Natuurbeheerplan beschrijft de beleidsdoelen en subsidiemogelijkheden voor de ontwikkeling en het beheer van natuurgebieden, agrarische natuur en landschapselementen in de provincie. De provincie geeft subsidie voor een aanzienlijk deel van de kosten voor ontwikkeling en beheer van natuur en landschap. Het Natuurbeheerplan vormt de basis voor de aanvraag van deze subsidies; het geeft de kaders aan waaraan een aanvraag moet voldoen om in aanmerking te kunnen komen voor subsidie.

Voor het agrarisch natuurbeheer zijn de beleidsdoelen biodiversiteit en water gekoppeld aan de agrarische leefgebieden. Begrenzing op de kaart in het Natuurbeheerplan gebeurt op basis van natuurtypen (=leefgebied) met daaronder een of meerdere beheertypen. In de tekst van het Natuurbeheerplan bepaalt de provincie welke doelsoorten waar beschermd moeten worden en welk beheer daarvoor ingezet kan worden. Ook kunnen er instapeisen worden geformuleerd per beheertype.

Beheertypenkaart en ambitiekaart kern van het Natuurbeheerplan

Nummer

De beheertypenkaart geeft alle bestaande, beheerwaardige (agrarische) natuur en landschap weer. Deze kaart vormt ook de basis voor het verlenen van beheersubsidies. Voor een deel van de natuurgebieden en agrarische gebieden met specifieke natuurwaarden bestaat een ambitie om het huidige gebruik of het beheer te veranderen. Dit ligt vast op de ambitiekaart.

Openstellingsbesluit: subsidiemogelijkheden en –budget

De provincie geeft de subsidiemogelijkheden jaarlijks aan op de kaarten in het Natuurbeheerplan. In het provinciale openstellingsbesluit staat of de subsidie wordt opengesteld en hoeveel subsidie beschikbaar is (in subsidieplafonds per natuurtype, leefgebied of onderdeel daarvan, al dan niet onderverdeeld naar regio's).

Certificering

Natuurbeheerders en agrarische collectieven kunnen een verklaring van de Stichting Certificering Subsiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer krijgen waarmee wordt ingestemd met de manier waarop deze beheerders de kwaliteitseisen voor het uitvoeren van beheer, de organisatie en de administratie garanderen. Dit wordt een (natuur)certificaat genoemd. Vertrouwen in de beheerder staat hierbij centraal. Om voor een certificaat in aanmerking te komen, stelt de natuurbeheerder respectievelijk het agrarisch collectief een Kwaliteitshandboek op dat gebaseerd is op een Programma van Eisen. De Stichting Certificering Subsiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer verstrekt, namens de provincies, de certificaten na beoordeling van het kwaliteitshandboek en voert audits uit bij de gecertificeerden om de kwaliteitsbewaking in de praktijk te toetsen.

Monitoring Natuurkwaliteit

Er wordt jaarlijks veel geïnvesteerd in (agrarisch) natuurbeheer. Om vast te stellen of de afgesproken doelen voor in stand houden van soorten worden gehaald of dat de uitvoering bijgesteld moeten worden, hebben Rijk, provincies en beheerders van gronden een uniforme werkwijze ontwikkeld, de Werkwijze Monitoring Beoordeling Natuurnetwerk – Natura 2000/PAS. Hiermee kan worden gestuurd op de ambities voor het Natuurnetwerk Nederland en een vitaal platteland, op beheerprestaties en op een effectieve inzet van middelen. Voor het agrarisch natuurbeheer is deze werkwijze nog in ontwikkeling.

Artikel 1.2 Openstelling

In de openstelling worden de subsidieplafonds vastgesteld en bekendgemaakt. Daarbij is het mogelijk om een deelplafond vast te stellen, specifiek voor bepaalde doelgroepen, onderdelen van het natuurbeheerplan of leefgebied.

Artikel 2.1 Doelgroep

Een eigenaar die de grond in erfpacht heeft gegeven, zal geen subsidie meer kunnen aanvragen omdat hij slechts het bloot eigendom heeft en geen zeggenschap meer heeft over het grondgebruik en het beheer. Wel kunnen de genoemde gerechtigden die hun grond in pacht uitgeven subsidie aanvragen en ontvangen zolang ze de pacht zo hebben vorm gegeven dat de zeggenschap over het beheer nog bij hen ligt. Pachters komen niet in aanmerking voor een subsidie natuurbeheer.

Artikel 2.9 Verplichtingen van de subsidieontvanger**Tweede lid, onderdeel a en c, Toegankelijkheid**

Er wordt belang gehecht aan de recreatieve openstelling van natuurterreinen. Daarom bevat het tweede lid verplichtingen ten behoeve van landelijke wandelpaden, fietsroutes en knooppuntennetwerken. Van subsidieontvangers wordt niet alleen gevraagd om het natuurterrein open te stellen voor publiek, maar ook om desgevraagd medewerking te verlenen aan bewegwijzering van wandel- en fietsroutes.

Als een natuurterrein om de in het vierde lid genoemde redenen niet kan worden opengesteld, dan is dat gedeelte vrijgesteld van openstelling.

Een terrein is toegankelijk (oftewel begaanbaar) als er in het terrein gelopen, gefietst of gevaren kan worden zonder dat er gevaarlijke situaties (bijvoorbeeld bij moerassen en trilvenen) ontstaan.

Een terrein is bereikbaar als het te bereiken is vanaf de openbare weg, of via een aangrenzend opengesteld terrein.

Algemeen agrarisch natuur- en landschapsbeheer

De agrarische gebieden rondom de natuurgebieden vormen een belangrijke schakel in het realiseren van de natuurdoelen vanwege de bufferfunctie die zij vervullen. Daarnaast zijn er veel soorten die hun leefgebied in het agrarisch gebied hebben. Om dit

beter op elkaar aan te sluiten, is een effectiever en efficiënter agrarisch natuur- en landschapsbeheer nodig.

Nummer

-

Het agrarisch natuur- en landschapsbeheer is gericht op het creëren van positieve omstandigheden voor biodiversiteit, waterkwaliteit en –kwantiteit. Bovendien heeft het beheer een duidelijke meerwaarde voor natuur, landschap, water en agrarisch ondernemerschap. Het nieuwe agrarisch natuurbeheer is het resultaat van een integrale toepassing in de streek.

Het maatschappelijk draagvlak en de beleefbaarheid en leefbaarheid van het platteland wordt vergroot, mede door aan te sluiten bij praktijk, omstandigheden en ervaring van ondernemers.

Artikelsgewijs

Artikel 3.1 Doelgroep

Vanaf 2016 vragen gecertificeerde agrarische collectieven subsidie aan voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer, zij zijn de begunstigde van de subsidie. Een agrarisch collectief is een samenwerkingsverband in een bepaald gebied dat bestaat uit agrariërs en andere grondgebruikers in dat gebied die zich vrijwillig hebben verenigd voor het uitvoeren van agrarisch natuur- en landschapsbeheer.

Voor deze subsidie komen alleen agrarische collectieven in aanmerking, die een SNL-certificaat bezitten.

Bepaald is dat enkel een vereniging subsidie kan aanvragen. Een coöperatie is op grond van het Burgerlijk Wetboek een bijzondere vorm van een vereniging en wordt op grond van de verordening derhalve ook als een vereniging aangemerkt.

De keuze voor een vereniging vloeit voort uit de Brusselse eis dat subsidie alleen mogelijk is aan landbouwers en groepen van landbouwers of andere grondgebruikers. Uit die eis volgt dat er een directe relatie moet zijn tussen de “groep” die aanvraagt en landbouwers of grondgebruikers daarachter. De vereniging is de enige rechtsvorm die deze relatie zichtbaar maakt. Vanuit controleerbaarheid is volledige rechtsbevoegdheid nodig.

Artikel 3.2 Subsidiabele activiteiten

Uitgangspunt van het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb2016) is een leefgebiedenbenadering: het creëren en in stand houden van een leefgebied voor een soort of groep van soorten die vergelijkbare beheeractiviteiten vragen in een bepaald

gebied.

Nummer

Er zijn vier agrarische leefgebieden en één categorie voor water. De vier leefgebieden komen overeen met de agrarische natuurtypen van de Index Natuur en Landschap: open grasland, open akkerland, natte dooradering en droge dooradering.

De beheeractiviteiten die samen nodig zijn voor het behoud of de versterking van een leefgebied zijn gebundeld in 'clusters van beheeractiviteiten'. Per cluster worden ook de beheerfuncties aangegeven, bijvoorbeeld het creëren van foerageergebieden, of het verschromen of optimaliseren van voortplantingsmogelijkheden. Voor de categorie water gelden andere beheerfuncties, zoals waterberging of bufferzones. In afspraken met haar leden clustert het agrarisch collectief de beheeractiviteiten tot beheerpakketten.

Artikel 3.3 Weigeringsgronden

Indien voor een gedeelte van het leefgebied waarvoor een subsidie wordt aangevraagd reeds een subsidie is verstrekt, dan wordt dat gedeelte van de aanvraag geweigerd. Het restant van de aanvraag kan dan gehonoreerd worden, als dat resterende gedeelte aan de gestelde eisen voldoet.

Artikel 3.4 Subsidievereisten

Vanaf 2016 is bij het agrarisch natuur- en landschapsbeheer sprake van een projectsubsidie voor het beheer gedurende zes jaar. Een gebiedsaanvraag moet voldoen aan alle opgesomde vereisten. Een agrarisch collectief kan bijvoorbeeld een gebiedsaanvraag doen voor drie verschillende leefgebieden of drie onderdelen van een leefgebied. De gebiedsaanvraag wordt dan voor ieder van die drie leefgebieden apart getoetst aan de subsidievereisten. Daarmee kan het voorkomen, dat de gebiedsaanvraag enkel voor twee leefgebieden of onderdelen voldoet en voor een leefgebied of onderdeel niet. Het onderdeel van de gebiedsaanvraag dat dan op dat ene leefgebied ziet wordt afgewezen en het agrarisch collectief ontvangt enkel voor de twee leefgebieden die wel voldoen aan de vereisten een subsidie.

De zesjarige subsidie wordt in de aanvraagperiode voor het SNL aangevraagd via een gebiedsaanvraag. Deze aanvraag is gebaseerd op een samenhangend ecologisch effectief en efficiënt beheerplan. In aanloop naar het insturen van de gebiedsaanvraag bespreekt het agrarisch collectief de concept-gebiedsaanvraag met de provincie om eventuele knelpunten of provinciale afwegingen af te stemmen.

Onder d, tweede onderdeel, Minimum en maximum aantal hectares per leefgebied

Nummer

Bij de gebiedsaanvraag is het noodzakelijk het minimum aantal hectares (bijv. per leefgebied) te benoemen, waaronder de uiteindelijke betaalaanvragen niet uit mogen komen. Het maximum aantal hectares mag 15% hoger zijn dan het minimum. De begroting van de subsidiabele kosten is voor het maximum aantal hectares, want bij de betaalaanvraag wordt getoetst hoeveel hectares daadwerkelijk zijn beheerd en of de vergoeding van het gevoerde beheer niet het maximum bedrag in de Catalogus Groenblauwe Diensten overschrijdt (staatssteuntoets).

Onder d, derde onderdeel, Projectomschrijving

De beheeractiviteiten die nodig zijn voor het behoud of de versterking van een leefgebied zijn gebundeld in 'clusters van beheeractiviteiten'. Per cluster van beheeractiviteiten wordt ook de beheerfunctie aangegeven, bijvoorbeeld: broedmogelijkheden, opgroeimogelijkheden, foerageren en nat biotoop. Voor de categorie water gelden aanvullende beheerfuncties. Binnen elk cluster van beheeractiviteiten dragen beheerpakketten, combinaties van beheeractiviteiten en eventueel aanvullende voorwaarden voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer op een bepaald perceel, bij aan de realisatie van de beheerfunctie van het cluster van beheeractiviteiten.

Artikel 3.5 Subsidiabele kosten

Onderdeel a en b zijn de kosten die rechtstreeks met het verrichten respectievelijk leveren van de dienst te maken hebben. Onderdeel c benoemt transactiekosten. Dit zijn kosten die niet direct met de uitvoering van de dienst te maken hebben, maar kosten verbonden aan het vervullen van de randvoorwaarden zodat de dienst daadwerkelijk uitgevoerd kan worden. Denk aan kosten voor administratie, ureninzet om de aanvraag te kunnen doen etc. Hierbij wordt uitgegaan van maximaal 20% transactiekosten en streefpercentage van 15%.

Bij onderdeel d speelt dat agrarische collectieven door de provincie kunnen worden gevraagd om de beleidsmonitoring te verzorgen. In dat geval moet de vergoeding voor beleidsmonitoring voor staatssteun afgedekt zijn.

Artikel 3.6 Niet subsidiabele kosten

Kosten die voortvloeien uit het voldoen aan de basis, vanuit de goede landbouwpraktijk, vallen buiten de subsidie.

Hierbij kan worden gedacht aan:

a. de vastgestelde toepasselijke dwingende normen krachtens titel VI, hoofdstuk I, van Verordening (EU) nr. 1306/2013; b. de vastgestelde toepasselijke criteria krachtens artikel 4, lid 1, onder c), tweede en derde streepje, van de RB-verordening c. de minimumactiviteiten en toepasselijke minimumvereisten voor het gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen; d. andere toepasselijke dwingende voorschriften die bij nationale wetgeving zijn vastgesteld.	Nummer -

Artikel 3.7 Subsidiehoogte

Derde lid Monitoring

Dit betreft het normbedrag voor monitoring. Als de provincie hiervoor geen geld beschikbaar wil stellen wordt in de openstelling het bedrag voor monitoring collectieven op € 0 gezet.

Vierde lid Ondergrens

In dit lid 4 wordt de ondergrens voor het te subsidiëren bedrag geregeld. Elke provincie kan hier een eigen ondergrens bepalen. SCAN adviseert daarvoor een minimaal bedrag van €50.000.

Artikel 3.8 Verdeelcriteria

In dit artikel is geregeld hoe het beschikbare geld verdeeld wordt over de ingekomen aanvragen die en volledig zijn en aan de vereisten van artikel 3.4 voldoen.

De bedoeling is om per leefgebied maar 1 aanvraag te honoreren. Als er voor een gebied meerdere aanvragen binnenkomen, wordt in het eerste lid beschreven hoe die aanvragen onderling worden gewogen, zodat uiteindelijk 1 aanvraag overblijft.

Het tweede lid is bedoeld voor het geval daarna nog te veel aanvragen zijn voor het geld dat beschikbaar is. Dan vindt er een tender plaats om de gebiedsaanvragen te rangschikken. Alle aanvragen worden onderling gewogen op basis van de beoordelingscriteria en van punten voorzien. De aanvraag met de meeste punten gaat voor, totdat het geld verdeeld is.

In de praktijk wordt ernaar gestreefd om in het gebiedsproces en in het overleg tussen provincie en agrarisch collectief te bewerkstelligen dat het totale aangevraagde bedrag binnen het budget valt dat voor een gebied is opengesteld. Dan hoeft er geen tenderprocedure te worden doorlopen en wordt de aanvraag, als deze aan het natuurbeheerplan voldoet, toegekend.

Artikel 3.11 Subsidieverplichtingen

Onder d Wijziging van activiteiten op perceelsniveau

Tijdens het beheerjaar kan blijken dat het beheerplan voor dat jaar niet helemaal uitvoerbaar blijkt of niet klopt. Bij het beheer dat gericht is op specifieke doelsoorten is het bijvoorbeeld van belang de beheeractiviteiten (zoals uitgesteld maaien) aan te passen aan de aanwezigheid van jonge dieren. Ook kunnen vogels op een ander perceel gaan zitten dan dat in het beheerplan is opgenomen, waardoor het beheer verlegd moet worden. Deze wijzigingen zijn toegestaan en moeten direct in het systeem vastgelegd worden. Tot het indienen van het jaarlijks betaalverzoek uiterlijk op 15 mei kan, als hiervoor een ecologische reden is, de locatie van het beheer verplaatst worden naar meer effectieve percelen. Nadat het betaalverzoek is ingediend, kunnen beheerlocaties niet meer wijzigen. Wel kan tot 30 september het beheer op een perceel wijzigen, bijvoorbeeld vanwege het uitvliegen van kuikens.

Onder i Aanvraag tot betaling

De subsidieontvanger vraagt in de zesjarige subsidieperiode jaarlijks tussen 1 april en 15 mei uitbetaling aan voor alle percelen waarop zij beheer uitvoert volgens de subsidiebeschikking. Hiermee wordt het maximaal te betalen subsidiebedrag vastgelegd (het aantal hectares uit de gebiedsaanvraag vermenigvuldigd met het gemiddelde bedrag per hectare). Voor beheerjaar 2016 doet de subsidieontvanger dus uiterlijk op 15 mei 2016 een betaalverzoek voor het beheer dat in 2016 plaatsvindt.

Onder j Verantwoording

Op 1 oktober dient de subsidieontvanger jaarlijks de verantwoording van het betaalverzoek in. In de verantwoording wordt op perceelsniveau vastgelegd welk beheer is uitgevoerd (de locatie en de beheeractiviteit per oppervlakte). Samen met de actuele veldgegevens wordt dit gebruikt als basis voor het jaarlijkse evaluatiegesprek met de provincie.

De verantwoording van het betaalverzoek is de basis voor de hoogte van de betaling die steeds na afloop van een beheerjaar wordt uitgekeerd. Bij het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer 2016 hoeft dus niet jaarlijks een kostenoverzicht te worden ingediend. Bepaald wordt of de beheeractiviteiten in het beheerplan volgens de Catalogus Groenblauwe Diensten, eventueel na correcties en sancties, gelijk of hoger zijn dan het maximaal uit te betalen bedrag. De subsidieontvanger krijgt het bedrag dat vermeld is in de betaalaanvraag uitbetaald als aan de

subsidiebeschikking wordt voldaan en het maximumbedrag dat volgt uit de eerdergenoemde berekening niet wordt overschreden.

Nummer

-

Artikel 3.13 Wijziging subsidieverlening vanwege vergroting areaal

Een uitbreidingsaanvraag is een verzoek tot uitbreiding van de zesjarige subsidiebeschikking. Als hiervoor budget wordt opengesteld, kan het agrarisch collectief jaarlijks een uitbreidingsaanvraag indienen voor de resterende looptijd van de oorspronkelijke zesjarige subsidiebeschikking. De uitbreidingsaanvraag moet de oorspronkelijke aanvraag versterken en passen binnen het natuurbeheerplan dat op het moment van het indienen van de uitbreidingsaanvraag geldt. De uitbreidingsaanvraag doorloopt dezelfde beoordelingsprocedure als nieuwe aanvragen.

Artikel 3.14 Subsidievaststelling

Aan het einde van de zesjarige subsidieperiode wordt de afrondende subsidiebeschikking vastgesteld op basis van de jaarlijkse beschikkingen op het betaalverzoek, uitgebreid met de laatste beoordeling van het betaalverzoek. De vaststelling wordt getoetst aan de subsidiebeschikking.

Artikel 3.15 Sancties

Artikel 35 van verordening (EU) nummer 640/14 bepaald dat het bevoegd gezag een sanctiebeleid moet opstellen. Daarin wordt aangegeven hoe de provincie omgaat met de situatie dat de subsidieontvanger niet aan haar verplichtingen voldoet. Dat kan tot gevolg hebben dat er een korting plaatsvindt op het jaarlijks voorschot of eventueel tot intrekking. Wanneer een korting wordt toegepast en hoeveel legt de provincie vast in haar sanctiebeleid. Daarbovenop stelt de Europese verordening dat administratieve sancties worden opgelegd als niet aan de verplichtingen is voldaan. Deze sanctie geldt dan naast de korting op bijvoorbeeld het jaarlijks voorschot.

Provinciale Staten van ////,

de voorzitter

de griffier